stripschrift's

KRESSE-nummer

met het
10-e
verhaal
van eric
de noorman
+
interview
hans g.
kresse
+
zijn éérste
strip
tarzan

25/26

fl 3,25/55F

HEDEN

OPENING VAN DE NIEUWE pep - STRIPOTEEK

OPTREDEN VAN DE ARGONAUTJES
bekend uit
pep

vaste gasten in de toekomst
AGENT 327 - ERWIN DE VRIJBUITER - BLOOK
JOHNNY GOODBYE - AMBROSIUS

LEES HET EERSTE ALBUM
UIT DE STRIPOTEEK
de ARGONAUTJES
en het orakel van delphi

Prijs: 2,45

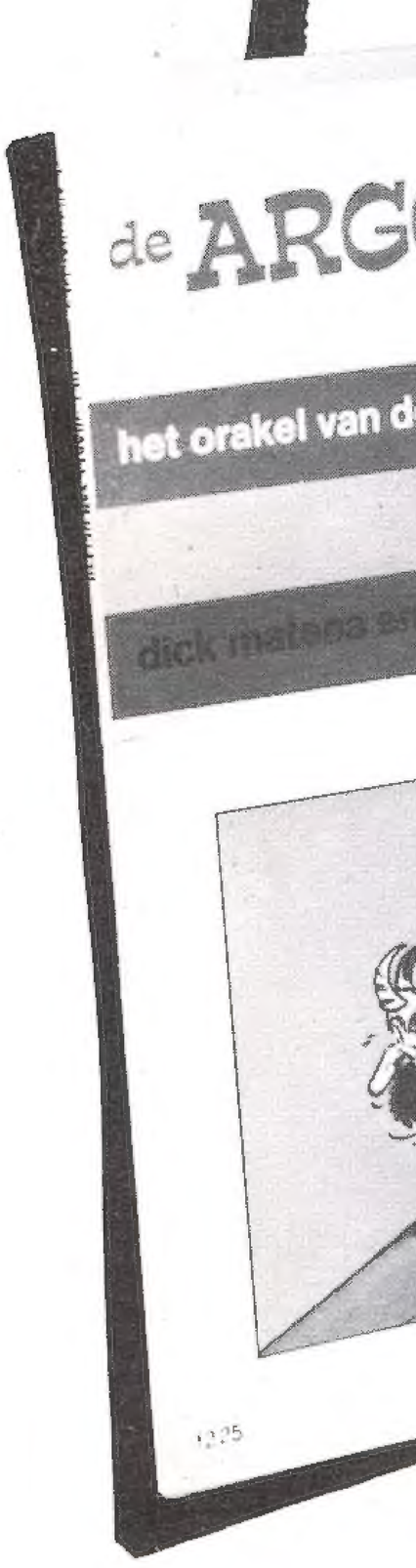

TIJDSCHRIFT VOOR STRIPLEZERS 3

Nummer 25/26

Uitgegeven door
N.V. Levisson M P S voor

stripschrift

hoe staan we ervoor?

het stripschap

Nederlands centrum voor belangstellenden in strip, goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van 30 september 1968.
Doel: de waardering bevorderen voor strips in het algemeen en Nederlandse strips in het bijzonder.

ADRES VAN REDAKTIE EN ADMINISTRATIE:

De Bruyn Kopsstraat 10, Rijswijk
telefoon: (070) 908780, giro 15412.

Redaktieraad voor dit nummer:

R. van Eyck
P. Hans Frankfurther
R. van de Kamer

Eindredaktie:

Nettie Hagens

Verantwoordelijk redakteur:

Frits de Winter

Vormgeving:

Nico Buis

Verschijnt voorlopig tweemaandelijks

Te verkrijgen:

. d.m.v. lidmaatschap Stripschap à ƒ 18, -, giro 1513000, t.n.v. penningmeester Stripschap in Groningen

. via abonnement à ƒ 15, -, giro 15412, t.n.v. Levisson M P S

. in de losse verkoop à ƒ 3, 25

In Stripschrift 22 plaatsten wij een opwekking aan allen die het voortbestaan van Stripschrift ter harte gaat, met energie de schouders te zetten onder een wervingsaktie voor nieuwe leden voor het Stripschap of nieuwe abonnees op ons blad. Naar inmiddels gebleken is niet tevergeefs.
Het was voor het bestuur van het schap en de redakteuren van het blad een feest om op die oproep zoveel bemoedigende reakties te ontvangen. Heel velen schreven verontruste brieven en kaarten, die allemaal als thema hadden: laat Stripschrift toch vooral voortbestaan. Velen ook gaven meteen een paar nieuwe abonnees op. In verscheidene kranten en tijdschriften werd de noodklok voor Stripschrift geluid. De Journalist maakte zelfs een speciale Stripschrift-voorpagina, met kreten als "Uniek tijdschrift bedreigd" en "Stripschrift moet blijven". De lezers van De Journalist werden door Frits van der Molen in vlammende bewoordingen opgewekt om zonder dralen een abonnement te nemen.
Al die dingen hebben de redaktie er eens te meer van overtuigd, dat Stripschrift niet mág verdwijnen. En ook de directie van Drukkerij Levisson, die het blad nu al anderhalf jaar onderdak verleent, is die mening toegedaan.
Niettemin is de rode zone nog lang niet verlaten. Er moeten nog verscheidene honderden abonnees of Stripschapleden worden gewonnen, wil het mogelijk zijn ook maar bij benadering tot een sluitende begroting te komen. Tot het zover is moeten er tijdelijk maatregelen worden genomen om te kunnen blijven doordraaien. Wij menen een aanvaardbare oplossing te hebben gevonden in de volgende regeling: de eerstkomende maanden zal Stripschrift niet maandelijks, maar eenmaal per twee maanden verschijnen, maar dan met extra dikke nummers. Zulke "dubbelnummers" gaan in de losse verkoop ƒ 3, 25 kosten.
Zodra het magische aantal van 2000 leden-abonnees bereikt is, op 't ogenblik zijn het er 1300, zal het weer mogelijk zijn naar de maandelijkse frequentie terug te keren. Als de toeloop blijft, zoals die op het ogenblik is, hopen we dat punt in september te bereiken. Alleen op deze manier en met de ondersteuning van een aantal grote stripuitgevers, die de advertentiekolommen benutten voor hun publiciteit, kunnen we een Stripschrift laten verschijnen dat voldoet aan de verlangens van de wezenlijk in strips geinteresseerde lezer, zoals die vorig jaar naar voren zijn gekomen uit de enquête onder de lezers, die wij toen in ons blad hielden.
Om de sedertdien bijna verdubbelde kring van abonnees opnieuw de gelegenheid te geven zich uit te spreken over de verlangens ten aanzien van ons blad, houden wij in dit nummer weer een enquête. Niet alleen door nieuwe leden of abonnees te werven kunt u meewerken aan het instandhouden van een gezond Stripschrift, maar ook door onverwijld het enquêteformulier in te vullen en aan ons terug te zenden.
Wij hopen van harte, dat het enthousiasme dat zowel door de lezers als door vele belangeloze medewerkers aan de dag wordt gelegd, sterk genoeg zal blijken te zijn om de crisisfase waarin ons blad verkeert heelhuids door te komen.
Het zit er in elk geval heel duidelijk in!

SUMMARY

This combined January/February-issue of 'Stripschrift' has two complete stories, both by the very famous Dutch cartoonist Hans G. Kresse. One is his first comic, 'Tarzan', which he made just before the Second World War, the other is the 10th story of "Eric the Northman". There are two articles about Kresse; one of them is dedicated to the question whether the Eric-stories are fiction or historic reality.
In this issue for the second time an inquiry.

4

HANS G. KRESSE EN ERIC DE NOORMAN

In het belgische dagblad 'Het laatste Nieuws' verscheen op 6 juni 1946 een nieuw stripverhaal: Eric de Noorman. Zoals de aankondiging in het eerste nederlandse boekje luidde: "is de geestelijke vader van de boeiende avonturenstrip Hans G. Kresse, een der meest talentvolle medewerkers van de Marten Toonder Studio's. Een aardige bijzonderheid is, dat Hans Kresse veel belangstelling heeft voor indianen. Zijn tekeningen en illustraties op dit gebied behoren tot zijn beste werk. Hij kent alle indiaanse stammen en hun onderscheidingstekenen en kan zich zelfs phonetisch in enkele dialecten uitdrukken. In dit eerste verhaal dat 'De steen van Atlantis' heet, brengt Kresse ons naar het legendarische gebied Atlantis."

De eerste en de laatste afbeelding van Eric (met uitzondering van de balloonverhalen dan)

Begin 1945, in het nog door de Duitsers bezette Amsterdam, liet de 23-jarige Hans George Kresse Marten Toonder, de nederlandse Walt Disney, die toen al een groot deel van de nederlandse stripproduktie had, een map met tekeningen zien. Het waren tekeningen en plannen voor een strip over een noorse held met een wilskrachtige kin en blond haar, zijn naam was Leif. Toonder streepte de naam door en maakte er Eric van: Eric de Noorman.
Zo ging Kresse voor de Toonder Studio's Eric tekenen, en tegelijkertijd een strip naar een idee van Toonder zelf dat zich afspeelde in Atlantis, maar met tegenzin: hij zag niet veel in het fantastische verhaal, met al zijn atoompistolen, vliegtuigen en boze Egyptenaren.
Door beide ideeën te kombineren kreeg Toonder zijn zin en Kresse ook, die Eric zo snel mogelijk uit Atlantis liet vertrekken. Dat kwam goed uit want Atlantis verging net en Eric wist met zijn bruid Winonah in een vliegtuig te ontsnappen.
Eric, die zijn eerste succes in België beleefde, hoefde niet lang te wachten op nederlands succes: op 28 november 1947 werd in het Toondertijdschrift 'Tom Poes' over een volle pagina aangekondigd: "Eric komt".
Inmiddels had Hans Kresse niet stil gezeten, na de Atlantis-avonturen, - ook de verhalen 'De sultan van Akaiim, Het water des levens en het stenen afgodsbeeld' speelden zich in het Atlantisgebied af -, had hij de strip helemaal in eigen hand genomen, zij het met hulp van de onvolprezen, in 1966 overleden, tekstschrijver Dirk Huizinga, die later conservator van het amsterdamse filmmuseum werd. Kresse kon nu echt historische verhalen gaan maken en liet Eric met zijn Atlantisvliegtuig bij een romeinse nederzetting neerstorten, waardoor de Noorman gedwongen werd de strijd aan te binden met keizer Commodus.
Kresse denkt liever niet terug aan die oude Eric-verhalen, de tekeningen die hij toen nog met de pen maakte vindt hij verschrikkelijk en voor de verhalen heeft hij ook weinig goede woorden over: "Toen ik met die strips begon, wist ik in mijn naïviteit nergens van af. Ik ben toen wat gaan dokumenteren en in je verzamelwoede haal je dan van alles bij elkaar. In het begin heb ik een paar flinke blunders begaan: Eric met keizer Commodus en met Attila avonturen laten beleven, terwijl zij enkele eeuwen in leeftijd verschilden."

Terwijl Kresse met deze verhalen bezig was, maakte hij voor het tijdschrift 'Tom Poes' illustraties bij verhalen en in het 2e nummer, van 5 december 1947, verscheen zijn strip 'Xander', een mythologisch verhaal, dat zich afspeelde in het oude Griekenland. De schrijver was de litterator Jan Gerhard Toonder, een broer van Marten.
Xander de zoon van Erustus, de koning van Mykene, hield zich hierin bezig met het verslaan van allerlei monsters en het verkeren onder goden en halfgoden. Dit beeldverhaal beleefde 110 wekelijkse afleveringen.
In een van de oudere nummers van 'Tom Poes' stond ook een van de weinige karikaturaal getekende stripverhalen, die Hans Kresse ooit maakte: 'Iedere dag een goede daad', in opdracht van de padvinderij.
Anderhalf jaar later, in 1949, verscheen, weer in Tom Poes, het verhaal 'Kommer en het geheimzinnige afgodsbeeld', ook al van de hand van de aktieve Hans Kresse. De detective-achtige hoofdfiguren vertoonden zowel in uiterlijk als in karakter duidelijke overeenkomsten met de Toonder-creaties Tom Poes en Ollie B. Bommel. Dit is niet verwonderlijk daar het idee van Marten Toonder zelf was en gezien de grote invloed die hij had op Kresse in die tijd.
Eric was inmiddels uit Rome vertrokken op weg naar zijn vaderland, waar de scepter gezwaaid werd door Eric's valse neef Omon, die zich voor Eric had uitgegeven na de dood van diens vader Koning Wogram en zodoende de troon had weten te bemachtigen. Eric versloeg de valse koning en de rust in het rijk keerde weer; hiervan maakte hij gebruik om zich te wreken op de moordenaars van zijn vader. Helaas liet de Noorman zich verleiden tot het aannemen van de hulp van de tovenaar Lauri, die als wederdienst Eric's eerstgeborene opeiste. Natuurlijk wees Eric verontwaardigd deze onredelijke eis van de hand, ofschoon er nog geen sprake was van nakomelingschap, en ging in op het alternatief: een scheepslading goud halen.
De ellende was niet te overzien: Eric stak opgewekt in zee, niet vermoedend, dat hij een snode verrader aan boord had, Baldon, en zeven jaar onderweg zou zijn. Na een voorspoedige reis kwamen de zeevaarders in het Goudland, het rijk der zonaanbiddende Ozmecs, waar Eric, dankzij zijn blonde haar voor de zoon der zon aangezien, snel beslag wist te leggen op zijn lading goud.
Daar zijn schip verspeeld was bouwden de Ozmecs voor hem een soort Kon-Tiki vlot, waarop Eric en Baldon, die zijn zinnen op het goud had gezet, naar huis dachten te varen.
Maar dan kwamen ze bedrogen uit, want ze hadden er niet opgelet dat ze niet de Atlantische kust maar de

Stille-Zuidzeekust als uitgangspunt hadden, waardoor ze in Australië uitkwamen, waar Baldon kans zag zich uit de voeten te maken met het goud. Eric voer in een klein bootje naar de Hawaii-eilanden en vandaar naar China, waar hij tot zijn verrassing Baldon met het goud aantrof. Dit laatste verhaal ontstond in samenwerking met de tekstschrijver Jan Waling Dijkstra, een geniale man met briljante invallen. Ook hij benaderde Eric emotioneel en Kresse vond het fijn met iemand te werken, die in de zelfde sfeer dacht.
Na het Hemelse Rijk voor ondergang behoed te hebben, vertrok Eric met Baldon in de boeien naar Noorwegen. De reis verliep zeer spoedig, als men bedenkt dat de Noorman de kaap had moeten ronden om thuis te komen; in ieder geval was hij in het 15e verhaal 'Het duivels verbond' en 'De strijd om het goud' weer thuis, waar de ontsnapte Baldon en de nare Lauri onschadelijk gemaakt moesten worden. Bij zijn aankomst bleek Eric tot zijn vreugde vader te zijn van een al weer zeven-jarige zoon Erwin.

Eerste ontmoeting tussen Eric en zijn zoon Erwin in 'De zoon van Eric'

De volgende tien verhalen bleef Eric dicht bij huis: hij had het een en ander te stellen met de orde en rust in zijn eigen land.
In de eerste 25 verhalen, die allemaal van vóór 1950 dateren, had Hans Kresse zich al snel ontwikkeld tot een zeer knap tekenaar en een boeiend verteller. Van het pentekenen was hij overgegaan op het penseeltekenen, waardoor zijn tekenwijze een fundamentele wijziging onderging: van de stugge penlijn naar de soepele penseellijn was een grote verbetering. Hoewel hij vaak van de diensten van tekstschrijvers gebruik maakte, waren de ideeën meestal van Kresse zelf.
Ook de indianen bleven Hans Kresse bezighouden: in december 1949 verscheen in het weekblad 'Ons vrije Nederland' en in het 'Algemeen Dagblad' de indianenstrip "Matho-Tonga" - Grote Beer - een geheel op feiten gebaseerd stukje amerikaanse geschiedenis. Kresse had al in 1946 een kinderboek over indianen geschreven "De gouden dolk", dat twee drukken beleefde.
Matho-tonga, dat drie verhalen van enkele honderden wekelijkse afleveringen omvatte, werd getekend tussen 1948 en 1951, de laatste afleveringen verschenen in 'Wereldkroniek' in 1955.
Het grote succes was echter weggelegd voor Eric, die in die tijd al in zo'n 1500 afleveringen zijn avonturen had beleefd. Behalve in Nederland en België verscheen hij in Finland, Noorwegen, Zweden, in Denemarken in kleur, Engeland, Frankrijk, Spanje, Brazilië, Suriname en Curacao.

In het 25e verhaal 'Het land der duisternis' werd Eric weer gegrepen door een onweerstaanbare reisdrift, die hem bracht bij de wolven van Scorr, waar hij door zijn slimheid en moed orde en vrijheid herstelde voor een getiranniseerd volk.
Nauwelijks bekomen van deze avonturen werd de Noorman gedwongen zijn vaderland weer te verlaten om van een Nomade ergens in de woeste steppen van het ijzige Rusland het onoverwinlijke zwaard "Tyr" los te krijgen, dat deze hem sluw had ontfutseld. Dit verhaal dat bijna 200 afleveringen telde was het laatste dat in België in boekvorm in drie delen verscheen: De jacht op het zwaard, Het pad der verschrikking en De weg der gedoemden. In Nederland werd de serie met nog 30 delen uitgebreid, en terecht want dit briljante verhaal, dat uit 1952 dateerde, luidde een reeks geweldige avonturen in.
Hans Kresse liet Eric rustig ouder worden, zijn zoon Erwin bereikte de leeftijd waarop hij met zijn vader op avontuur kon gaan, want Kresse wilde zijn stripfiguren zo levend mogelijk maken: "Je moet niet iemand nobeler of sterker maken dan andere mensen: je moet het menselijk houden." De karakters van Kresses helden waren vaak zoals die in stripverhalen behoren te zijn: in elke aflevering bestond er een duidelijke discrepantie tussen de nobele helden en de perfide schurken. De karakters van andere figuren beredeneerde Kresse helemaal astrologisch; hij deed vrij intensief aan astrologie.
Kresse kreeg naast het werk van zijn stripverhalen steeds meer ander illustratief werk: vanaf 1952 tekeningen bij verhalen in het kindertijdschrift, Donald Duck, waarvan door de grote kwantiteit weer stripverhalen werden gemaakt; "Tom bij de Black-foot indianen" en "De zoon van het oerwoud", naar het verhaal Toomai of the èlephants van Kipling; illustraties en voorplaten voor het weekblad 'Panorama'. Door al dit werk en het werk aan Eric, waarbij voor de engelse 'Evening Standard' iedere dag de strip voor balloons omgewerkt en vertaald moest worden, was Hans Kresse in 1954, werkend aan het verhaal "De witte raaf" een zenuwkrisis nabij en vluchtte naar Noorwegen.

De mistroostige roerganger Orm uit 'De Wolven van Scorr'

Stripboetiek SUSKE en WISKE

de eerste in België

alle boeken en strips voor stripliefhebbers

Lombard-kollektie
Suske en Wiske
Bessie
Jerom
Jommeke en Nero

10% korting op vertoon van lidmaatschapskaart van Het Stripschap

DUINSTRAAT 107,
2000 ANTWERPEN
TELEFOON 03/355015

Uit Het Parool van 30 juli 1970

Deze lange vakantie leverde een verfriste en van energie blakende Kresse op, die onmiddellijk verder ging met Eric, wiens volgende tien verhalen zich in Schotland en op de Britse eilanden afspeelden. De tekenaar schrok niet terug om weer ander werk aan te nemen en ging platen maken bij historische artikelen in 'Revue', waarvan zijn serie 'veroveraars' een voorname plaats innam, deze serie schilderijen bestond uit doeken van ca. 100 x 70 cm, waarop soms honderden figuren stonden.
Na zijn avonturen op de Britse eilanden reisde Eric via IJsland naar Noord-Amerika. Teruggekeerd in Noorwegen had de koning natuurlijk weer te maken met edelen, die hem weigerden te gehoorzamen, zodat hij weer enkele verhalen bezig was orde op zaken te stellen.
Dan volgde een serie belevenissen die zich afspeelden in Engeland, waar Eric koning Artor bijstond in diens strijd tegen de saksen. De laatste belevenissen van Eric verhaalden van zijn avonturen met Attila.
In 1964 stopte Kresse met Eric: "Ik kon het niet meer, ik kon het werkelijk niet meer bolwerken: op het laatst was het een drama aan het worden. Ik moest iedere avond de tekst naar het dagblad 'Het Vaderland' door telefoneren en elke avond moest er iemand met de matrijzen naar Brussel. Ik werd er stapel gek van."
Op 6 oktober 1962 verscheen een nieuw jeugdtijdschrift 'Pep', dat al snel Hans Kresse onder zijn vaste medewerkers opnam. Na eerst alleen illustraties getekend te hebben verscheen op 23 mei 1964 zijn eerste stripverhaal in Pep: "Zorro" en op 10 oktober "Spin en Marty".
Een jaar later op 27 november 1965 verscheen de eerste aflevering van Kresses strip "Vidocq, de eerste detective".
Toch kon Kresse zijn Eric niet vergeten en in 1966 werd besloten hem weer tot leven te wekken: 10 september 1966 verscheen Pep met de eerste aflevering van "Erwin, de zoon van Eric de Noorman". Kresse betreurt het wel dat hij nu gedwongen is een balloon-strip te maken:"De ellende met balloon-strips is dat je je verhaal eenvoudiger moet opzetten, ze worden platvloerser, je hebt de tijd niet om karakters tegenover elkaar te zetten."
Hoewel van alle striphelden die hij kreëerde Eric hem het liefst is, is Hans Kresse geen groot-bewonderaar van de Vikingen: "Dat waren eigenlijk rotjongens. Als ze een gevangene hadden sneden ze hem levend open en bonden hem op een rots vast, als voedsel voor de raven.
Ik heb een beetje kennis van de Vikingen gekregen, omdat ik mijn strips goed moest dokumenteren. Die kennis komt me nu goed van pas, want ik ga een boek over de Vikingen schrijven."
Kresse ontvangt veel brieven van bewonderaars, maar vindt het allemaal maar een overdreven gedoe en onzin een analyse van Eric de Noorman te maken: "Ik schrijf die strips helemaal niet met een bedoeling. Ik heb nog brieven van fans, die een hele diepe filosofie achter de Noorman zochten en die uitvoerig beschreven."
Ofschoon Kresse Barbarella en Flash Gordon goede strips vindt, volgt hij geen andere strips omdat hij niet beinvloed wil worden.
Hoewel het verhaal van de Erwin-strip over de zoon gaat zal Eric van lieverlee de hoofdrol weer gaan innemen. Kresse zit vol grote plannen: Eric zal de eerste stripheld zijn die grootvader wordt en zal op een goede dag vertrekken om een haast onvervulbare taak op zich te nemen; van deze missie keert hij niet weer.

Julius de Goede

ERIC-ALBUMS (Nederlands)

1. Steen van Atlantis
2. De ondergang van Atlantis
3. De sultan van Akaiim-De geheimzinnige bron
4. Het stenen beeld-Gevangenen der Romeinen
5. De valse koning
6. Het wapengericht- Het goud der Ozmecs
7. Het rijk van het Midden
8. Storm over China
9. De zoon van Eric
10. De strijd om het recht-De zwarte ruiter
11. De koning der steppen
12. De boog van Allard-Het Tyrfingmysterie
13. De twintig laatsten-Strijd om Heidrun
14. De prijs der wrake
15. De vloek van het goud-Het moerasmonster
16. De wolven van Scorr
17. Het verbond der Groene Dolken
18. Het geheim van de Verboden Stad
19. De burcht van Myrkven
20. De heer der Heruli
21. De jacht op het zwaard
22. Het pad der verschrikking
23. De weg der gedoemden
24. Svitjold's offer
25. Het teken der Joms
26. De witte raaf
27. De stem van het hoogland
28. De scheepsbouwer
29. De wolf en de havik
30. De wraak van de weerwolf
31. De prooi van de Rode Rots
32. Het raadsel van Tuaim Mor
33. De gouden droom
34. De Romeinse helm
35. De koningin van de eilanden
36. De grote beslissing
37. De banneling van IJsland
38. Het land der Witte Mannen
39. Het loon der hebzucht
40. De verloren Viking
41. De zwarte Piraat
42. De ontembare
43. Het vergeten erfdeel
44. De dochter van de berenjager
45. Het bronzen paardje
46. De Stormvogel
47. De ring van Fergus
48. Het stormt in Ierland
49. De vissers van de Zwarte Klip
50. Het recht der lange lansen
51. Wigberth's wraak
52. De onwillige held

ERIC-ALBUMS (Vlaams)

1. De reis naar Atlantis
2. De ontvoering van Winonah
3. De strijd tegen Kirasso
4. De wraak van de Egyptenaar
5. De sultan van Akaiim
6. Het water des levens
7. Het stenen afgodsbeeld
8. De ondergang van Atlantis
9. Schipbreukelingen in Rome
10. De valse koning
11. De moordenaar van koning Wogram-De dodenridders
12. De wonderen van Mu
13. Het geheim van het grafgewelf-Het verzoek van Lauri
14. De zonaanbidders
15. Eric in het Hemelse Rijk
16. Storm over China
17. Het duivels verbond
18. De strijd om het goud
19. De zwarte ruiter
20. De boog van Allard
21. De koning der steppen
22. Het einde van Toeghir
23. Het Tyrfingmysterie
24. De strijd om Heidrun
25. De twintig laatsten-Het moerasmonster
26. Het geroofde koningskind
27. De prijs der wrake
28. De vloek van het goud
29. Het land der duisternis
30. Het verbond der dolken
31. De verboden stad-De gebroken pijl
32. Het geheim van de drakar
33. De heer der Heruli
34. De jacht op het zwaard
35. Het pad der verschrikkingen
36. Het lokkende zwaard

ERIC-VERHALEN

1. De Steen van Atlantis - 1945
2. De sultan van Akaiim
3. Het water des levens - 1946
4. Het stenen beeld
5. De ondergang van Atlantis
6. Schipbreukeling in Rome
7. De valse koning - 1947
8. Het wapengericht
9. Het goud der Ozmecs
10. De dodenridders
11. De wonderen van Mu - 1948
12. Het geheim van het grafgewelf
13. Het rijk van het midden
14. Storm over China
15. De zoon van Eric - 1949
16. De zwarte ruiter
17. De boog van Allard
18. De koning der steppe
19. Het Tyrfing mysterie
20. De twintig laatsten - 1950
21. Strijd om Heidrun
22. De prijs der wrake
23. De vloek van het goud
24. Het moerasmonster
25. Het land der duisternis - 1951
26. De burcht van Myrkven

26a De gebroken pijl

27. De heer der Heruli
28. De jacht op het zwaard - 1952
29. Gunnar de gevreesde
30. Svitjolds offer - 1953
31. Het teken der Joms - 1953-1954
32. De witte raaf - 1954
    De stem van het hoogland
33. De scheepsbouwer
34. De wolf en de havik - 1955
    De wraak van de weerwolf
35. De prooi van de rode rots
36. Het raadsel van Tuaim Mor
37. De gouden droom
38. De romeinse helm - 1956
39. De koningen der eilanden
40. De grote beslissing
41. De banneling van IJsland
42. Het land der witte mannen
43. Het loon der hebzucht
44. De verloren viking
45. De zwarte piraat - 1957
46. De ontembaren
47. Ingrid
48. Het bronzen paardje
49. De stormvogel - 1958
50. De ring van Fergus - 1959
    Het stormt in Ierland
51. De vissers van de zwarte klip
52. Het recht der lange lansen
53. Wigberth's wraak
54. De onwillige held
55. De huid van de beer - 1960
56. De schaduw der steppe
57. De vlammende gesel
58. Het zevende paardje - 1961
59. De ring van Honoria
60. De laatste slag
61. De gezworenen - 1962
62. De pelsjagers
63. Het wolvejong
64. Het raadsel Egil - 1963
65. De stille strijd
66. De eerloze krijg - 1964

ERIC EN DE DODENRIDDERS

door H. G. KRESSE

Terwijl Eric en de drie anderen op het vlot een onzekere toekomst tegemoet gaan, herinnert Winonah, Eric's gade, zich dat de tovenaar Lauri hun zoontje Erwin zal komen opeisen, wanneer Eric niet binnen twee jaar zal zijn teruggekeerd. Zij maakt zich ongerust over zijn lange wegblijven en teneinde raad laat zij haar paard zadelen en rijdt het bos in om de Vala, de profetes te gaan raadplegen.

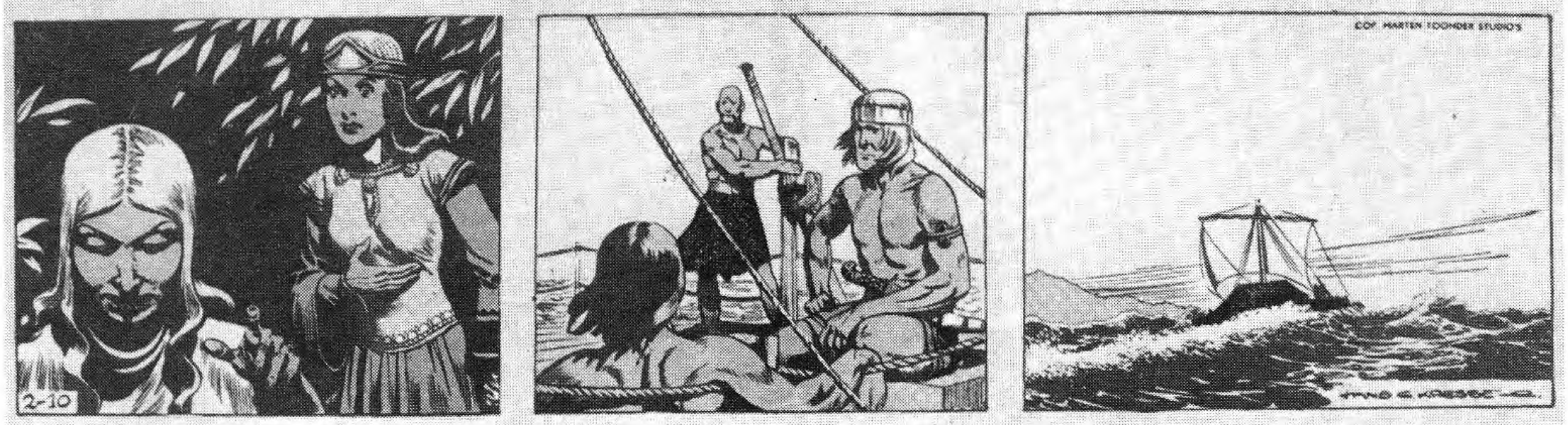

De Vala voorspelt Winonah, dat Eric's hart nog steeds onrustig is, en dat het nog heel lang zal duren, eer hij naar huis zal terugkeren. Met niets dan de troost, dat Eric nog in leven is, gaat Winonah heen. Eric weet niets van dit alles en staart somber uit over zee, terwijl hij voortdurend aan de waarschuwing van de oude koning der Ozmecs moet denken. Plotseling steekt echter een storm op, die het vlot tot zijn speelbal maakt.

Gelukkig gaat de storm even spoedig weer liggen; het vlot heeft geen schade en is alleen een eind uit de koers geslagen. In de middag zien zij plotseling land, een stelle rotswand, die loodrecht uit zee omhoog stijgt. Er bekruipt Eric en Haisa een vaag gevoel van onheil, terwijl zij naar deze sombere kust staren en zij zijn zo in de aanblik ervan verdiept, dat zij niet merken hoe Baldon en Alder nader sluipen. Ineens voelen zij zich door krachtige armen gegrepen en in zee gegooid.

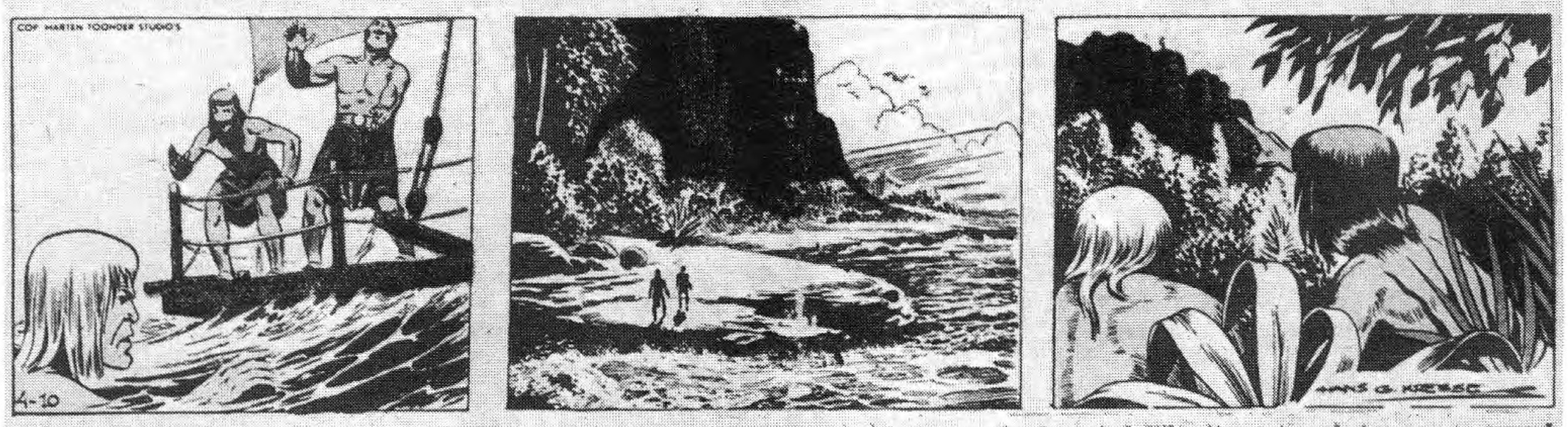

Terwijl zij hulpeloos in het water spartelen, verwijdert het vlot zich snel. De rovers, die de goudschat voor zich alleen willen hebben, staan zich op de knieën te slaan van plezier. Na een afmattende strijd tegen de golven en de branding, komen de twee vrienden eindelijk uitgeput op het vreemde strand aan. Alles is doodstil en van enig leven is niets te bespeuren. Doch plotseling roept Haisa uit: „Kijk, daar staat iemand" en hij wijst naar de hoge rots.

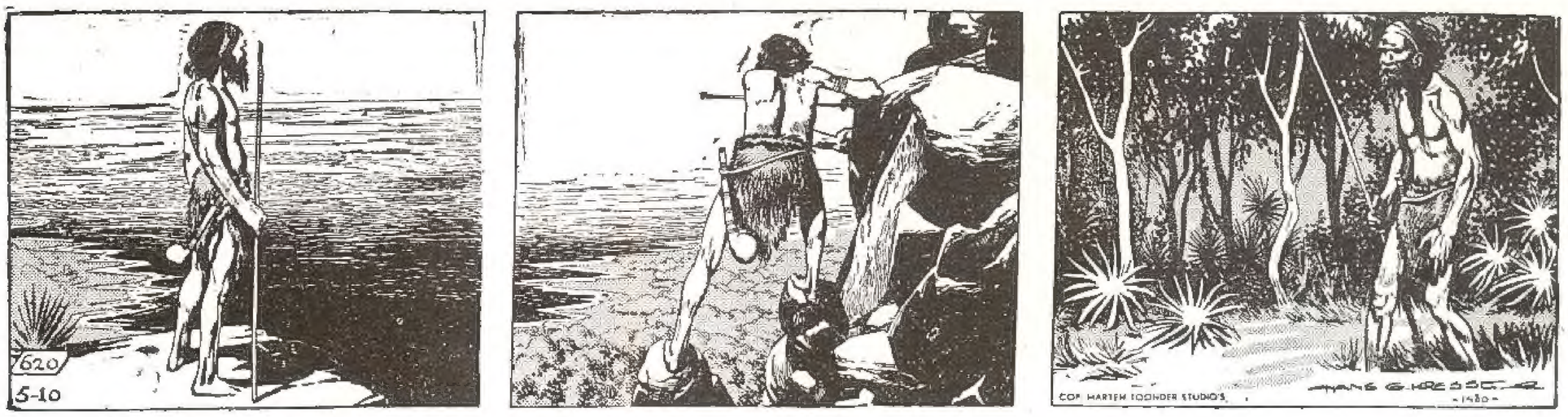

Boven op de steile rots stond een man. Het was een vreemde figuur, slechts gekleed met een lendengordel van bladeren. Hij was fors van gestalte en gewapend met een speer en een wonderlijk gevormde knots, die aan zijn gordel hing. Zijn lange, ruige baard woei zachtjes in de wind. Doch het vreemdste aan deze geheimzinnige figuur waren de ogen. Kleine, bijna kleurloze ogen, die zonder uitdrukking in de verte staarden. Door de dichte plantengroei had hij tot nu toe niets van Eric en Halsa bemerkt. Onbeweeglijk stond hij daar boven op de rots en staarde recht voor zich uit over zee.

Plotseling kwam er beweging in de eenzame figuur. Hij liet zich op handen en voeten zakken en begon met aapachtige lenigheid langs de steile rotswand af te dalen. Het was duidelijk te zien, dat hem dat niet de minste moeite kostte. Met onfeilbare zekerheid kwam hij naar beneden en korte tijd later stond hij op het strand. Ineens bleef hij staan en bukte zich. Hij had de voetstappen van Eric en Halsa ontdekt en begon deze zachtjes grommend, te volgen.
Wat voerde deze zonderlinge man in het schild? Wat wilde hij van Eric en Halsa? Behoorde hij tot de gevreesde dodenridders?

Ondertussen hadden Eric en Halsa een kleine beek ontdekt, die klaterend over de steenachtige bodem naar zee stroomde.
Daar bespraken ze wat hun te doen stond. Zouden ze onmiddellijk op verkenning uitgaan? Maar daartoe deden ze best misschien nog wat te wachten. De vraag was of dit eiland bewoond was?
Eric bleef somber gestemd. Hij kon de beklemming van dit vreemde eiland niet van zich af zetten. Nog steeds hoorden ze geen enkel geluid. Er hing een vreemde dreigende sfeer, die de beide mannen fluisterend deed spreken.

Er zijn hier wellicht mensen, mompelde Eric. We moeten trachten hen te vinden.
Zij waren echter dichterbij dan hij vermoedde. De vreemde figuur van de rots sloop onhoorbaar door de wildernis van struiken en planten. Geen takje kraakte, geen blad ritselde, terwijl hij tot vlak achter Eric en Holsa kroop, nog steeds met dezelfde starende uitdrukking in de ogen.
Geruisloos maakte hij de knots van zijn gordel los en zwaaide die dreigend boven zijn hoofd.

Halsa kroop, nog steeds met dezelfde starende uit-

Zoemend schoot de knots door de lucht en trof Eric met een doffe klap precies achter het oor. Zonder een kik te geven zakte deze in elkaar. Halsa was verschrikt opgesprongen. Bliksemsnel trok hij zijn dolk, doch voordat hij nog een beweging had kunnen maken, had de vreemde man zijn speer gegrepen en wierp die met een krachtige stoot naar Eric's metgezel. Snorrend schoot het gevaarlijke wapen door de lucht. Doch Halsa had nog juist bijtijds het gevaar zien aankomen. Hij maakte een vlugge zijdelingse beweging, zijn hand, met de dolk ging dreigend in de hoogte en de speer vloog precies onder zijn arm door, rakelings langs hem en bleef trillend in de grond steken. In dezelfde seconde stortte Halsa zich met opgeheven dolk op zijn aanvaller...
Een drukkende stilte hangt over de wildernis. Niets beweegt. Twee roerloze gestalten liggen daar tussen de stenen. Het duurt heel lang, doch dan schijnt in een van hen het leven terug te keren. Steunend tracht Eric zich op te richten. Hij voelt een doffe pijn in zijn hoofd. Alles is vreemd en onwezenlijk. Waar is hij? Wat is er gebeurd?
Zoekend zwerft zijn blik rond en blijft dan plotseling verschrikt rusten op de bewegingloze gestalte, die vlak voor hem ligt. Wie is het? En Halsa? Waar is Halsa gebleven?

Eric tracht op te staan. In zijn hoofd klopt en bonst het, zijn oren suizen en hij wankelt op zijn benen. Het landschap gaat voor zijn ogen op en neer. Na enkele tijd gaat het iets beter. Alleen is nog die stekende pijn in zijn achterhoofd, waar de knots hem geraakt heeft.
Vaag en bij flarden herinnert Eric zich wat er gebeurd is. Ze werden van het vlot afgegooid en zijn op het eiland aangekomen. Die man op de rots ... Halsa... neen, meer weet hij niet.
Dan ziet hij ineens weer de man aan zijn voeten liggen. Zou hij dood zijn?

Eric laat zich op de knieën vallen en tilt het hoofd van de man op. Slap valt het weer terug. Neen, hier kan blijkbaar geen hulp meer baten.
Maar Halsa? Waar zou Halsa gebleven zijn? Hij was hier toch? Dat is een van de dingen die Eric nog met zekerheid weet. Hij was hier met Halsa. Daar op die stenen hebben zij samen zitten praten. Tot...
Hij moet Halsa zoeken. Er kon hem wel iets overkomen zijn. Halsa zou hem nooit zonder meer in de steek laten.
Eric begeeft zich op weg om zijn trouwe makker te zoeken.

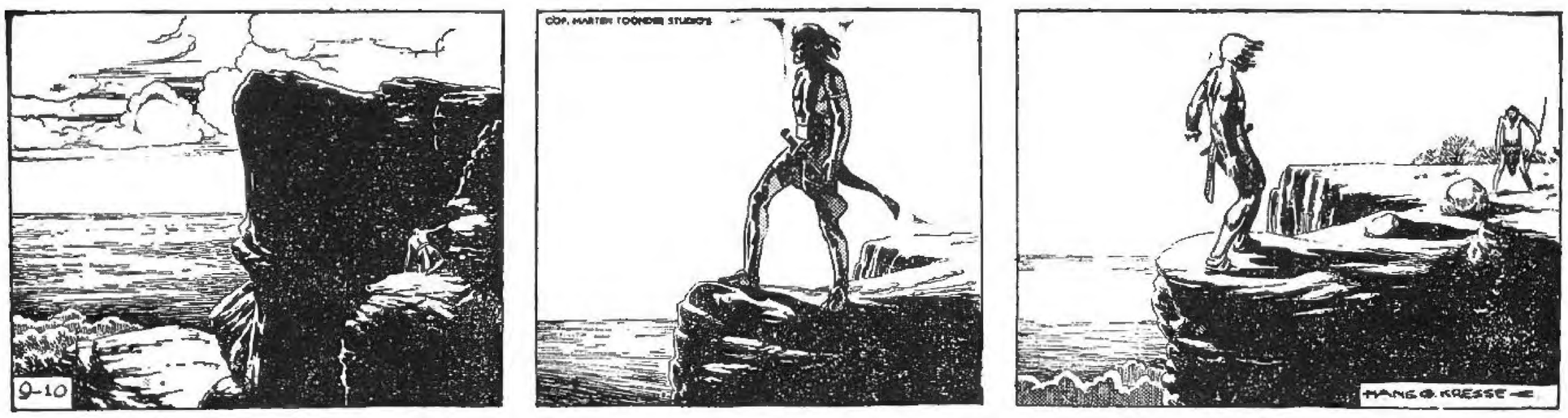

Het was een lange, moeilijke weg, en alles was er even onwezenlijk. Eric liep als in een droom. De stilte benauwde hem. Waar moest hij Halsa zoeken op dit vreemde eiland? Plotseling herinnerde hij zich de man op de rots. Ja, daar moest hij naar toe. Naar het rotsvlak. Misschien zou hij daar mensen aantreffen.
Langzaam begon Eric de steile rotswand te beklimmen. Zelfs voor een ervaren klimmer als Eric viel dat niet mee. Hij was nog duizelig door de slag op zijn achterhoofd. Als hij aan een vlak stuk kwam, kon hij even uitrusten, doch later klauterde hij weer verder.

Soms brokkelden de stenen onder zijn voeten af en niet zelden dreigde hij in de diepte te storten, doch hij hield vol en eindelijk stond hij boven op de rots.
Hijgend bleef hij enkele ogenblikken staan en liet zijn blikken ronddwalen. Voor zover het oog reikte, zag hij niets dan een kale, grauwe vlakte. Diep onder hem strekte zich het eindeloze blauw van de zee. Nog nooit had hij zich zo eenzaam en verlaten gevoeld als hier. Verlangend keek hij uit over het blauwe water, tot hij zich ineens omdraaide. In de verte kwamen mensen op hem af.

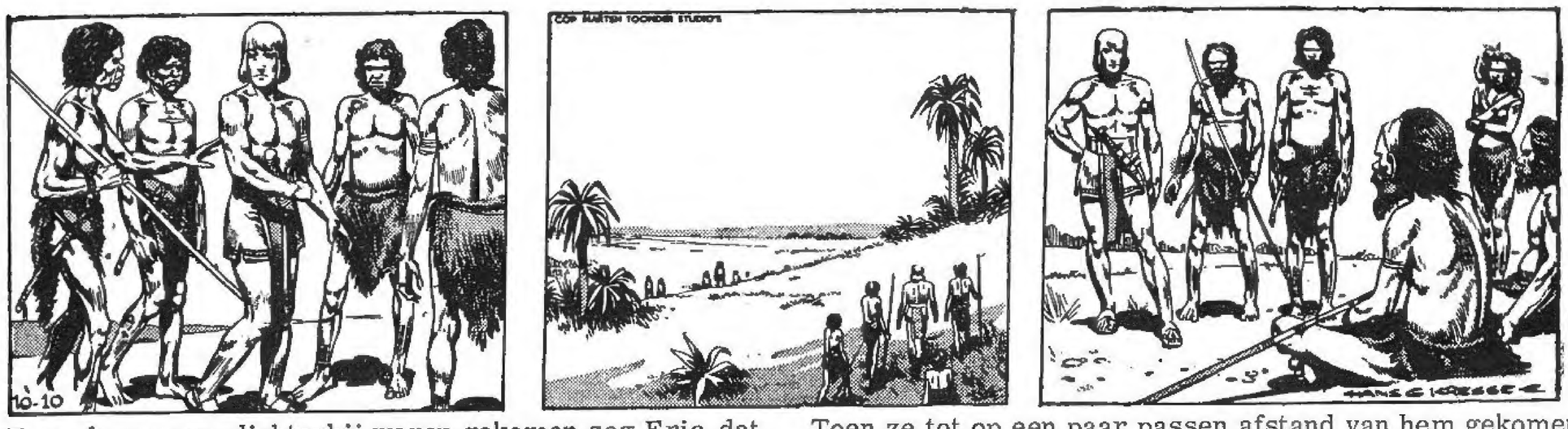

Toen de mensen dichterbij waren gekomen zag Eric, dat ze er precies uitzagen als de man, die hij beneden aan de rots had gevonden. Sluipend kwamen ze op hem toe, zwijgend en starend.
Eric wist niet wat het was, dat hem zo angstwekkend deed schijnen. Hij had al vaak in benarde toestanden verkeerd, doch nooit was alles hem zo dreigend voorgekomen als thans. Was het de vreemde stilte, de grauwe vaalheid van het landschap, of het zwijgend naderen van deze wonderlijke mensen?
Eric, die aan de rand van de rots stond, begreep wel, dat hij zich toch niet zou kunnen verdedigen en bleef rustig afwachten, tot de inboorlingen hem genaderd waren.

Toen ze tot op een paar passen afstand van hem gekomen waren, begon er een van hen te spreken en tot zijn grote verbazing bemerkte Eric, dat hij niet de minste moeite had om hem te volgen en hij alles, wat hij zei, onmiddellijk begreep.
Gij mee komen naar opperhoofd Pa-oh, zei de man, die de aanvoerder van het troepje bleek te zijn. Pa-oh spreken met u.
Zij namen Eric tussen hen in en begaven zich in de richting, vanwaar zij gekomen waren. Eric volgde hen zwijgend en dacht: misschien kunnen zij mij vertellen, waar Halsa gebleven is. Na een vermoeiende tocht door het kale landschap, slechts af en toe afgewisseld door een groep bomen, zag Eric eindelijk een aantal mannen in een kring zitten. Even later stond hij voor hen.

Zwijgend monsterden de mannen de blonde reus. Het opperhoofd, Pa-oh, zag er woest uit met zijn ruige haardos, die door een band bij elkaar werd gehouden en de roofdiertanden bungelden langs zijn gezicht.
Witte man hier niet gevraagd, zei hij na een poosje. Wat witte man hier zoeken?
Eric wilde vertellen wat hem overkomen was, toen een woedend gemompel uit de kring hem deed zwijgen.
Pa-oh wendde zich om. Hij liet zijn stem eveneens in de kring horen en Eric keek met gespannen verwachting toe, terwijl hij er zich over verwonderde, dat hij alles begrijpen kon. De mannen in de kring vormden blijkbaar een soort Raad, die het opperhoofd moest bijstaan.
Sommigen van de mannen eisten, dat hij onmiddellijk ter dood gebracht zou worden, terwijl anderen zijn partij kozen en van mening waren, dat hij een kans moest hebben om zich te verdedigen.
Ten slotte vroeg Pa-oh hen over het lot van Eric te stemmen, door het opsteken van de handen en even later kwam hij naar Eric toe.
Wij niet witte man doodmaken, kondigde hij aan. Witte man vechten voor leven. Deze hier, hij trok een van de anderen naar voren sterk als witte man. Hij met u vechten. Hier wapen! Hij duwde Eric een knots in de handen, waarvan het uiteinde gevormd werd door een zware steen.

Er zat voor Eric niets anders op, dan aan het bevel van het opperhoofd te gehoorzamen. Met tegenzin nam hij het ongewone wapen aan en woog het op zijn handen. Het was zwaar genoeg en een welgerichte slag kon zeker dodelijk zijn.
Eric keek zijn tegenstander aan, een woeste reus, die ongeveer even groot was als hijzelf, en zich, te oordelen naar de valse grijns op zijn gelaat, bij voorbaat op de strijd scheen te verheugen.
Met de knots in zijn hand kwam hij zwaaiend op Eric af. Het gemompel in de kring was verstomd. Niemand zei een woord meer, doch allen zaten gespannen op de afloop van de strijd te wachten.
Verkennend draaiden de beide tegenstanders om elkaar heen, doch plotseling deed de inboorling een uitval. Zijn knots zwaaide zoemend door de lucht en Eric kon maar net opzij springen. Het vreemde werktuig woog zwaar in zijn handen en hij was niet gewoon om met zoiets om te gaan. Deze mislukte aanval scheen de inboorling razend te maken. Hij verloor alle voorzichtigheid uit het oog en sprong woedend op Eric af. Doch deze hield het hoofd koel en wist de moordende slagen telkens op het nippertje te ontwijken.
Toen hij zijn kans schoon zag, deed hij zijn knots op de borst van zijn tegenstander neerkomen, waarbij hij er nochtans voor zorgde hem niet te hard te raken, aangezien het geenszins zijn bedoeling was, de man te doden.
De inboorling struikelde, de knots ontglipte hem, en hij was nu geheel aan de genade van Eric overgeleverd.
Dreigend kwamen de anderen een paar stappen naderbij.

Doch Eric liet zijn knots zakken, zette de voet op de borst van zijn verslagen tegenstander en wendde zich tot het opperhoofd.
Witte man niet doden, zei hij. Witte man vrede zoeken. Geen kwade bedoelingen. En tot de man op de grond voegde hij er aan toe: Sta op. Witte man schenkt u het leven.
Beschaamd krabbelde de andere overeind. Een goedkeurend gemompel klonk in de kring der grijsaards en Pa-oh kwam naar Eric toe en sprak: Witte man zeer groot en sterk. Ook edelmoedig. Witte man groot hart, daarom schenken wij u leven. Gij vrij om heen te gaan.
Eric dacht er echter niet aan om heen te gaan. Hij vertelde de hoofdman waarom hij naar het eiland gekomen was. Hij verzweeg ook niet dat zijn vriend Halsa verdwenen was, nadat ze beide door een ondergeschikte van Pa-oh overvallen waren.
Pa-oh luisterde aandachtig en knikte af en toe instemmend. Eric vroeg hem, of hij behulpzaam wilde zijn bij het zoeken naar Halsa en juist toen Pa-oh daarover diepzinnig zat na te denken, werden zij gestoord door luid geroep van een der anderen die hun uit de verte stond te wenken.
Hij vreemde voetsporen gevonden legde Pa-oh uit, terwijl hij er met Eric heen ging.

Onmiddellijk zag Eric, dat het om sporen van sandalen ging. Nu was hij Halsa op het spoor. Hij slaakte een kreet van blijdschap en wilde onmiddellijk op weg gaan om zijn metgezet te zoeken. Doch Po-ah weerhield hem en zei: Witte man niet alleen gaan. Spoor moeilijk te volgen op rotsen. Wildernis allerlei gevaren. Twee van Pa-oh's mannen gaan met u mee. Gij kunt hen vertrouwen. Ook flauwste spoor zij zien en volgen.
Eric was getroffen door dit aanbod waaruit bleek, dat de wilden hem geen kwaad hart toedroegen. Pa-oh klopte in zijn handen en liet een schelle kreet horen, waarop onmiddellijk een andere man kwam aangelopen en even later was Eric met twee van Pa-oh's mannen op weg om het spoor van Halsa te volgen.
Al spoedig zag Eric, dat Pa-oh gelijk had gehad. Zijn ongeoefende ogen zouden het spoor gauw bijster zijn geraakt, doch de beide wilden hadden niet de minste moeite om het te volgen. Met feilloze zekerheid gaven zij de weg aan, die nog steeds door het verlaten landschap voerde.
Langzamerhand vermindert de spaarzame plantengroei. Slechts hier en daar groeide nog wat hoog opgeschoten berggras en Eric was verwonderd toen hij plotseling een struisvogel zag lopen. Plots bleven de beide spoorzoekers onbeweeglijk staan.

Vreesachtig staarden zij in de verte, waar zich de strakke lijnen van een kale bergrug tegen de blauwe lucht aftekende.
Wat gebeurt er? vroeg Eric, waarom gaat gij niet verder?
Witte man niet verder gaan! riep een der wilden uit, terwijl hij met bevende vinger naar de bergen in de verte wees. Daar dodenridders. Niemand levend terugkeren!
Dodenridders? vroeg Eric met tintelende ogen. Ze zijn hier dus toch op het eiland? Hij bedwong zijn verrassing en dacht er aan dat het nu in de eerste plaats toch om zijn vriend ging.
Kom, vooruit! drong Eric aan. Wij moeten andere witte man vinden.
Doch de wilden bewogen geen stap en een van hen zei: Spoor van andere witte man gaat naar bergen. Hij nu reeds bij dodenridders. Gij nooit meer terugzien hem!
En of Eric hen smeekte of dreigde het hielp niets. De wilden waren niet te bewegen om verder te gaan.
Eric keek radeloos om zich heen toen ineens een der wilden een kreet gaf en zich op de knieën liet vallen. Eric snelde toe en zag hoe de wilden met afgrijzen in het zand wezen. Daar stond een voetafdruk, zoals Eric er nog nooit een gezien had. Het spoor had de vorm van een menselijke voet, doch was bijna tweemaal zo groot en het allervreemdste was, dat deze voet slechts twee tenen had!

Zwijgend staarde Eric naar de vreemde voetafdruk, terwijl de wilden opgewonden met elkander fluisterden. Af en toe verstond Eric het woord dodenridders, doch verder werd hij teveel door zijn eigen gedachten in beslag genomen om te volgen, wat zij zeiden.
Opnieuw werd hij bevangen door die onbestemde vrees, die hem als een verschrikkelijke nachtmerrie besloop. Talloze vragen bestormden hem. Wat waren het voor wezens, die deze onnatuurlijke voetsporen achterlieten? Waar hielden zij zich op? Hadden zij inderdaad iets met de verdwijning van Halsa te maken?
Maar wat zijn dat dan voor mensen? vroeg hij plotseling ongeduldig. Wie zijn die dodenridders?
Sidderend over zijn hele lichaam, antwoordde een van de wilden hem:
Dodenridders niet mensen! Zij kwade geesten, die mensen wegroven. Nog nooit iemand aan dodenridders ontsnapt.
Geesten kunnen toch geen mensen roven? trachtte Eric zijn eigen angst weg te spotten, doch de wilde stamelde zenuwachtig:
Dodenridders alleen dode mensen meenemen!
Wel probeerde Eric, waarvoor zijt gij dan bang? We leven alle drie nog en hebben dus niets van de dodenridders te duchten. Kom mee, we gaan verder.
Doch de wilden waren op geen enkele manier te bewegen, om mee te gaan, zodat Eric hen ten slotte moest achterlaten.

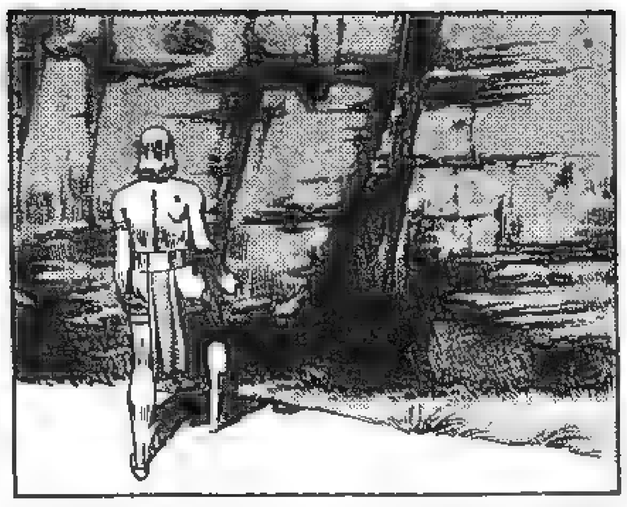

Langzaam en aarzelend ging Eric verder, recht op het rotsgebergte af, dat steil en somber in de verte oprees. De stilte om hem heen werd door geen ander geluid verbroken, dan dat van zijn eigen voetstappen.
Een enkele maal keek hij om, de figuurtjes van de wilden werden hoe langer hoe kleiner. Een tijdlang bleven ze hem nakijken, toen keerden ze zich om en gingen naar hun dorp terug. Nog een ogenblik kon Eric hen zien, toen verdwenen zij aan de horizon en Eric was alleen te midden van deze sombere oneindigheid.
Het liefst had hij willen terugkeren doch alsof hij door een onzichtbare macht gedreven werd, ging hij voort.
Soms zag hij ineens weer de voetstappen van Halsa, die hij erkende aan afdrukken van sandalen en bijna aldoor waren dan in de onmiddellijke nabijheid de wonderlijke sporen van die vreemde wezens te vinden. Het leek er inderdaad veel op, dat Halsa op zijn zwerftocht door deze dodenridders begeleid werd.
Ten slotte stond Eric vóór een loodrecht omhoog rijzende rotswand, en een ogenblik leek het hem, alsof hij zijn speurtocht hier zou moeten opgeven. Aan klimmen viel niet te denken, daarvoor was de bergmuur veel te steil. Na enig zoeken ontdekte Eric echter een smalle spleet, die een soort doorgang vormde.

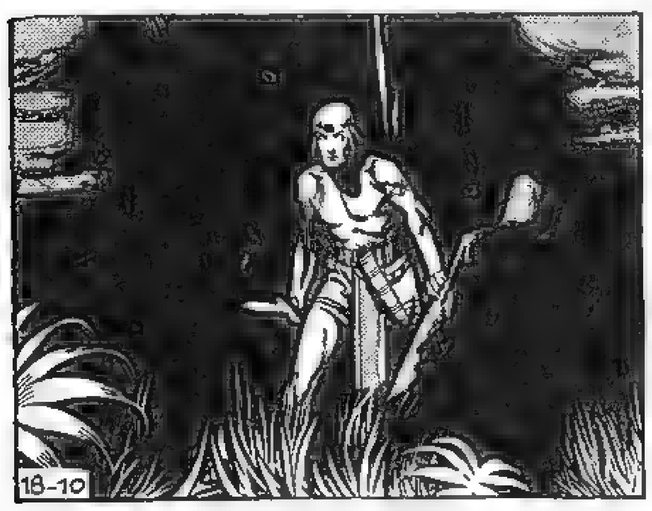

Vastbesloten zocht Eric zijn weg door de nauwe rotsspleet. Reeds na enkele ogenblikken werd het pas breder en even later stond hij aan de andere zijde van de rotswand. Voor hem strekte zich een dichte wildernis uit. Eric stond een ogenblik stil en nam de omgeving op. Ook hier heerste dezelfde onnatuurlijke stilte. Geen takje bewoog, geen vogel ritselde tussen het dichte gebladerte.
Ook de sporen hadden opgehouden en even stond Eric besluiteloos, welke kant hij zou uitgaan. Voortdurend was het, alsof een geheimzinnige stem hem toefluisterde om terug te keren, nu het nog niet te laat was.
Het liefst zou Eric aan die waarschuwing gevolg hebben gegeven, doch aan de andere kant was er iets wat hem dwong, verder te gaan en bovendien begon hij langzamerhand een hevige angst te koesteren voor het lot van Halsa. Hij moest zijn trouwe strijdmakker zien te vinden, tot elke prijs.
De stilte om hem heen was onheilspellend en plotseling voelde Eric met onfeilbare zekerheid, dat hem gevaar dreigde. Hij trok zijn dolk, die hem reeds in zo menige strijd goede diensten bewezen had en luisterde ingespannen. Doch de stilte werd door geen geluid verbroken.
En toch had Eric zich niet vergist.

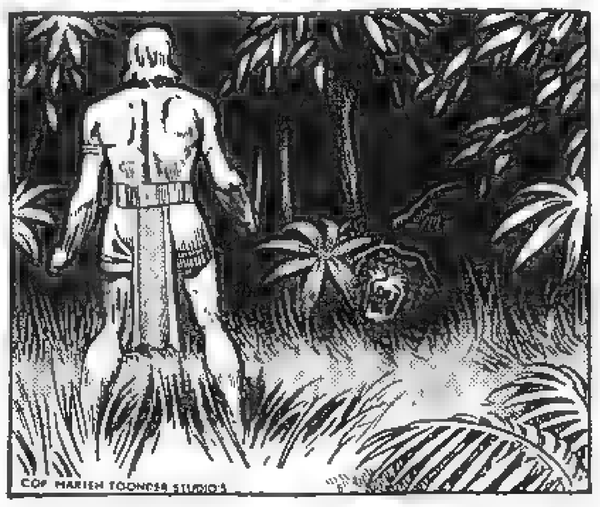

Als een afzichtelijke grote, zwarte kat, sloop een monsterachtig dier zonder een enkel geluid te maken door de wildernis, recht op Eric af. Zo behoedzaam zette het beest zijn poten neer, dat geen takje kraakte, geen blad ritselde. Daardoor kwam het, dat Eric het monster pas op het allerlaatste ogenblik in de gaten kreeg. Met een ruk draaide hij zich om en vol afgrijzen keek hij in de fonkelende ogen.
Nu begon het dier zachtjes te grommen, een hees en dreigend geluid. Met katachtige bewegingen sloop het dichterbij en Eric verwachtte ieder ogenblik, dat het dier een geweldige sprong zou nemen.
Hij zette zich schrap en bereidde zich op het ergste voor.
Het monster was nu vlakbij gekomen en maakte de afschuwelijkste geluiden, die alleen al voldoende waren om iemand de haren te berge te doen rijzen. Uit de wijd opengesperde muil lekte het speeksel. Blinkend wit schitterden de vlijmscherpe roofdiertanden. Met de dolk in de vuist wachtte Eric de aanval af, iedere spier tot het uiterste gespannen. Maar een geheimzinnig iets scheen het beest tegen te houden. Het schudde grommend de kop, sloeg wild met de voorpoten in de aarde, doch het kwam geen stap dichterbij.

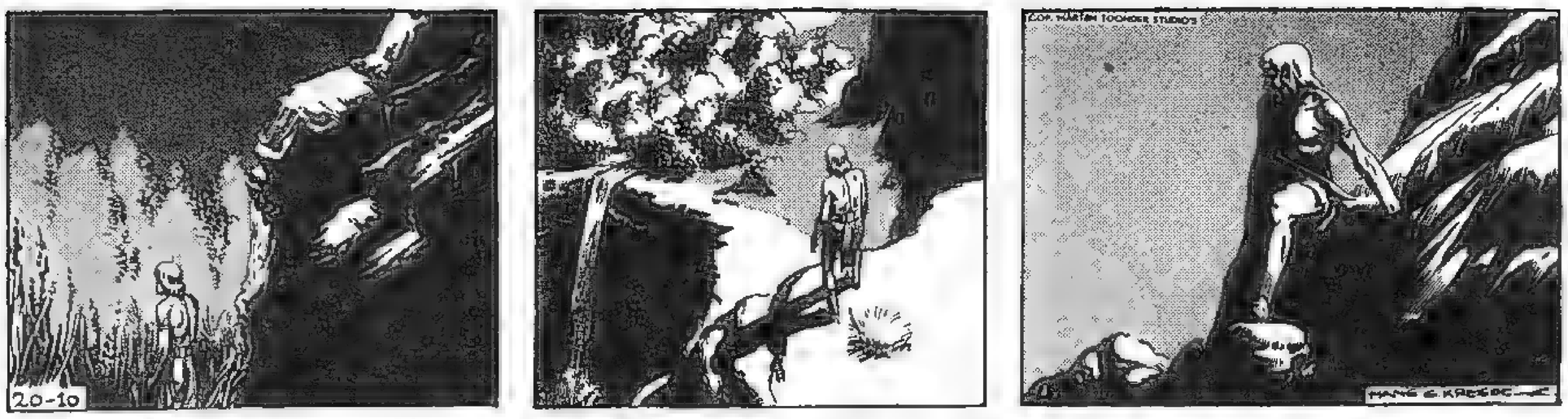

Na enkele minuten, welke Eric een eeuwigheid toeschenen verdween het monster grommend en wild met zijn staart zwaaiend tussen de struiken. Eric veegde zich het zweet van het voorhoofd. Door welke geheimzinnige machten was hij omgeven? Wat had het monster bewogen om hem met rust te laten? Vrees. Of iets anders? Eric kon er geen oplossing voor vinden en aarzelend zette hij zijn weg voort.
Na enige tijd kwam hij op een plaats waar de wildernis minder dicht was en plotseling stond hij aan de rand van een diepe, donkere kloof. Het leek alsof de elementen hier een groot gat in de aarde hadden geslagen.

Aan de rand bleef Eric staan en tuurde zwijgend in de diepte. Nog steeds drong geen geluid tot hem door, beneden kon hij niets onderscheiden.
Slechts een peilloze inktzwarte duisternis gaapte hem tegen. Door een onweerstaanbare aandrang voelde Eric zich gedwongen in het gat af te dalen, hetgeen echter niet gemakkelijk bleek. Soms gingen de wanden steil naar beneden, zonder een enkel houvast te bieden.
Doch voortdurend vervuld van de volledige wil om zijn trouwe Halsa op te zoeken begon Eric de moeilijke afdaling.

Het was een lang en moeilijke tocht en Eric slaakte een zucht van verlichting toen hij eindelijk beneden was. Iedere spier deed hem pijn, zijn handen en knieën waren geschaafd van het schuren langs de rots, maar nu stond hij op de bodem van een diepe kuil, omringd door een diepe, inktzwarte duisternis, onwerkelijk en dreigend.
In de verte kon hij de vormen van de rotsen onderscheiden, doch waar hij ging bleef de duisternis als een ondoordringbare mantel om hem heen hangen. Het daglicht drong hier nauwelijks door. Aan alle zijden was hij omgeven door steile, woeste rotswanden. De stilte drukte op hem als een loden last. Het geluid van zijn eigen schreden was bijna hinderlijk voor zijn oren.

Zoekend speurde zijn blik in het rond. Welke richting moest hij uit? Aarzelend deed hij enige schreden, tot hij ineens als verstijfd bleef staan. Daar vlak voor hem in de zanderige bodem waren duidelijker dan hij ze ooit tevoren gezien had weer de geheimzinnige sporen, monsterlijk grote afdrukken van een reusachtige voet met twee tenen. Eric huiverde. Nog was het niet te laat om terug te keren, doch dezelfde vreemde macht, die hem tot hier gedreven had, deed hem verder gaan.
Plotseling zag hij recht voor zich uit twee spookachtige figuren uit de duisternis opdoemen.

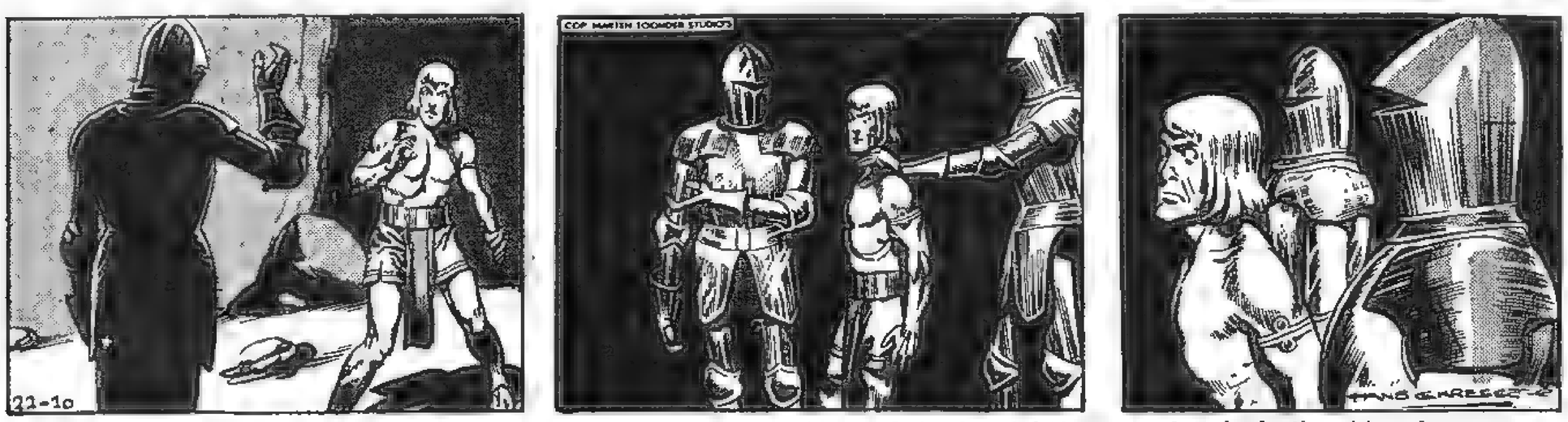

Langzaam traden de gestalten naderbij. Het dreunen van hun voetstappen klonk Eric als een onheilspellend gerommel in de oren. Het angstzweet brak hem uit. Nog nooit hadden zijn ogen zulke wezens aanschouwd. Dit moesten wel de dodenridders zijn, waarvan de wilden gesproken hadden. Het waren ijzeren mensen.
Van deze vreemde wezens had ook Halsa hem verteld. Het waren dus geen verzinsels.
Eric kon hun ledematen horen knarsen bij het lopen. Gezichten hadden zij niet. Een horizontale spleet dwars over hun hoofd was het enige wat zij bezaten. Een van hen stak knarsend een hand in de hoogte en wenkte Eric naderbij te komen. Eric wilde wegrennen, maar zijn benen bewogen zich automatisch. Gedreven door een kracht, die sterker was dan hijzelf, bewoog hij zich in de richting van de afschrikwekkende wezens.
Wij zijn gekomen om u te halen, sprak een van hen en de andere voegde er aan toe: Ga mede. Verzet zal u niet helpen. Tegen ons helpt geen strijd. Hun stemmen klonken hol en het was alsof ze van heel ver weg kwamen.
Zij grepen Eric bij de schouders en de aanraking van het koude metaal deed een rilling van afgrijzen langs zijn rug glijden.
De dodenridders namen hem tussen zich in en voerden hem mee en het was Eric te moede alsof hij voorgoed afscheid van de wereld nam. De duisternis hing niet langer als een mantel alleen om hem heen, doch strekte zich uit, zwart en golvend tot in de uiterste hoeken van de kuil.

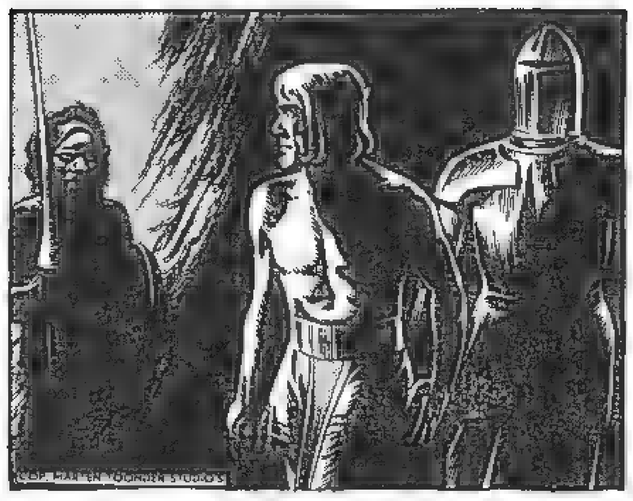

Nadat zij enige tijd gelopen hadden, kwamen Eric en zijn begeleiders in een grot. Hier week de duisternis om plaats te maken voor een vreemd, onwerkelijk licht. Het geluid van de dreunende voetstappen van de dodenridders weerkaatste rommelend tegen de glibberige wanden, die dropen van het vocht.
Grillig gevormde stalactieten wierpen groteske schaduwen op de grond, die al even glad en glibberig was, zodat Eric zich af en toe voelde uitglijden.
Willoos liep Eric voort tussen de ijzeren reuzen, die hem zwijgend meevoerden. Al enige malen had hij gemeend vage schimmen in de grot te zien bewegen en eensklaps bleef hij als aan de grond genageld staan. Daar voor hem stond een sombere, zwijgende figuur, die zonder enige uitdrukking in zijn ogen langs hem heen staarde. Eric sperde zijn ogen open van verbazing: dit was de man, die hij boven bij de waterval naast zich op de grond had zien liggen. Maar die man was dood geweest! Hoe kwam hij hier? Wat deed hij hier? Was het misschien een toevallige gelijkenis?
Doch neen, daarin kon Eric zich niet vergissen.
Hij kreeg echter geen tijd om er langer over na te denken, want een hand porde hem in de rug om hem tot doorlopen aan te manen.
Na enige tijd gingen zij onder een reusachtige poort door en Eric had plotseling het gevoel, alsof hij zich in de onbegrensde ruimte bevond. Dichte nevels rezen langzaam uit de bodem en zover zijn oog reikte, zag hij niets dan een grijze oneindigheid om zich heen.

Zijn zonderlinge bewakers aarzelden geen ogenblik. Zwijgend en doelbewust gingen zij voort. Voortdurend schoven vage gestalten door de nevels langs Eric heen, vreemde, zwijgende wezens, waarvan de wasachtige gladde ledematen glommen in het wonderlijke licht. Geluidloos doemden zij op uit de grijze walm en even geruisloos verdwenen zij weer in de nevelen.
Eric dacht dat zijn tocht nooit een einde zou nemen, maar ten slotte zag hij in de verte opnieuw een poort, waar zijn bewakers hem heenvoerden. Achter die poort heerste dezelfde, diepzwarte duisternis als in de kuil, doch het meest werd Eric's aandacht getrokken door de figuur op het bordes van rotsblokken, die daar voor het duisterzwarte gordijn stond en hem wenkte.
De beide dodenridders bleven staan en automatisch liep Eric verder, alsof een ander zijn ledematen bewoog, tot hij vlak voor de man op het bordes stond.
Zwijgend bleef deze hem enkele ogenblikken aanstaren. Het was een der vreemdste wezens, die Eric ooit gezien had. De diepliggende ogen onder de wonderlijk gevormde schedel straalden van een vreemde gloed en het was alsof zij Eric wilden doorboren. De wrede mond was vertrokken in een wrange grijns en het gelaat had de wasbleke kleur van een dode. Eric kon een huivering niet onderdrukken.

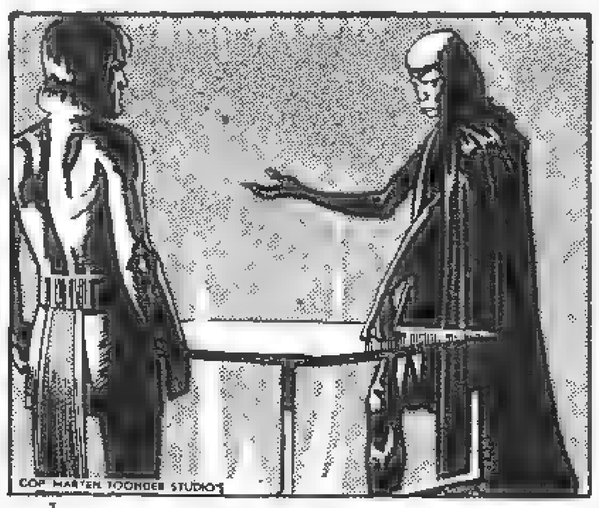

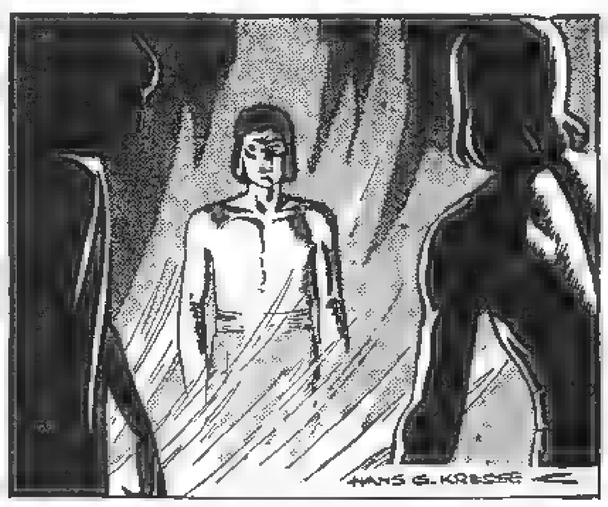

Daar zijt gij dus, Eric de Noorman! begon de man met een hoge toonloze stem te spreken. Gij zoekt uw vriend Halsa, nietwaar? En ge wilde samen met uw vriend in ons rijk binnendringen? Ge wilde u al onze geheimen eigen maken?
Ja, stamelde Eric, maar hoe weet gij..eh..wie zijt gij?
He, wat een vragen! ik heb de macht over doden en levenden. Ik wist dat gij komen zoudt! Door de geest, door de gedachtekracht van mijn brein heb ik uw vriend gedwongen mij te bezoeken. In uw geval was het natuurlijk veel gemakkelijker, bezeten als gij waart door de drang uw vriend te zoeken.
Halsa! Waar is hij? Is hij hier? Laat mij bij hem! verzocht Eric opgewonden, doch de ander hief bezwerend zijn hand. Niet zo haastig! Ja, uw vriend Halsa is hier. Mijn dodenridders hebben hem de goede weg gewezen. Al zijn het slechts holle omhulsels, lege ijzeren harnassen, zonder geraamte, zonder geest, mijn bevelen brengen ze stipt ten uitvoer. Door de kracht van mijn gedachten, kan ik hun opdragen wat ik wil. Ook uw vriend Halsa hebben zij tot mij gevoerd!
Waar is hij? Laat mij met hem spreken! drong Eric aan. Goed, gij zult uw zin hebben, stemde de ander toe. Hij klapte in de handen en riep met luide stem: Halsa! Verschijn!
Bijna op hetzelfde ogenblik doemde de gestalte van Halsa uit de nevel op. Zijn gezicht was wasbleek. De anders zo tintelende ogen staarden levenloos voor zich uit. Zijn stem kwam als van oneindig ver weg:
Hier ben ik, Halsa. Men heeft mij gedood. Ik kan niets meer voor u doen!

Met angst en afgrijzen staarde Eric naar de wasbleke gestalte voor hem.
Halsa, stamelde hij, Halsa, ga mee, ik ben gekomen om u te halen... doch zijn vroegere strijdmakker staarde met holle ogen zwijgend langs hem heen. Het was alsof Eric's woorden niet eens tot hem doordrongen.
Halsa, ga heen, klonk plotseling achter Eric de krakende stem van de zonderlinge figuur, die Eric bijna vergeten had. Terstond zette Halsa zich in beweging en met langzame, afgemeten schreden verdween hij in de grijze nevels.
Eric keerde zich met een ruk om en keek in het wreed grijnzende gelaat van de man, die hem hierheen gelokt had. De mond was vertrokken in een satanische grijns, de donkere ogen fonkelden van woede en haat.
Nu hebt gij Halsa gezien, siste de man hem toe, gij weet thans, welk lot u wacht. Gij dacht uw vriend te kunnen halen? Halsa! Onnozele! Van mij zijt ge! Uw lichaam en ziel behoren mij toe. Eerst zal ik u laten doden, doch daarna zal ik u wederom tot het leven opwekken. En dan moogt ge bij Halsa, bij uw vriend blijven, doch in mijn dienst!
De echo's van zijn krakende stem galmden door de grot en weerkaatsten duizendvoudig tegen de wanden. Dreigend strekte de man een benige wijsvinger naar hem uit en Eric werd bevangen door een gevoel van panische schrik. Vol afschuw deinsde hij achteruit.

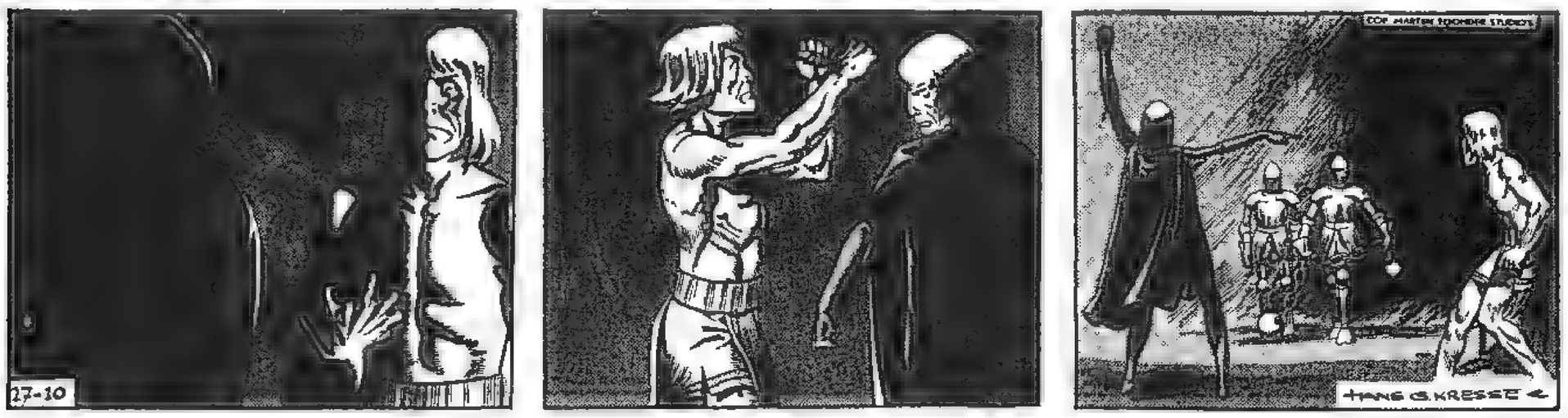

Vrees niet! gilde de man. Ik zal een groot man van u maken. Met uw vriend zult ge het bevel voeren over mijn soldaten, mijn doden, die ik tot het leven gewekt heb. Met hen zal ik het koninkrijk van de geest verdelgen en u beiden heb ik bestemd om dit leger aan te voeren, een onoverwinnelijk leger van onkwetsbare soldaten. Zij zijn reeds dood, niets kan hen nog deren!
Met afgrijzen dacht Eric aan de zwijgende gestalten, die hij tussen de nevels had zien rond dolen. En tot dit leger van menselijke robots, van levende doden zou hij zelf ook binnenkort behoren. Dit leger zou hij moeten aanvoeren, omder toezicht van de waanzinnige?
Eric voelde een blinde woede in zich opkomen. Al zijn spieren spanden zich. Dreigend, met opgeheven vuisten sprong hij naar voren, doch de man tegenover hem week geen stap terug. Zijn ogen fonkelden en bleven Eric strak aankijken.
Terug, onnozele! Dacht ge soms mij te kunnen vernietigen? Genoeg heb ik met u gepraat. Het wordt tijd om te handelen!
Hij klapte een paar maal in zijn handen en op hetzelfde ogenblik verschenen twee dodenridders, die een zware ijzeren ketting torsten.
Eric voelde zijn kracht verlammen en week verschrikt terug, terwijl de twee zonderlinge gestalten knarsend naderbij kwamen.
Boeit hem, beval de man in de zwarte mantel kort en werpt hem in de put!

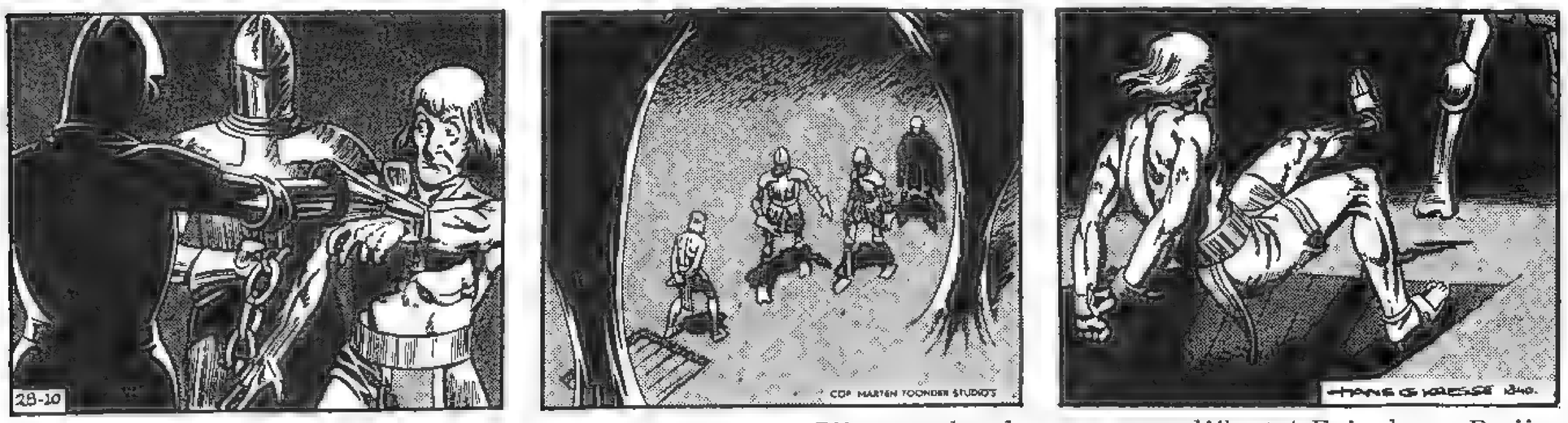

Zwijgend traden de dodenridders op Eric toe, die, verlamd van schrik als hij was, geen kracht meer had om zich te verweren. Hij huiverde bij de aanraking van hun metalen klauwen, die hem ruw beetgrepen.
Met een spottende glimlach om de lippen keek de man in de zwarte mantel toe.
Vrees niet, sprak hij. Binnen enkele ogenblikken zult ge kennis maken met mijn lievelingen. Een enkele beet van hen is reeds dodelijk. Ge zult niet lang behoeven te lijden en zodra ge aan de beet van mijn slangen zijt overleden, zal ik u tot het leven terugroepen. Dan zult ge mij dankbaar zijn en mij met graagte dienen.
Zijn woorden drongen nauwelijks tot Eric door. De ijzeren mannen hadden hem intussen de armen op de rug gebonden, zodat hij geen enkele beweging meer kon maken. Zonder Eric aan te raken, dwongen ze hem achteruit te lopen. Met alle geweld trachtte Eric de beheersing over zijn spieren terug te krijgen om zich tegen zijn belagers te kunnen verzetten, doch het was alsof zijn ledematen hem reeds niet langer toebehoorden.
Stap voor stap ging hij achteruit, terwijl de man, die zijn dood bevolen had, onverschillig stond toe te zien.
Steeds dichter naderde Eric het luik in de bodem van de grot, nog een enkele stap en plotseling voelde hij de grond onder zich wegzinken.

Eric sloot zijn ogen en voelde, dat hij viel, eindeloos lang, leek het hem toe. Met een dreunende smak kwam hij ten slotte op de grond terecht en versuft door de schok bleef hij een tijdlang onbewegelijk liggen. Doch langzaam keerde zijn denkvermogen terug. Hij probeerde zich op te richten, wat niet gemakkelijk ging met zijn geboeide handen en keek om zich heen.
Aan alle kanten rezen de wanden van de put, waarin hij terechtgekomen was, loodrecht omhoog. Vocht drupte langs de stenen en nergens zag hij een weg tot ontsnapping.
Langzamerhand drongen de laatste woorden van de man, die over leven en dood kon beschikken, tot hem door.
Binnen enkele ogenblikken zult ge kennis maken met mijn lievelingen. Een enkele beet van hen is reeds dodelijk.

Vol afschuw sloot Eric de ogen. Dit zou dus het einde zijn, een smadelijke dood in plaats van in een eerlijke strijd verslagen te worden.
Op hetzelfde ogenblik hoorde Eric een schuifelend geluid, vlak bij zich. Hij richtte het hoofd op, doch deinsde meteen geschrokken terug. Een monsterachtige groene slang schuifelde langzaam op hem af. Met een uiterste krachtsinspanning schoof Eric naar de rand van de put, doch dit gaf hem niets, want de slang kwam met grote snelheid naderbij, langzaam het bovenlijf wiegend. Zij stootte een sissend geluid uit. Hoog richtte zij de kop op en Eric zag de kleine stekende ogen en de bewegelijk heen en weer schietende tong van het monster vlak bij zich. Het angstzweet brak hem uit. Langzaam boog de kop van het reptiel zich naar hem toe.

Op dat ogenblik ontwaakte Eric. Verwezen staarde hij om zich heen. Het eerste waarop zijn oog viel, was het lichaam van de dode inboorling, die door Halsa was neergeslagen.
Verward veegde Eric met zijn hand langs zijn ogen. Was hij wakker, of droomde hij nog? Wie was de man, die daar lag? En waar waren de dodenridders gebleven en de man met de zwarte mantel, die hem in de put had laten werpen?
Duizend vragen stormden door zijn brein en pas heel langzaam drong het tot hem door, wat er gebeurd moest zijn.
Plotseling herinnerde hij zich, hoe Halsa en hij door Baldo en Alder van het vlot waren gegooid en hoe zij hier op deze vreemde kust waren terechtgekomen. En verder? Had hij dan alles gedroomd?

Op hetzelfde ogenblik voelde Eric iets over zijn benen glijden. Hij schoot met een ruk overeind en zag een bijna twee meter groene slang die met heen en weer zwaaiende kop op hem toeschoof. Was het dan toch geen droom geweest? Ja, want nu waren zijn handen vrij. Eric bedacht zich geen seconde, hij wachtte tot het reptiel hem zo dicht genaderd was, tot hij het kon grijpen. En met zijn beide handen klemde hij de strot van het monster als in een ijzeren schroef. Nog even schoot de gespleten tong heen en weer. Het beest kronkelde zich in duizend bochten en sloeg als een razende met zijn staart. Doch Eric's greep verslapte geen ogenblik tot de slang eindelijk geen teken van leven meer gaf.

Vol afschuw wierp Eric het dode dier van zich af, en stond op. Ja, nu wist hij weer alles. Terwijl hij en Halsa hier zaten, werden ze overvallen door de inboorling. Hij zelf was getroffen door iets, doch Halsa had de man blijkbaar onschadelijk gemaakt.
Halsa? Waar was Halsa zelf gebleven? Zou hij ontvoerd zijn door de inboorlingen? Zou zijn lichaam misschien ook ergens in de wildernis liggen? Een somber gevoel van vrees en eenzaamheid bekroop Eric, doch juist toen hij wilde gaan overleggen, wat hem nu te doen stond, hoorde hij geritsel in het struikgewas. Voorzichtig ging hij erop af. Zouden weer nieuwe gevaren hem dreigen?

Doch even later zag hij de bekende gestalte van Halsa, die druk bezig was, vruchten te zoeken.
Halsa! riep Eric verheugd uit, terwijl hij op zijn trouwe strijdmakker toeliep.
Hé, ge zijt dus bijgekomen, merkte Halsa even verheugd op. Ik begon al bang te worden, dat ge iets te hard geraakt waart.
En terwijl beide mannen zich gretig te goed deden aan de vruchten, vertelde Eric zijn vriend alles van de zonderlinge droom, welke hij gehad had.

EINDE

leuterlussies

ALFREDO ALS TESTMIDDEL

Vrijdagmiddag 29 januari heeft aan de Katholieke Universiteit in Nijmegen een promotie plaats gehad die hier gememoreerd behoort te worden. Als proefschrift fungeerde namelijk een "empirisch-psychologische" studie over de waardering van cartoons. Promovendus DAF-bedrijfspsycholoog A. Prent begon zijn onderzoek tien jaar geleden. Hij bekeek duizenden cartoons en strips en belandde tenslotte bij de via PIB ook in ons land bekende gagstrip Alfredo van de denen Jorgen Mogensen en Cosper Cornelius.
In de eenvoudige tekeningetjes van Moco bleken de proefpersonen hun eigen leefsituatie namelijk in één oogopslag te herkennen - voorwaarde om een breed reagerend publiek te bereiken. Hoe is nu de werkwijze? Het formulier toont allereerst een viertal Alfredo-gagstrips, ieder vergezeld van 24 opmerkingen. Per opmerking moet de proefpersoon nu invullen of hij die juist, tamelijk juist, tamelijk onjuist of onjuist acht. Verder wordt van 24 cartoons gevraagd of men deze wel aardig, erg grappig, grappig of niet grappig vindt, en waaròm.
De heer Prent noemt de cartoon een kijkspel dat door het oplossen van prikkelende tegenstrijdigheden ontspanning verschaft. De cartoon is een vorm van kunst, of er nu sprake is van een karikatuur of niet. Als uitingsvorm kan hij kreatieve momenten inhouden. De cartoon verwijst naar een idee, een opvatting, een visie op het leven. Hij brengt gedachten en gevoelens over en is daardoor een vorm van communicatie. Uit iemands reaktie ziet de heer Prent of hij te maken heeft met een moralist, een cynicus of iemand die zich distantieert van de wereld om zich heen.

KUIFJE NIEUW ?

'Over 8 dagen' stond er heel opvallend op de voorpagina van Kuifje van 5 januari. Met veel bombarie wordt in de redaktionele inleiding 'Kuifje model 71' aangekondigd, het blad dat "in de komende twaalf maanden een ieder zal verbazen; geen week zal er zonder iets nieuws voorbijgaan."
Wel, acht dagen later bladerden wij vol verwachting de nieuwe Kuifje (met knalrood omslag en in grijs op een rond wit vlak NIEUW) door, om het na enige tijd teleurgesteld weer neer te leggen. We zien dat nieuwe nog niet zo. Er staan twee nieuwe verhalen in: "Go West" van Derib en Greg, en "De saga van de Grizzly" van Claude Auclair, maar verder? Een uitgebreid artikel over Hergé en Kuifje, dat echter met zo weinig afstand nemen van het onderwerp geschreven is, dat het nogal onplezierig aandoet.
Wèl leuk vinden we de achterpagina, die het eerste deel bevat van de puzzleposter, die iedere week zal groeien, en de oplossing zal brengen van een vraag die heel vaak door de lezers van Kuifje gesteld wordt.
Enfin, misschien zal Kuifje model 71 ons nog gaan verbazen.

Zolang studenten in de letterkunde liever Lucky Luke lezen dan Boutens is er niets mis met Boutens en niet met Lucky Luke (Han Mulder in Het Parool van 19.1.1971)

BRUINTJE BEER EN DE TV

Het is de KRO aan wie de eer toekomt Bruintje Beer op de nederlandse beeldbuis te hebben gebracht. Dat geschiedde in fasen. De eerste fase omvatte drie verhalen (BB en de vreemde visser, BB en het ondeugende biggetje, en BB en de zigeuners), die ieder tot vier afleveringen werden bewerkt, die steeds begonnen en eindigden met enige van de oorspronkelijke tekeningen. 12 mei kwam de eerste aflevering op het scherm - 22 september de laatste.
Tòch had tv-criticus Philip van Tijn zijn verzuchting 'Overigens ben ik van mening dat je Bruintje Beer gewoon moet lézen' beter kunnen bewaren voor het Britse produkt dat dezelfde omroep nu alweer sedert 16 december op haar scherm brengt. Alle stemmen zijn nu tot één vertelster teruggebracht die er óók niets aan kan doen dat die houterige vertoning geen kruimel Bruintje Beersfeer meer bevat.
Iedere aflevering duurt ruim 10 minuten, begint bij Bruintje's ouders thuis en eindigt daar ook weer· 'the stress on the security of family life'. Voor het overige zijn de bestaande verhalen enigszins gevolgd, al zal men de figuren Grimnasty en Willy Wisp niet eerder zijn tegengekomen! Daar staat dan weer tegenover dat alle schurken netjes zijn weggecensureerd. Enfin: kijkt u zelf maar op 10 februari naar Rupert and Margo, 10 maart naar Rupert and the distant music, en 7 april naar Rupert and the old hat, de zesde en hopelijk laatste aflevering die de KRO aankocht.
Want er daagt hoop, nu bekend is gemaakt dat de Britse tv-maatschappij ATV bij het produktiebedrijf A. P. films (dezelfde van The Thunderbirds) niet minder dan 52 Bruintje Beer-films van een kwartier per stuk heeft besteld, waarvan de eerste afleveringen intussen gereed zijn gekomen. Nèt als indertijd The Thunderbirds in super-marionation. In het belang van onze jongste kijkers kunnen we nu alleen maar ervoor duimen dat ze, nèt als in het begin bij de AVRO, in het nederlands worden nagesynchroniseerd. Dat is heel wat duurder dan ondertitels. Maar zonder verstaanbare stemmen hebben die jongste kijkers er praktisch niets aan. En voor hèn is Bruintje Beer toch in de eerste plaats bestemd?! Of niet soms?!

In de staatscourant van het Vaticaan, de Osservatore Romano, heeft het oordeel van de moraalrechters over de films van het afgelopen jaar gestaan. Arme Charlie. Bij de zeven 'positieve' films uit 1970 staan Mickey Mouse en Charlie Brown. Arme Charlie.

ROBBEDOES-ENQUÊTE

In een door 'Robbedoes' gehouden opinie-peiling kwamen als populairste stripfiguren (die nu in het blad staan of er ooit in gestaan hebben) naar voren: Bollie en Billie, Guust, de Smurfen, en Steven Sterk; zij haalden 90% van het totaal aantal punten. Ze worden gevolgd door Robbedoes, Natasja, en Sammy en Jack Attaway. Helemaal onderaan staan: Stany Derval, Los Guerrilleros en Jess Long. Overigens, aldus de redaktie van Robbedoes, zitten ook de figuren in de onderste laag nog steeds boven 55 van de 100 punten die zij konden halen.
Het onderzoek heeft verder uitgewezen dat ieder exemplaar van Robbedoes elke week door gemiddeld 5 lezers wordt gelezen. In de gezinnen waar men op het blad geabonneerd is, lezen 55% en 39% van de vaders resp. moeders Robbedoes.

RUBE GOLDBERG

Reuben Lucius Goldberg - alias Rube Goldberg - overleed op 87-jarige leeftijd op 7 december 1970. Hij werd het meest bekend door zijn tekeningen van uiterst moeilijke en zeer ingewikkelde toestanden om een simpel probleem op te lossen. Hieronder een voorbeeld· 'Manier Om Type-Fouten Te Raderen'. Klerk (A) struikelt over benen van glazenwasser (B), grijpt zich vast aan kapstok (C). Deze schuift boek (D) van kast dat op lineaal (E) valt waardoor pen (F) een ballon (G) doorprikt die als startsignaal werkt voor aap (H) op fiets. Fietsband (I) radeert fout op vel in typemachine (J) weg. Rube Goldberg stichtte in 1946 de National Cartoonist Society waarvan hij president was.

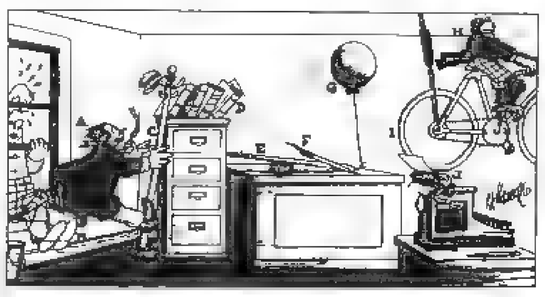

Publiceerde verder vele strips als: Mike and Ike - They Look Alike, The Weekly Meeting of the Tuesday Women's Club, etc. Veel van zijn strips werden gebundeld in boeken als: Foolish Questions, Chasing the Blues, Is There a Doctor in the House? en Rube Goldberg Vs. The Machine Age.

RUDOLF GEEL OVER ASTERIX

Indertijd signaleerden wij Rudolf Geels in De Gids 1970 4/5 verschenen artikel over Asterix. Een verkorte weergave daarvan blijkt nu 31 december in het dagblad De Tijd te hebben gestaan. Voor zover men u daar nog aan dat nummer wil helpen kunt u dan voor een kwartje aan een van de meest amusante in het Nederlands geschreven stripanalyses komen die ooit zijn verschenen. De beweging in de strip is het tomeloze geweld van een bulldozer...

JEUGDBLADEN ONDERZOEK

Onlangs publiceerde N. V. Uitgeverij Spaarnestad een onderzoek naar het lezen van Nederlandse jeugdtijdschriften door kinderen in de leeftijdsgroep 3 t/m 17 jaar: Donald Duck, Okki, Pep, Sjors, Tina en Taptoe. Hieronder enkele uitkomsten die ons troffen. Bij elkaar bereiken deze bladen per week 2.059.000 kinderen in bovengenoemde leeftijdsgroep. Het percentage kinderen dat gemiddeld door 'n nummer van deze bladen wordt bereikt is: Donald Duck 29%, Sjors 16%, Tina 15%, Pep 14%, Okki 12% en Taptoe 7%. Verder blijkt dat een gemiddeld nummer van Donald Duck zo'n 1000 gezinnen bereikt waarvan de leeftijd van de vrouw des huizes hoger is dan 65!

STRIPACTIE TEGEN VOGELMOORDEN

Willy Vandersteen, erelid van Het Stripschap en striptekenaar te Antwerpen, heeft zich het ongenoegen van de Belgische vogelvangers en daarmee de lof van de dierenbescherming op de hals gehaald door via zijn strips fel te ageren tegen de vogelvangsten in zijn land. In hun scheldbrieven voeren de vogelvangers aan dat het geen zin heeft, van een vogelschandaal te spreken, zolang er in de wereld nog volop oorlog is die duizenden mensenlevens kost. Ze hebben gedreigd, De Standaard in Brussel te dwingen, het publiceren van Suske en Wiske te staken. Willy Vandersteen heeft al aangekondigd, zijn privé-stripactie tegen de vogelmoordenaars komend najaar te hervatten.

De brand die op 10 januari ernstige schade toebracht aan Slot Bommelstein, woonstede van Ollie B. Bommel, Tom Poes en vele anderen, is door pers en televisie rampzaliger voorgesteld dan door de feiten is gestaafd. Of men het had zien aankomen zijn heel wat onvervangbare tekenfilmcells tijdig in de kelder opgeslagen waar ze nu - vrijwel zonder een spatje - vandaan worden gehaald.

'Bezondigt Harry Privette, tekenaar van De Dreutelaars, zich aan rechtstreekse overname van gegevens uit De Peanuts?' Dat is de vraag die gesteld wordt in een artikeltje in Vrije Geluiden.
Waaròm men zich dit afvraagt, wordt duidelijk gemaakt door de twee bij het artikel en ook hier afgedrukte strips: een Dreutelaar uit De Volkskrant van 14 oktober en een strip uit 'All this and snoopy, too'.
Vrije Geluiden: 'Nu heeft Schulz zoveel Peanuts gemaakt, dat je bijna niet aan zulk soort afschuwelijke toevalligheden kunt ontkomen, dat wel'.
Oké, maar ons lijkt dit toch wel tè toevallig om nog toeval te kunnen zijn! Enfin, oordeel zelf.

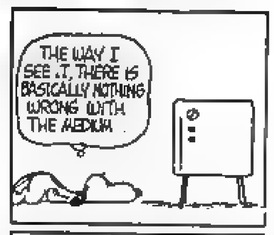

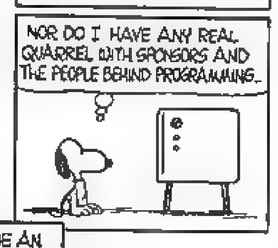

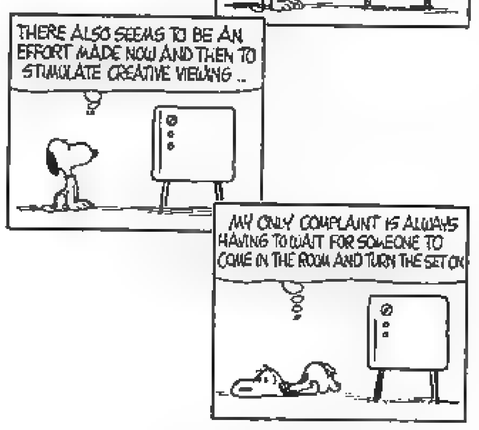
THERE ALSO SEEMS TO BE AN EFFORT MADE NOW AND THEN TO STIMULATE CREATIVE VIEWING..
MY ONLY COMPLAINT IS ALWAYS HAVING TO WAIT FOR SOMEONE TO COME IN THE ROOM AND TURN THE SET ON

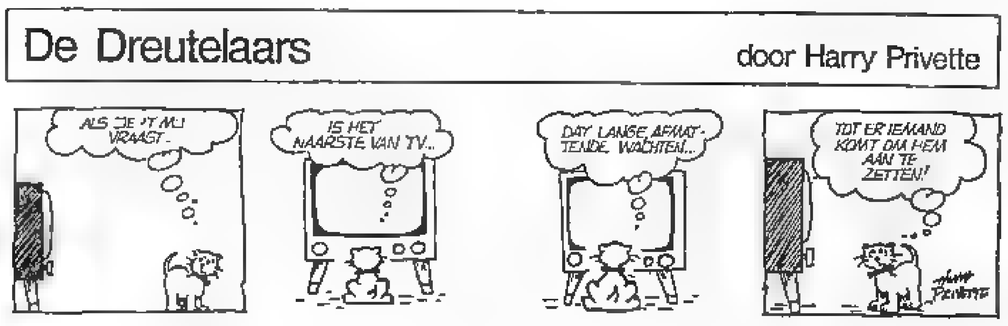
De Dreutelaars
door Harry Privette
ALS JE IT MIJ VRAAST..
IS HET NAARSTE VAN TV..
DAT LANGE AFMATTENDE WACHTEN..
TOT ER IEMAND KOMT OM HEM AAN TE ZETTEN!

Direkteur Bert Kroon van de Toonder Studio's verzekerde ons dat ook de meeste originele striptekeningen behouden bleven, terwijl de verbrande films vrijwel zonder uitzondering kopieën waren van negatieven die vèr van de brand veilig in filmlaboratoria liggen. Men kan slechts hopen dat de verzekeringspenningen straks óók worden aangewend om nieuwe kopieën te trekken. We zullen ze 17 april op STRIP 71 gráág vertonen, want dán is iedereen er pas helemáál gerust op...

PLUTO EN DE HELMONDSE JONGEREN

In Helmond verschijnt sinds eind vorig jaar het jongerenblad Pluto, waar in speels en in een aantrekkelijke lay-out zaken worden behandeld als het jeugdbeleid in de gemeente Helmond, een jeugdcentrum, popplaten, etc.

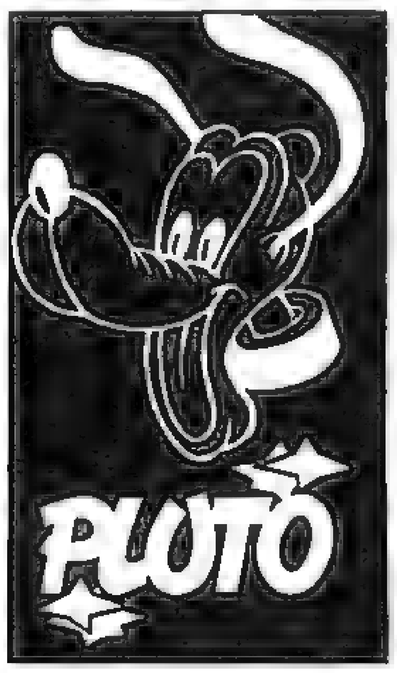

Een vrolijke Pluto siert het omslag van deze krant, die eens per maand verschijnt, en een uitgave is van de stichting Sociaal Kultureel Vormingswerk voor Jongeren.

Hara-Kiri Hebdo pleegde Hara-Kiri

Het satirische franse weekblad Hara-Kiri Hebdo dat sinds 3 februari 1969 een doorn in het oog was van de

franse regering heeft zelfmoord gepleegd. Maar is gelukkig herboren onder de naam Charlie-Hebdo, met dezelfde redaktie, schrijvers en tekenaars.
Al meer dan een jaar was het voor het franse establishment een bron van irritatie, maar het nummer dat verscheen vlak na de dood van De Gaulle was voor de minister van binnenlandse zaken Raymond Marcellin aanleiding drie verboden tegen Hara-Kiri Hebdo uit te vaardigen; een verbod om het blad te verkopen aan jongeren beneden de achttien, verbod om reklame voor het blad te maken en een 'interdiction à l'affichage' waardoor het blad voor verkoop uitgestald mag worden. Ondanks het feit dat twee van deze verboden een week later werden ingetrokken, besloot Charlie-Hebdo's redaktie haar oude naam niet eerder te voeren dan na opheffing van ook het laatste verbod. Het blad werd namelijk vooral beschuldigd van het publiceren van pornografie. Antwoord van de redaktie: in zogenaamd 'nette bladen is véél meer pornografie te vinden, al was het alleen maar in de advertenties'.

Nogmaals: SPILLEBUIK

Veel lezers vroegen ons om informatie over de auteur van Spillebuik, het stripalbum dat wij in het vorige nummer bespraken. Dit is wat wij van hem weten: Tom S. Hageman, geboren 4 juli 1943, de Amerikaanse vrijheidsdag, is de tekenaar-auteur van de Spillebeen strip, die hij zelf beschouwt als een kunstwerk.

Voor hem is kunst namelijk het omzetten van ideeën in beeld of een reeks beelden kunst. Eerder was hij chef-dekorateur op een souvenirfabriek, tekenaar van het Friese Provo-tijdschrift POR, cartoontekenaar voor Bijster, auteur van de strip 'de aanval op het pessarium' voor het Groningse undergroundblad 3X bellen en illustrator voor Het Nieuwsblad voor het Noorden. Grotere werken waren zijn 30 tekeningen n.a.v. de Openbaringen van Johannes, waarvan er een aantal in het KRO programma Riskante Kerk zijn vertoond en die het komende voorjaar in Bursa (Turkije) tentoongesteld zullen worden en de 12 tekeningen n.a.v. het Gilgamesj-epos die te Wijster zijn tentoongesteld. Het ligt niet in zijn bedoeling zich te specialiseren in het tekenen van strips, maar als daarvoor geschikte ideeën zich voordoen zullen zeker andere strips het licht zien.

Engel Verkerke, van Verkerke Reprodukties N.V. beschouwt, zo blijkt uit een interview met hem in het AD van 16 januari, de oprechte liefhebbers van de strip als een groep "geestverwanten" die hij zo gauw mogelijk wil gaan bedienen. Als resultaat daarvan zal er straks een serie van 6 strip-affiches op de markt zijn (als het allemaal doorgaat van Eric, Asterix, Suske en Wiske, Bommel en Kuifje) die geen lezer van Stripschrift zal willen missen.
In het volgende nummer zal er waarschijnlijk meer over te vertellen zijn.

In het Nieuwsblad van het Zuiden is op 2 januari een nieuw verhaal van Suske en Wiske gestart, dat - hoe kan het anders - weer een alliteratie in de titel heeft: De Kale Kapper. De kale kapper jaagt hardnekkig op zeer aktief langharig tuig in een land van bezoedelde melk en vervuilde honing.

ERCOLA VERWACHT SPRUIT

In mei zal bij Ercola het eerste nummer verschijnen van het internationale stripblad Spruit. Nederlands wordt de voertaal en het zal zich speciaal richten op België en Nederland, al zal dat volgens de Ercolanen geen belemmering vormen, het blad ook in andere landen aan de man te brengen. Een eerste aankondiging in een Frans stripblad heeft tenminste al enige tientallen abonnees opgeleverd. Spruit heeft aangekondigd dat het zich zal aansluiten bij het Underground Press Syndicate, waar ook Olaf Stoops Real Free Press bij hoort. Misschien wordt de oostwaartse stripstroom dan nog wel eens door een westwaartse vereffend?!

De tekenstudio van Ercola staat open voor iedereen die wat wil tekenen of voor figuren die langskomen om zo maar een praatje te maken. Ook rondtrekkende buitenlanders die geen slaapplaats hebben kunnen er terecht. In België heeft nog bijna niemand van Ercola gehoord. Priesters in deze Heilige Tempel van de strip zijn Jean-Claude Block, Luk Carlens, Jean-Claude (De Rosse) Buytaert, Piet Verbist en George (Tout) Smits.

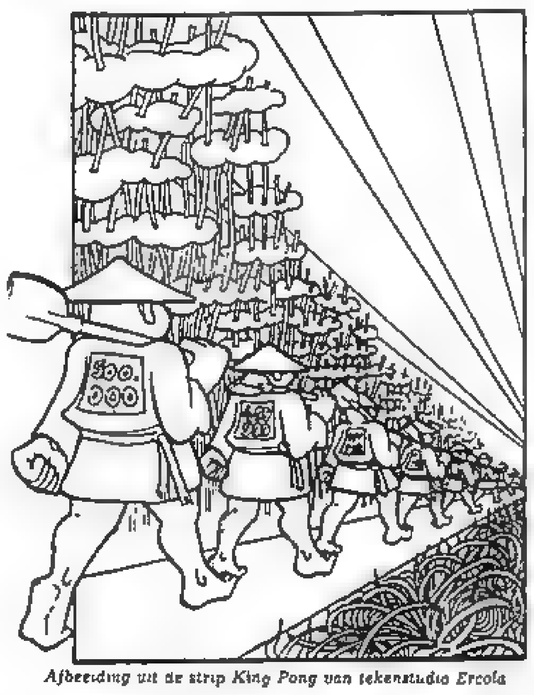

Afbeelding uit de strip King Pong van tekenstudio Ercola

PIET DE SMEERPOETS (zoveelste vervolg)

Goed nieuws voor onze Struwwelpeter-specialisten. Na Rütten & Loening (zie Stripschrift 14) heeft nu óók Melzer in Frankfurt/M. een parafrase in omloop gebracht: Friedrich Karl Waechter schreef en tekende namelijk Der Anti-Struwwelpeter, voor-al genietbaar voor wie het grote voorbeeld kent. De eerste druk was na zes weken uitverkocht, maar misschien slaagt u erin, via Van Gennep (020) 247033, een exemplaar ván de tweede druk op de kop te tikken. U kunt natuurlijk ook op de Nederlandse versie wachten. Of die ooit zal uitkomen is echter nog lang niet zeker.

NIEUWS VAN DE STRIPMARKT

Niet zo nieuw meer, maar de moeite van het vermelden wel waard: twee door Casterman-Nederland uitgegeven series realistische stripverhalen, t.w. 'De Koene Ridder' van Francois Craenhals, en 'De Avonturen van Alex' van Jacques Martin.
De koene ridder beleeft zijn avonturen in de middeleeuwen; Alex, een jonge galliër, de zijne ten tijde van Caesar. Beide series zijn zeer goed kwa verhaal, tekeningen, kleur èn vertaling; prijs per deel *f* 3, 50.

FLIPFILMS IN REPRISE

Vóór 1954 verscheen het stripverhaal Flipje, het fruitbaasje van Tiel in de vorm van papieren "films", al met al niet minder dan 46 series van acht of 368 in totaal! Met behulp van "flipposcopen" konden ze worden vertoond, terwijl voor inplakken gigantische stripalbums ter beschikking stonden. Nadien zijn ze in de vorm van vierkante boekjes verschenen, met plastic bandjes per acht boekjes. Binnenkort zullen dezelfde verhalen andermaal het licht zien, ditmaal als vanouds meeverpakt met sommige Betuwejams. Alleen zal om de potjes nu wel niet meer zo'n papiertje zitten als toén. En misschien nemen episcopen de plaats van de flipposcopen wel over....

NIEUW EINDHOVENS STRIPBLAD

Stripschrift verwelkomt Modern Papier dat zich aankondigt als nieuw stripblad, geheel gevuld met Nederlands werk. Het besteladres luidt Euterpestraat 47, Eindhoven. In ons volgende nummer hopen we er uitgebreider op terug te komen. We weten dan meteen of wij Joost Swarte met Het verhaal van Richard Langlul inderdaad als de tegenhanger van Robert Crumb moeten beschouwen.

Eric de Noorman

door
Hans Knegtmans

uit HOLA 1, verschenen bij Thomas Rap, 1967

In het jaar 168 na Christus wordt het Noorse koningshuis verblijd met de geboorte van een zoon, Eric. De jongen groeit als kool en is nog voor zijn twintigste verjaardag al zo'n beul geworden, dat de eenvoudige bevolking hem al vol ongeveinsde bewondering de Noorman noemt. Heterosexueel die hij is, acht hij - het is 187 A.D. de tijd gekomen, een huwelijkspartner te zoeken, waartoe hij met enkele getrouwen' naar het verafgelegen Franconia vertrekt.

Kompas

Eric's levensloop wordt in hoofdzaak bepaald door het gemis aan een deugdelijk kompas. Dit leidt ertoe, dat onze held steevast zijn reisdoel op enige duizenden kilometers mist. Al in het eerste deeltje van de serie is het prijs: inplaats van Franconia te bereiken spoelt het Drakenschip, overvallen door een orkaan, in Atlantis aan. Eric valt als altijd met zijn neus in de boter, want juist in deze tijd wordt het legendarische gebied door een stel gewetenloze Egyptenaren bezet en uiteindelijk ten gronde gericht. Gelukkig kan Eric, voor het zover is, in gezelschap van de tempelbewaakster Winonah en de dwerg Pum-Pum per vliegtuig een veilig heenkomen zoeken. Hij ziet wel iets in Winonah, en aangezien dit arme kind

al haar kennissen in het water heeft zien verdwijnen, laat ze zich gewillig als Eric's bruid meetronen naar Noorwegen.

De paden op, de lanen in.

Van nu af aan is de Noorman een willoos slachtoffer van zijn eigen, gebrekkige navigatiekunst. Op weg naar Noorwegen belandt hij achtereenvolgens in Noord Afrika, Spanje en Rome. Hier verslaat hij in de tweekamp die later geschiedenis zal maken, keizer Commodus

(zoon van Marcus Aurelius, zie de Verhalentrommel van Oom Wim). Dan is het leed voorlopig geleden en kan Eric terug naar zijn vaderland, waar echter vader Wogram inmiddels

lafhartig vermoord is en dat moet natuurlijk weer gewroken worden dus daar gaat te weer, alsof je een emmer leeggiet: Peru, Caribische eilanden en China. In de latere deeltjes, als Eric wat ouder & bezadigder is, maakt hij het niet meer zo bont, en spelen zijn avonturen zich veelal binnenslands af, maar reisjes naar de steppen van Siberië en de Schotse eilanden zijn toch nog steeds niet van de lucht.

Jan Lul

Vergeleken met andere strips heeft de Eric de Noorman-serie iets halfslachtigs. In de verheerlijking van het onoverwinnelijk heldendom heeft het veel weg van 'goedkope' strips als Dick Bos, Fred Penner en de Onbekende Stille, maar wie door deze uiterlijke schijn heenkijkt ziet, dat de genuanceerde tekst de verhalen veeleer de status van het verzorgde, geïllustreerde boek-voor-de-jeugd geeft. Sterker nog, deze tekst is vaak té uitgebreid. Het sterft van de adjektieven, zodat er weinig of niets aan de verbeelding wordt overgelaten. Wanneer iemand iets zegt, doet hij dat met vaste stem, met hoge stem, met diepe basstem, hoffelijk, geruststellend, vlak en effen, opgeruimd of geestdriftig. Nu is dit allemaal nog niet zo erg, maar bovendien laat de schrijver niets na, om te suggereren, dat we in Eric met een buitengewoon intelligent man te maken hebben, die daarbij over een onfeilbare intuitie beschikt, en deze voorstelling is in schril kontrast met de feiten.
We leren Eric kennen als een dappere, goedwillende maar zeldzaam naïeve Jan Lul. Hij doet me steeds denken aan het onschuldige meisje in de griezelfilm dat, in plaats van haar kameraadjes te waarschuwen of de de

kens over haar hoofd te trekken, midden in de nacht alleen door de gangen van het donkere kasteel gaat wandelen, recht op het Geluid af, en dan plotseling oog in oog met de Grie-

zel komt te staan. In elk avontuur loopt de Noorman minstens tien keer met open ogen in een hinderlaag, daarmee zijn leven en 's lands veiligheid op het spel zettend. Zelfs in zijn eigen burcht is hij niet veilig; altijd worden er wel intriges gesmeed of komt er een misdadiger over de vloer, die door zijn vrouw, zijn zoon en Pum-Pum wél, maar door hemzelf niet als zodanig herkend wordt. Je hebt de hele tijd de neiging om 'achter je' te roepen,

als in de Woensdag-matinee, maar het is al te laat, want daar lazert Eric weer door een valluik heen. Behalve een enkel slimmigheidje is het alleen maar zeer ruw geweld, wat hem levend door alle deeltjes heenhelpt.

Humor

Net als bij bv. Heer Bommel en Kuifje ver-

loopt het rijpings-proces van de serie uiterst moeizaam. In de eerste delen is in het geheel geen struktuur te ontdekken, noch in de persoon van Eric, noch in zijn avonturen. In dit stadium is hij nog helemaal de brute geweldenaar met het gouden hart, die op elke bladzij een andere tegenstander te verslaan krijgt.

Verder maakt de schrijver het zich hier wel zo gemakkelijk door naar verkiezing weerzinwekkende gedrochten in te voeren, wier aanwezigheid geen enkele verklaring vereist. Pas later zien we bij de Noorman de aanwezigheid van enig karakter en van Koninklijke Waardigheid, die zich hoofdzakelijk uit in een opvallend gebrek aan humor.
Eenzelfde ontwikkeling zien wij in de illustraties. Aanvankelijk (afb. 2) dienen ze alleen als een vage aanwijzing, hoe we ons het gebeuren moeten voorstellen. Pas later (met name in deel 9 t/m 18) krijgen ze een funktie: er wordt zeer suggestief met schaduwen gewerkt, waardoor bijvoorbeeld de scenes in bouwvallige, tochtige kasteelgangen veel beter uit de verf komen, de lijnen worden strakker, en Eric krijgt wat je noemt een markante kop (afb. 3 en 4). Het is jammer, dat in een nog later stadium de schrijver zijn illustraties kennelijk nog kunstzinniger wil maken, waardoor ze aan kracht inboeten (afb. 5).

Seks

De belevenissen van de Noorman spelen zich alle in een zeer cleane sfeer af. Er komt geen rokertje aan te pas, en de sterke drank vloeit maar in bescheiden mate, tenminste in Eric's kringen. Zijn vijanden zuipen heel wat meer en dat is maar goed ook, want daar heeft hij enige malen zijn leven aan te danken (Storm over China).
Op het gebied van Seks is het vreemd gesteld met onze Norenkoning. Nergens in de ruim 40 deeltjes bekruipt hem enige aandrang. Het zoeken naar een bruid (deel 1) doet nogal plichtmatig aan, en zijn opmerking, dat vader Wogram 'blij zal zijn, dat hij zo'n lieftallige dochter erbij krijgt', komt volslagen uit de lucht vallen. Later, tijdens zijn verre reizen, lezen we vaak dat Eric met verlangen uitziet naar 'degene, die hij boven alles liefheeft', maar deze overpeinzingen lijken meer op een verlangen naar Moeder thuis dan zin in een nummer.

Voor dit laatste zou hij trouwens ook onderweg alle gelegenheid hebben, want bij elke vreemde stam die hij bezoekt, is er een stoot, die geweldig op hem valt (afb. 6). Voor vreemdgaan is onze held echter niet alleen te rechtschapen maar ook veel te naïef (afb. 7), zodat zijn vriendschappen altijd Platonisch blijven. Dat hij hierdoor heel wat misloopt, is in de illustraties duidelijk te zien.

TENTOONSTELLINGEN

OVER ZICHT

Speciaal voor striptekenaars organiseert de beroepsvereniging Grafisch Vormgevers Nederland maandagavond 8 februari in het Amsterdamse Stedelijk Museum m.m.v. Het Stripschap een avond waar gemeenschappelijke vakproblemen besproken en gedeeltelijk misschien zelfs opgelost kunnen worden. Mr. Johan Vigeveno (onze lezers nog bekend uit zijn hoofdartikel in Stripschrift 15) zal die avond een informeel babbeltje houden over strips als juridisch boeiende materie, terwijl er voorts enige korte films uit de Stripschap-filmotheek worden vertoond. Aangezien uitsluitend toegang wordt verleend op vertoon van een uitnodiging doen striptekenaars die zich voor die bijeenkomst interesseren, maar nog geen uitnodiging ontvingen er goed aan, zich in verbinding te stellen met Buro GVN, Het Laagt 176, Amsterdam (020) 27 05 39.

Deze avond wordt overigens gehouden in het kader van de tentoonstelling Over Zicht die van 30 januari t/m 21 februari in de nieuwe vleugel van datzelfde museum plaatsvindt. Men kan daar werk zien van GVN-leden en -gasten. Er zullen affiches uit de laatste 25 jaar hangen, terwijl ook Het Stripschap een hoek mocht verzorgen. Hier zullen twee onderwerpen aan de orde worden gesteld:

1. de (nog korte) geschiedenis van Stripschrift, met het accent op de vormgeving ervan en
2. enige binnen- en buitenlandse tendenzen in de strip als voorlichtingsmedium. De GVN heeft een inlichtingenstand ingericht, waar ook losse afleveringen van Stripschrift verkrijgbaar zijn.

De beroepsvereniging GVN telt momenteel naar schatting 250 ontwerpers en illustratoren die zich bezig houden met zulke uiteenlopende zaken als boekverzorging, affiches, advertenties, letterontwerp, tentoonstellingsstands, etalages, verpakkingen en filmtitels. Grafische vormgeving hoort bij de dagelijkse dingen die onze omgeving bepalen. Iedereen komt ermee in aanraking, als lezer van tijdschriften, kranten, boeken, pamfletten, als konsument, doelgroep van reklamemakers, als tv.-kijker. Soms is hij zich bewust van de vormgeving die vooraf gegaan is en heel soms weet hij dat het vak grafische vormgeving bestaat. Voldoende redenen, dunkt ons, om eens over die tentoonstelling rond te lopen. En dan bij voorkeur niet later dan 9 februari omdat op die dag een groot deel van het geëxposeerde materiaal misschien al vervangen gaat worden.

WORDT VERVOLGD

Als op 15 februari een groep kinderen een strip van Donald Duck heeft uitgevoerd, is de eerste en grootste striptentoonstelling van Nederlandse tekenaars open. In Stripschrift 24 schreven we al dat het Rotterdamse Kunstcentrum Lijnbaan de plaats zal zijn waar men dan zelf kan tekenen en lezen, naar tekeningen en verhalen kan kijken en 18 striptekenaars aan het werk kan zien. Dat zijn dan:

Arne Zuidhoek, Viege Nazels.
Martin Lodewijk, Agent 327.
Daan Jippes, Hipper.
Jan van der Voo, Pipo.
Lode Pemmelaar, Romilla the velvet girl.
Gideon Brugman, Ambrosius.
Dick Matena, Argonauten, Grote Pyr.
The Tjong Khing, Iris, Arman en Ilva.
Theo van den Boogaard, Ans en Hans.
Evert Geradts, Diertjes.
Johnn Bakker, Dan Teal.
Rob Peters, Topsland, Amber en Akka.
Fred Julsing, Komkommertje, Klinsklansklandere.
Jan Kruis, Andries, Gregoor, Tipje van Bootz.
Willy Lohmann, Kraaienhove.
Carry Brugman, Joris.
Peter van Straaten, Vader en Zoon.
Bernard Holtrop ("Willem"), Avonturen van Piet Por.

"De Nederlanders voelen de concurrentie van buitenlandse strips zwaar. Je kunt geen behoorlijke prijs maken", zei Jan Kruis (37) tegen Het Vrije Volk. "Die buitenlanders verkopen een serie als die bij hen uitgedraaid is. Onze eisen zijn, daarbij vergeleken, veel te hoog. Wat het voor ons makkelijker maakt is een persoonlijke ambitie van een hoofdredakteur. Dan lukt het wel een strip te verkopen. Dagbladen zijn nog onontgonnen. Misschien leren ze ons kennen op deze tentoonstelling."

Natuurlijk stelt Het Stripschap zich ten volle achter dit streven. Niet voor niets voert het in zijn vaandel: de waardering bevorderen voor strips in het algemeen en Nederlandse in het bijzonder.
Echt iets bereiken zullen de striptekenaars niet eerder dan nadat zij op coöperatieve grondslag een exportcombinatie hebben gevormd. De striptekenaarsavond in het Stedelijk en de Striptentoonstelling aan de Lijnbaan kunnen daar de stoot toegeven.

STRIPTENTOONSTELLINGEN

Als Nederlands centrum voor belangstellenden in strips is Het Stripschap vroegtijdig op de hoogte van initiatieven op stripgebied, zoals plannen om striptentoonstellingen te organiseren. Dergelijke initiatieven zijn evenzovele blijken van belangstelling voor het fenomeen en daarom koren op de molen van Het Stripschap. Anderzijds vreest datzelfde Stripschap voor een overvoering van de markt wanneer àl te veel personen en instellingen (vrijwel) gelijktijdig tentoonstellingen op stripgebied op touw gaan zetten. Het Stripschap rekent zich mede tot taak, in dergelijke gevallen kontakt te zoeken met de initiatiefnemers om te trachten hen ertoe te bewegen bij het vaststellen van data en onderwerpen rekening met elkaar te houden.

Toen het er aan het begin van de zomer op leek dat er najaar 1970 niet minder dan drie striptentoonstellingen zouden komen heeft Het Stripschap ernaar gestreefd om deze enigszins op elkaar af te stemmen. De Eindhovense student Lex Huijbrechts bleek niet meer van november te kunnen wijken voor zijn tentoonstelling in het hoofdgebouw van de TH. Gelukkig kon Huib van Opstal de opening van zijn Rotterdamse tentoonstelling verplaatsen naar medio februari. Hem komt de eer toe, als eerste nu eens niet rijp en groen bij elkaar te brengen, maar een klein onderwerp grondig uit te diepen: Nederlands striptalent van de laatste drie jaar. Mocht hij menen dat iemand hem dit enorme karwei uit handen had willen nemen (zoals valt af te leiden uit het stukje Huib in VN van 12-12), dan vergist hij zich!

Weverij De Ploeg in Bergeijk heeft haar striptentoonstelling nu tot voorjaar 1971 uitgesteld en stelt zich voor, weer een heel ander thema als uitgangspunt te kiezen. En dan leven er nog plannen om de "Berlijnse" tentoonstelling die in januari in Londen valt te bezichtigen hiernaar toe te halen..... Geen gebrek aan mogelijkheden, dus.

ERIC DE NOORMAN

FICTIE OF HISTORISCHE WERKELIJKHEID?

Voordat we ons op een zinnige manier kunnen gaan bezig houden met een kritische historische beschouwing over Eric de Noorman zullen we

ons de vraag moeten stellen in welke tijd zijn avonturen zich afspelen. Als aanknopingspunten hebben we twee historische feiten: 1) het einde van de regering van de Romeinse keizer Commodus, oudejaarsnacht van het jaar 192 ("Schipbreukeling in Rome"); 2) de slag op de Catalaunische Velden tegen de Hunnen, in 451 ("De laatste slag"). Een verschil van enige eeuwen dus. In het begin van de serie wist Hans Kresse nog niet precies in welke tijd hij Erics avonturen wilde plaatsen, tot hij, toen de serie goed op gang gekomen was, definitief de vijfde eeuw koos. "Toen ik begon wist ik van de Vikingen de balle af. Ik had helemaal geen duidelijke plannen, ik had alleen dat poppetje bedacht, met 'n bootje. Ik wou iemand hebben die overal komt, die verre reizen maakt, dus 'n zeevaarder, en ik wou iets historisch hebben; maar die grote schepen, die zeventiende eeuwse, met al die touwen, daar teken je je wezenloos aan; dus ik nam een eenvoudig bootje, een Vikingschip, en zo werd het een Viking."
Het idee om een verhaal over Atlantis te schrijven kwam van Marten Toonder, in wiens studio Hans Kresse toen nog werkte. Het was de bedoeling dat de hoofdfiguur een Atlantide was en hij tekende een dertigtal stroken in deze opzet. Maar het verveelde hem al snel, hij vond het hele Atlantisgedoe moeilijk te plaatsen en had veel meer belangstelling voor een historisch verhaal.
Hans Kresse begon toen opnieuw aan het verhaal, maar nu met als hoofdfiguur de Viking Eric. Toen de avonturen in Atlantis en omstreken voorbij waren betrok hij de historie erin en liet Eric in Rome belanden in de tijd van keizer Commodus: "Ik heb Commodus gekozen omdat dat een ruige jongen was, met al die gladia-

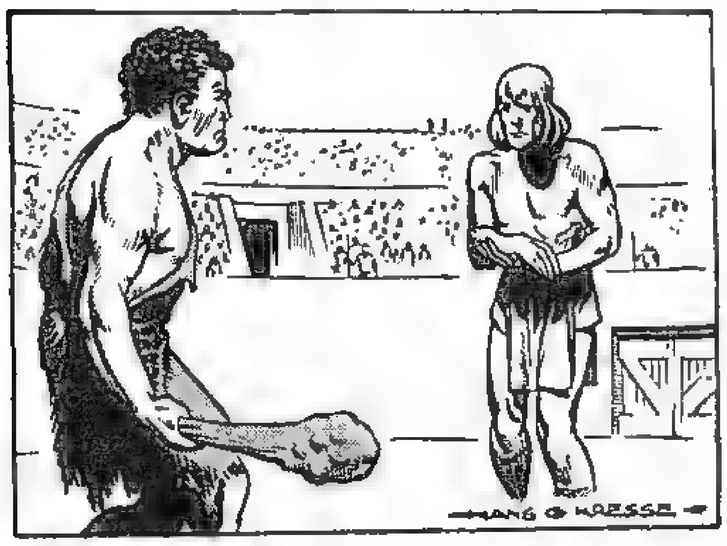

Eric en Commodus in 'Schipbreukeling in Rome' (6e verhaal)

toren. Na Commodus (die vermóórd werd door een gladiator en niet gevangen genomen) waren er enige moeilijkheden met het vergaren van een nieuwe keizer en ik heb toen nog in dubio gestaan van, jongens, zullen we Eric keizer maken van het Romeinse Rijk, maar dan kwam ik téveel met de historie in de knoop.

Daarna kwam Eric in "De valse koning" weer terug in Noorwegen en toen begon ik me wel bezorgd te maken over de geschiedenis, want nu moest het historisch worden. Toen pas ben ik begonnen me een beetje te dokumenteren."

Inhoud van de vroege verhalen

Als we nu verder Erics belevenissen nagaan zien we hem eerst thuis zijn zaakjes regelen en daarna op stap gaan naar "Goudland": "Die Indianen heb ik niet precies bij naam willen noemen; die Ozmecs zijn natuurlijk de Olmecs, die lui die van die grote stenen hoofden hebben achtergelaten. En die reis naar China daarna is natuurlijk onmogelijk, in zo'n klein rotbootje."
In "Storm over China" wordt China aangevallen door de Japanners; dit is ondenkbaar voor de vijfde eeuw: de eerste aanval van Japan op China dateert pas uit de zestiende eeuw. Een aanval van China op Japan zou theoretisch voor de vijfde eeuw waarschijnlijker zijn geweest.
Na zijn terugkeer thuis moet Eric daar weer even orde scheppen en dan volgen er een aantal kortere verhalen, waarvan sommige sterk herinneren aan de oude Germaanse mythen en sagen, maar: "Ik heb zelden sagen gelezen, bewust niet; ik lees trouwens ook nooit fictie over die tijd. Ik lees eigenlijk alleen van die zuiver wetenschappelijke boeken hierover, en ik zou willen dat ik tot de bronnen kon teruggaan, dat ik bijvoorbeeld Gaelic verstond, want nu heb je alles uit de tweede hand."
Vervolgens reist Eric op een vreemdsoortig schip naar het Land der Duisternis: "Het Land der Duisternis heeft echt bestaan, de Arabieren

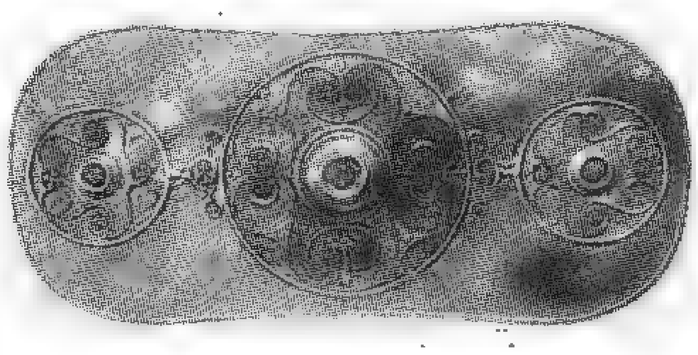

Bronzen Keltisch schild, gevonden in de Theems

Een schild in 'De prooi van de Rode Rots'

U kunt nu ook per giro bestellen bij

BOEKHANDEL DE KOFF

PANDA
Ontdekkingsreiziger, Het meesterwerk] *f* 4,75
Het ding, De meestermagiër] *f* 4,75

KONING HOLLEWIJN
De steen der wijzen *f* 4,75
De flutters, De Lorrocraat] *f* 3,25

TOM POES
In de middeleeuwen I en II *f* 7,70

KAPPIE
In de Wildwest, De drijvende schotels] *f* 7,50
De vertraagde massa, De Kletzkische vlam] *f* 9,—

Bij bezoek aan ons stripantikwariaat NAAR EIGEN KEUZE een van deze boekjes geheel GRATIS bij bestelling van minimaal *f* 12,—.

GOUDESERIJWEG 188a - Rotterdam
010-119295 - postgiro 1746326

kenden een Land der Duisternis: ze hadden een handelsroute dwars door Rusland heen naar de Baltische kuststreken, waar ze barnsteen vandaan haalden; die streek noemden ze het Land der Duisternis. Ik heb daar verhalen over gelezen; die Arabieren legden daar hun handelsspullen aan de bosrand neer en vanuit het bos werden ze dan beloerd; dan maakten ze als een haas dat ze wegkwamen, want ze vonden het maar een doodenge troep. Toonder kwam net toen ik dat gelezen had met het verhaal van Scorr en zijn wolven aan, en toen dacht ik, dat kunnen we misschien kombineren, en heb ik het "Het Land der Duisternis" genoemd. Maar het is een waardeloos verhaal geworden, want dié heeft er aan zitten peuteren en dié heeft er aan gesleuteld en er kwam totaal geen schot in, het was me een geren door die moerassen!
Ik heb toen geprobeerd er nog een beetje een eind aan te draaien met dat oude wijf dat daar "verdeel en heers" speelde, maar dat verhaal kunnen we maar beter vergeten."
Weer terug in Noorwegen krijgt Eric te maken met het volk der Heruli. De Herulen bewoonden Zuid-Jutland en de Deense eilanden en werden vandaar verdreven door invallers uit Zweden. Sindsdien zwierven ze overal rond en werden vaak gebruikt als huurlingen. "Ik heb de Heruli geko-

Vrije Pers Comic House
NOG VOORRADIG
STRIPSCHRIFT 3 EN 7
Suske en Wiske en de Rammelende Rally
GRONINGEN
TELEFOON (050) 3 31 70

zen omdat ik het een mooie naam vond. Als ik een ander volk had genomen was ik de mist ingegaan, want die Heruli kon ik blijven gebruiken. Ze kwamen ook terug in "De Wolf en de Havik", waarin Allan zegt dat hij uit zijn stamgebied is verdreven door volkeren uit Skane, dat is dus historisch."
Hierna duikt het magische zwaard Tyr (Tyr=Thor, of Donar) weer op en krijgt Eric het aan de stok met steppekrijgers uit Rusland: "Die steppekrijgers, dat zijn een soort Kirgiezen. Ik heb ze nergens bij naam genoemd, dat vond ik te link, want als je Eric op zijn reis volgt dan kom je in Noord-Rusland uit en daar waren geen Kirgiezen. Ik noemde dus liever geen naam, maar het zijn vermoedelijk een soort voorlopers geweest van lui die op de vlucht waren voor de Hunnen."
In het nu volgende verhaal, "Svitjold's offer", bindt Eric de strijd aan met de vorst van Bohuslan, met wie hij later nog wel vaker moeilijkheden krijgt. Bohuslan is een gewest in Zuid-Zweden, waarvan de naam is afgeleid van de burcht Bohus, die echter pas in 1310 gebouwd werd: "Die streek heette in Erics tijd Ranrike. Maar ik heb Bohuslan al vroeg gebruikt en toen ik eenmaal wist dat de naam foutief was kon ik er niet meer af."
In "Het teken der Joms" voegt Axe de boogschutter zich bij de vaste ploeg. Axe is een Jomsviking en wat hier over de Jomsvikings verteld wordt is volkomen juist. "Dat is niet zo uit de verf gekomen, dat is beter uit de verf gekomen in "De huid van de beer"; die Jomsvikings komen nog wel weer eens een keer terug, want dat is heel interessant, hoor, dat is een gek stelletje jongens geweest."

Picten

Hierna begint Eric aan langdurige omzwervingen, meestal in Engeland, Schotland en Ierland. Vanaf "De prooi van de Rode Rots" heeft hij het regelmatig aan de stok met de Picten. De Picten zijn een nogal raadselachtig volkje, wat betreft hun afkomst tast men nog in het duister.

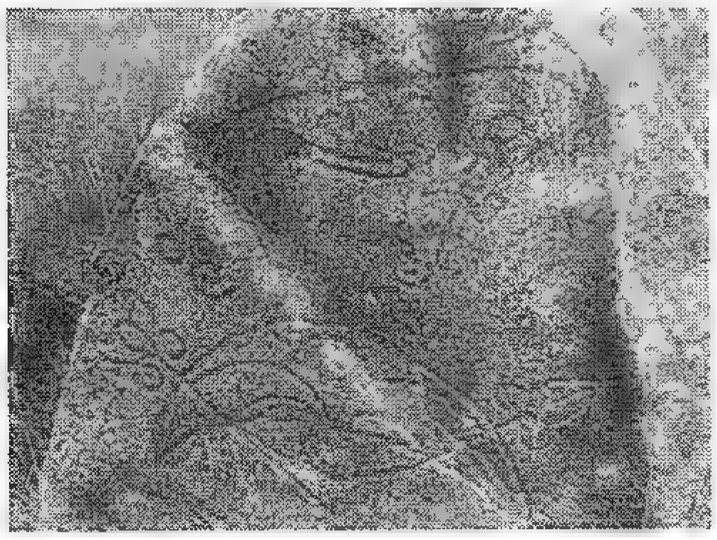

Picten-symbool, misschien voorstellend de rijzende zon
Zelfde symbool op de troon van een Pictenkoning, uit "De eerloze krijg"

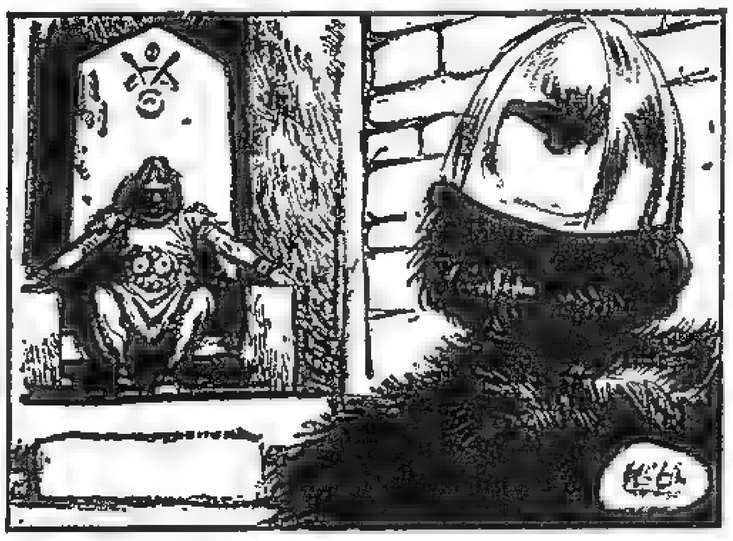

Hun naam komt van het Latijnse woord "Picti", hetgeen "beschilderde mensen" betekent; en inderdaad tatoueerden en beschilderden zij zich, wat in de Eric-verhalen duidelijk te zien is. Een typische vorm van behuizing van de Picten waren de zogenaamde brochs, grote ronde torens met lage stenen muurtjes en ronde huisjes er omheen. Hans Kresse tekent deze brochs zeer nauwgezet, zie voorbeeld "De prooi van de Rode Rots". Alleen werden de brochs gebouwd en gebruikt van ongeveer de eerste eeuw vóór Chr. tot plusminus de tweede eeuw ná. Maar deze periode is natuurlijk niet overal precies gelijk geweest en het is heel best mogelijk dat in de vijfde eeuw hier en daar de brochs nog gebruikt werden.
Als Hans Kresse voor het eerst Picten laat opdraven verschillen ze kwa uiterlijk weinig van de Britten, ze zijn alleen wat woester en donkerder; maar later in de verhalen zien ze er uit als een soort Mongolen of Indianen, terwijl in de huidige Erwin-verhalen in Pep hun gelaatstrekken weer wat meer Europees zijn geworden: "Ik vergelijk ze eigenlijk een beetje met de Indianen, niet in hun uiterlijk, maar wèl in hun manier van oorlogvoeren en leven."
Eric is nog een tweede maal in Amerika geweest, maar nu een stuk noordelijker: "Die plek waar Eric in het "beloofde land" terechtkomt is ergens in Maryland, Delaware,

Overblijfselen van een broch

Broch, uit 'De prooi van de Rode Rots'

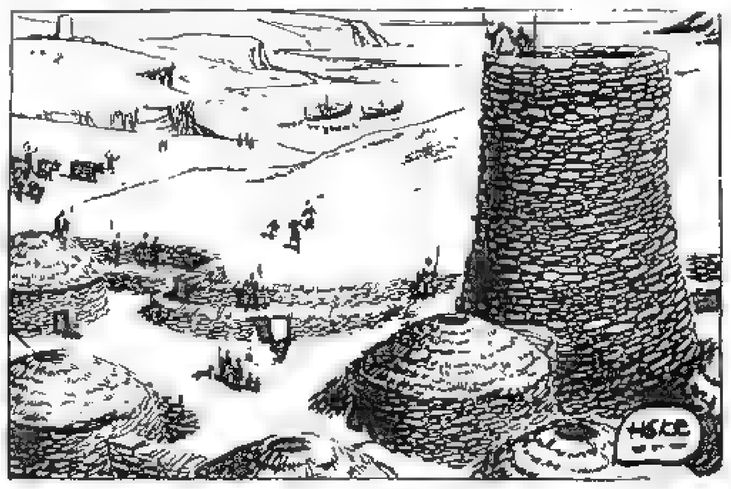

daar in die buurt." Eric ondernam de reis op grond van de verhalen van de oude Cendrach, een Kelt, en ik meen me te herinneren dat er inderdaad Keltische sagen zijn die spreken van tochten naar een ver land over de zee. De Scandinavische sagen noemen dat land soms het "Witte-Mannen-Land", de benaming die ook Hans Kresse gebruikt. Hij is er vast van overtuigd, en velen met hem, dat de Kelten inderdaad naar Amerika zijn overgestoken en zich daar gevestigd hebben, vóór de Vikingen.

Koning Arthur

In "Wigberth's wraak" maakt Eric kennis met Artor, de held der Britten; hiermee is natuurlijk de befaamde koning Arthur bedoeld: "In het Keltisch heette hij eigenlijk Artos; als ik me niet vergis betekent het "wild zwijn". Ik wilde hem niet Arthur noemen, dat is de moderne spelling; en Artos is niet meer herkenbaar voor de tegenwoordige mensen, dus ik dacht dan moet ik die "s" vervangen door een "r", dan denken ze meteen, hé, is dat misschien koning Arthur geweest. Hij was in werkelijkheid zo'n war-lord, een krijgsheer, een vent die op te trommelen is door een high-king over het een of andere gebied. Die bestuursvorm bij de Britten zit verrekte ingewikkeld in elkaar. Ik ben er op het ogenblik mee bezig met het verhaal dat ik nou maak, daar is Erwin koning van de Gotodin en de high-king van dat gebied is Coel-Hen; dat is een historische figuur, die was koning over het gebied tussen de twee muren, de Hadrian-wall en de Antonine-wall. Maar er is nog een koning geweest over het héle gebied van Brittannië,

maar van die figuur is de identiteit moeilijk vast te stellen: volgens sommigen is het Vortigern geweest, maar volgens anderen was het Ambrosius; dat is helemaal niet duidelijk. Je had in ieder geval regional high-kings, die de supervisie hadden over een bepaald gebied en vooral in het noorden was dat belangrijk, want daar had je die Britse vorstendommetjes die de taak van de Romeinen om de grenzen te bewaken hadden overgenomen. Ook in de Romeinse tijd waren er al van die petty-kings die tot taak hadden de noordgrenzen tegen de Picten te verdedigen en toen de Romeinen uit Brittannië weggingen hielden ze eigenlijk die taak." En ook Erwin is vorst van zo'n noordelijk grenskoninkrijk.

"Het gegeven dat mij op het moment interesseert, dat is dat die Romeinen op een gegeven moment weggegaan zijn uit Brittannië, terwijl die steden daar bleven staan, en die villa's en die vestingen en de hele rotzooi; die Romeinen en ook die Romanized Britons hebben daar in een staat van grote luxe geleefd eigenlijk. Het typische is nu dat dat helemaal in verval is geraakt; die Saksen dachten niet, hé, jongens, hier hebben we een komplete samenleving, daar kunnen we mooi gebruik van maken, nee, die plunderden de hele zaak en gingen hun primitieve huisjes weer bouwen, er naast. Maar vanuit mijn Erwin bekeken en vanuit die jongens die daar door die stripjes draven moet het toch interessant zijn om ze af en toe te konfronteren met oude vervallen Romeinse villa's en zo. Zo heb ik Eric een keer gebruik laten maken van een oude Romeinse weg in Brittannië ("De Romeinse helm") en heb ik Artor zich laten vestigen in een vervallen castellum ("Wigberth's wraak") In "De eerloze krijg", het laatste Eric-verhaal, ontmoet Eric als hij op weg is naar Brittannië de vloot van de Saksische koningen Hengist en Horsa, die door Vortigern tegen de Picten te hulp geroepen zijn; het is 'n strijdvraag of deze koningen inderdaad bestaan hebben. Een aantal delen eerder, in "Wigberth's wraak"en "De onwillige held" laat Hans Kresse Vortigern tegen de Picten vechten, maar haalt Hengist en Horsa er nog niet bij: "Dat vond ik 'n lekker gegeven, ik dacht dat zal ik nog even voor later opzouten, maar het is er niet zo goed uitgekomen. En naarmate ik er dieper in doordrong kreeg ik in de gaten dat het als historisch feit maar heel erg vaag was: één ding moeten we goed voor ogen houden, nl. dat zowel Hengist als Horsa "paard" betekenen en het symbool van de Saksers was het paard. Vermoedelijk betekenen die namen alleen maar een symbolische aanduiding voor Saksers in het algemeen en waren het geen bestaande figuren."

Attila en de Hunnen

Vanaf verhaal 56, "De schaduw der steppen" tot en met verhaal 60, "De laatste slag", vecht Eric tegen de Hunnen van Attila. Dit is historisch heel goed weergegeven, vooral de dubieuze rol die de Romeinse veldheer Aetius hierin gespeeld heeft komt voortreffelijk naar voren. Aetis bedreef met sukses de verdeel-en-heers-politiek: hij wilde de Hunnen na hun nederlaag ten koste van alles niet geheel vernietigen, omdat hij hen nog kon gebruiken om zijn Germaanse "bondgenoten" (voor dat moment althans) in toom te houden.

Aetis kende Attila heel goed, want in zijn jeugd had hij als gijzelaar een tijdlang bij de Hunnen gewoond;later gebruikte hij Hunnen als hulptroepen tegen Germaanse stammen (zie "De ring van Honoria"). Het is ook historisch juist dat Attila zijn broer Bleda liet vermoorden, en zelfs Bleda's dwerg Pritt, die alles deed om de moord te voorkomen, heëft werkelijk bestaan: "Die dwerg die de moord probeerde te verhinderen is ook historisch. Die naam Pritt heb ik verzonnen, maar Bleda hád een dwerg en die héeft geprobeerd de samenzwering te verijdelen." Wat niet helemaal klopt, is dat bij Eric deze gebeurtenissen zich binnen korte tijd afspelen, terwijl in werkelijkheid Bleda vermoord werd in 444 en de slag op de Catalaunische Velden in 451 plaatsvond: "Dat is een kleine vervalsing, omdat je altijd met je tijd zit te hannesen. Ook de manier waarop Bleda vermoord werd is niet historisch, maar daar is weinig over bekend."

Weer wèl volkomen juist is de beschrijving van Attila's voorwendsel om de oorlog tegen het West-Romeinse Rijk te beginnen ("De ring van Honoria"): Attila eiste als bruidsschat voor zijn huwelijk met Honoria, de zuster van de West-Romeinse keizer Valentinianus, die naar hem toe gevlucht was, de helft van het West-Romeinse Rijk op, hetgeen natuurlijk geweigerd werd. Het verdere verloop van de oorlog - het beleg van Orleans, het verraad van Sangibanus, de slag op de Catalaunische Velden en de volkeren die daar meevochten - is eveneens uitstekend beschreven.

Koning der Noren

Na deze - beknopte - bespreking van de inhoud van de verhalen zijn er nog een paar andere punten overgebleven. Op de eerste plaats: Eric, koning der Noren; in de tijd waarin de Eric-verhalen zich afspelen was er nog geen koning over een verenigd Noorwegen: er waren een aantal kleine "vorstendommetjes" en de "koningen" daarvan zaten elkaar voortdurend in de haren. De eerste koning over een verenigd Noorwegen was Harald Schoonhaar, die leefde van ongeveer 870 tot 945. "Dat er nog geen koning over Noorwegen was in de vijfde eeuw ontdekte ik ongeveer toen Ragnar de Rode voor het eerst optrad, maar ja, dat kon ik toen moeilijk meer veranderen. Er was natuurlijk geen centrale koning en het waren toen allemaal boeren, pelsjagers en handelaars, de een wat rijker dan de ander."
De edelen die in de Eric-verhalen optreden, de yarls, zoals bijvoorbeeld Olaf de Berenjager, hebben hun vooraanstaande positie te danken aan hun grondbezit: de normale Germaanse bezitsadel. In de eerste periode van de serie heeft Eric vazallen, leenmannen, maar dit heeft Hans Kresse later gewijzigd omdat het leenstelsel pas van een aantal eeuwen later dateert.
Ook de monumentale burchten, zoals Wograms burcht, in de eerste periode zijn niet juist. De versterkingen zagen er waarschijnlijk uit zoals in het latere deel van de serie: een stenen gebouw in het midden, omringd door een aarden wal en houten palissade. Toen Hans Kresse dit ontdekte moest Wograms burcht natuurlijk verdwijnen, vandaar de opstand van de Noorse edelen en de verwoesting van Erics burcht ("De Wolf én de Havik"). "Ik had het allang door, maar ik kon die burcht niet kwijt; ja, hoe raak je zo gauw een burcht kwijt, hè."

STRIPS
BEELD-
VERHALEN
„PANDA"

10% korting voor
Stripschapleden

Dagelijks van 12 tot 2 en
4 tot 6 uur
Zaterdags van 10 tot 6 uur

Frederikstraat 151 Den Haag
Telefoon (070) 11 13 75

Suske en Wiske
Tom Poes (ook Tom Poes uit
Donald Duck)
Panda
Eric de Noorman
Kapitein Rob
Kuifje-albums
Lombard en Dupuis albums
Grote sortering weekbladen
Knipsels

DE BESTE STRIPS
ALTIJD
IN VOORRAAD BIJ
BOEKHANDEL
ILA
EN
STATIONSBOEKHANDEL
bruna
DUS IN MEER DAN
100 FILIALEN VAN
BRUNA N.V. IN NEDERLAND

Britse helm met vierkante rand uit 'Erwin'

Wograms burcht uit 'De valse koning'

Latere burcht uit 'Het vergeten erfdeel'

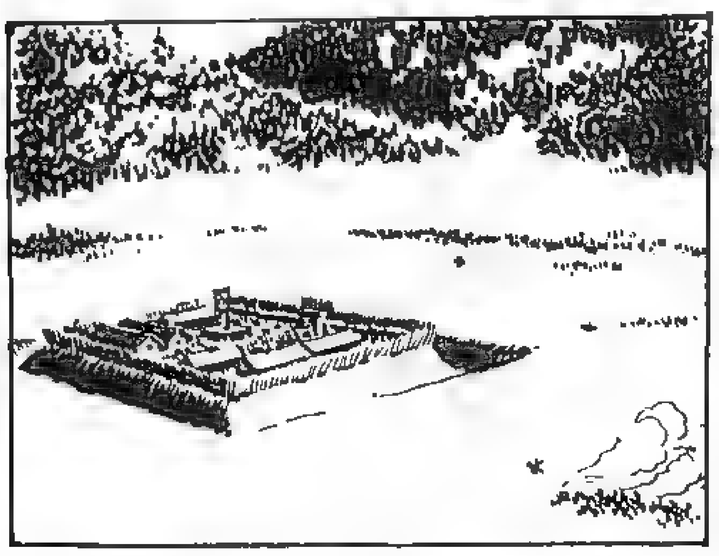

Kleding en wapens

In de eerste delen lijken kleding en wapens, vooral in "De valse koning", nogal onder invloed van Harold Foster's Prince Valiant te staan, maar: "Als het zo is dan is het onbewust gebeurd. Ik had de dokumentatie toen nog niet en de enige dokumentatie die ik had ging over de Romeinen."
Van de wapens en kleding van Germanen, Britten, Picten en Hunnen is niet al te veel bekend, maar vanaf ongeveer "De Witte Raaf" heeft Hans Kresse er een diepgaande studie van gemaakt en is het historisch betrouwbaar te noemen. In de periode daarvóór dragen de krijgers bijna allemaal helmen die uit één stuk gesmeed zijn, terwijl ze later de spangenhelm dragen, die voor de vijfde eeuw veel juister is (opgebouwd uit stroken gebogen metaal en de tussenruimten opgevuld met gebogen plaatwerk). IJzeren helmen waren erg kostbaar voor die tijd en de meeste gewone krijgers bij Eric dragen dan ook leren helmen: "De meeste helmen waren van hard leer. Bij de Britten droegen de rijkere jongens vergulde helmen, en die hadden vierkante randen. Daar zijn er verschillende van gevonden, evenals van die helmen met grote metalen hoorns. Bovendien is hun kleding beschreven door de Romeinen. Je kunt het natuurlijk niet allemaal herleiden, er is altijd een hoop guesswork bij, gewoon door de mogelijkheden van de tijd en wat er bekend is kun je je wel een beeld vormen van hoe ze er uitgezien moeten hebben. Want die bepantsering van de Britse krijgers is gedeeltelijk een voortzetting, op een primitievere manier, van de Romeinen, en de Germaanse volkeren hebben het een en ander overgenomen van de Aziatische, die op hun beurt eigenlijk alles weer gejat hebben van de Chinezen." Hans Kresse maakt zelden of nooit gebruik van de maliënkolder: "Er zijn eigenlijk twee soorten, de échte maliënkolder, die gedragen werd zonder iets er onder, dat breiwerk eigenlijk, en het ringenpantser, dat ouder is, metalen ringen op leer vastgemaakt; en dat ringenpantser hadden de Britten ook. In die tijd pas ik liever geen maliënkolder toe; een hoogst enkele keer, bij een hele belangrijke piet kun je het wel eens doen, omdat er een enorm uitgebreide handel op het Oosten was, waar de maliënkolder vandaan komt.
Ik geloof niet dat de Germanen ze zelf al maakten in de vijfde eeuw."
"De Kelten (Britten) waren bereden, maar ze hadden veel te lichte paarden voor het gebruik van de stootlans. Het gekke van de Kelten was dat ze hun paarden wèl gebruikten om zich naar het slagveld te verplaatsen, maar als ze gingen vechten dan stegen ze af (zie bijv. "De Romeinse helm"). Die echte steppenomaden zoals de Hunnen, die vochten heel anders, die vochten te paard en met de boog." Het gebruik van stijgbeugels liet Hans Kresse snel vallen, want de vijfde-eeuwse Germanen waren nog onbekend met dit voorwerp."
De Noren hebben gebruik gemaakt van het fjordepaardje, dat is een van de oudste paarderassen die heden ten dage nog in deze "uitvoering" bestaan. Eric rijdt niet op de kleine fjordepaardjes, maar op een groter slag. Dat is eigenlijk een historische onjuistheid, mogen we wel zeggen."
Nog even een aardigheidje: het enige verhaal dat zich - gedeeltelijk - in Nederland afspeelt is "De Scheepsbouwer"; Eric is daarin op één van de Waddeneilanden gestrand.

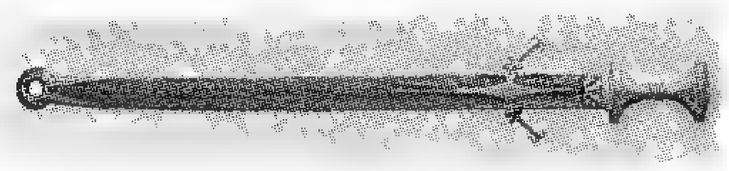

Noors zwaard, ca. 400-450

Soortgelijk zwaard en schede uit 'De Scheepsbouwer'

"Eigenlijk heb ik een hekel aan die herdrukken van die oude verhalen: dat haalt die hele oude ongedokumenteerde troep weer op. Je hebt nl. een edukatief medium in handen en als je dus voor hetzelfde geld gedokumenteerd te werk kunt gaan.."

Rob Eyck
m.m.v. Lex Ritman

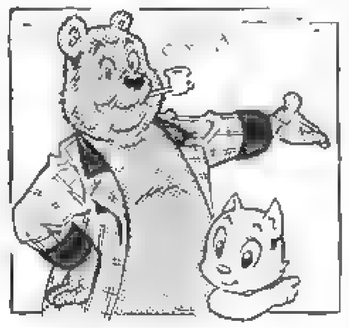

KARTOEN

VAN SWIETENSTRAAT 45 – ZOETERWOUDE

BANK: ALGEMENE BANK NEDERLAND-SCHIPHOL
NR. 54.56.12.055
GIRO: 207 82 26

stripantikwariaat, verzendbureau, gespecialiseerd in stripuitgaven

vraag prijslijst nr. 3
meer dan 300 bommeltitels, 70 Suske, 30 Kappie, 30 Eric, 50 Dick Bos, 50 Rob, 30 Olle Kapoen, en natuurlijk Panda, Hollewijn, Tijs Wijs, Sjors, Nero, Bulletje en Bonestaak, Kick Wilstra, Pogo en vele anderen.
prijzen vanaf *f* 1,—

aangeboden: originele tekeningen van Dick Bos 'De spin in Parijs'; ieder van de 208 tekeningen gesigneerd door de auteur; bod gevraagd
aanbieding van de maand: Tom Poes en het tijddeurtje *f* 7,50

wij ruilen ook
op maandagavonden van 7 tot 10 uur gelegenheid tot bezoek

p.s. teken nu nog in op de Bommelbibliografie met platen, annotaties en antikwarische prijzen; verschijnt binnenkort
gireer nu *f* 2,40 (winkelprijs *f* 2,95)

tel. (01715) 597

de avonturen van eric de noorman

Reeds verschenen:

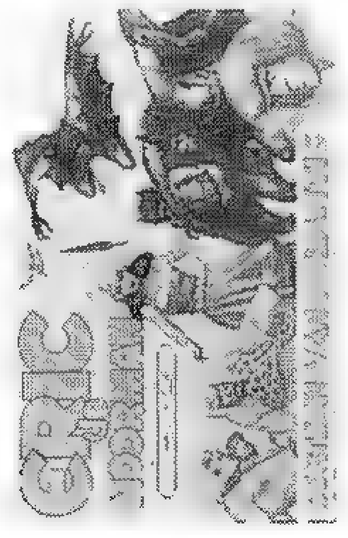

deel 1 f 6,80

De steen van Atlantis

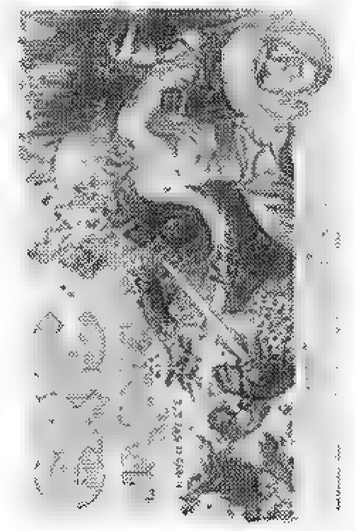

deel 2 f 6,80

De sultan van Akaiim
Het stenen afgodsbeeld
Het water des levens
De ondergang van Atlantis

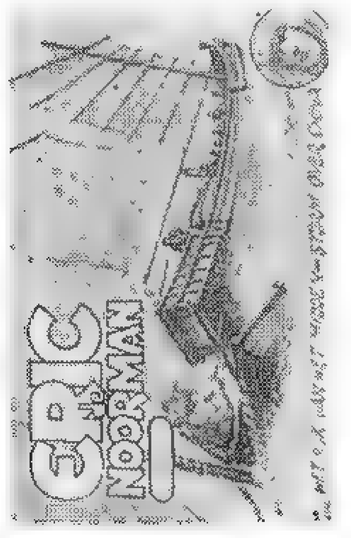

deel 4 f 6,80

Het Rijk van het Midden
Storm over China

deel 5 f 3,90

De zoon van Eric
De zwarte ruiter

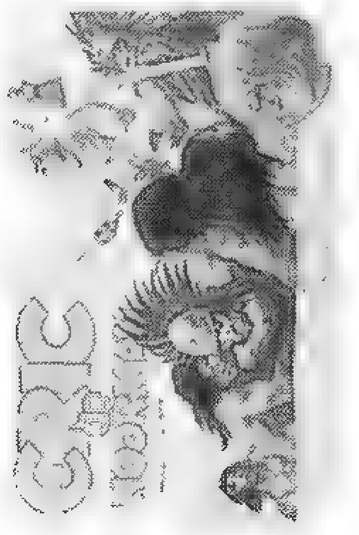

deel 3 f 6,80

De valse Koning
Het goud der Ozmecs
Het wapengericht
Het geheim van het grafgewelf

deel 6 f 3,90

De Koning der Steppen

Meer deeltjes volgen.

Verkrijgbaar bij de boekhandel en bij de uitgever.

Wolters-Noordhoff
366 87 99/3920

JAN KRUIS

"Ik ben toch teveel illustrator om me helemaal aan een strip op te hangen".

"Ik vind het wèl leuk om met strips bezig te zijn, maar het te verzetten werk gaat me gauw vervelen. Ik ben toch eigenlijk wel echt illustrator en als zodanig heb ik me bezig gehouden met strips, maar als een onderdeel van het hele pakket dat mijn belangstelling had."
Aldus de 37-jarige Jan Kruis, in de stripwereld vooral bekend om zijn "Gregor" in het weekblad Kuifje, en "Sjors en Sjimmie", als opvolger van Frans Piët. Al heel vroeg is hij zich via stripjes maken voor tekenen gaán interesseren; op de mulo heeft hij al eens een stripje verkocht, maar dat is nooit gedrukt. Die strip heette "Freddie" en ging over een leeuwtje, 'n soort Tom Poes met lange haren. Na de mulo ging Jan Kruis naar de Akademie van Beeldende Kunsten, naar de afdeling reklame; 's avonds volgde hij daarnaast nog een kursus tekenen en schilderen. Tijdens zijn vierjarige akademieperiode maakte hij geen enkele strip: "Ja, weet je, toendertijd op de akademie was het allemaal een beetje in om Frans te doen, "c'est bon, eh" riepen ze dan: en strip was natuurlijk iets verfoeilijks, dat was niet artistiek, hè."
Hij knapte de meest uiteenlopende baantjes op in die tijd om de akademie te kunnen betalen; dat liep van het rondbrengen van korsetten tot avondjournalist. Na de akademie ging hij in dienst, maar hij werd na een maand alweer naar huis gestuurd. Hij ging anderhalf jaar op een reklamebureau werken; die periode beschouwt hij als 'n soort verlengstuk van de akademie. Toen kreeg hij een opdracht in Oostenrijk, om een wandschildering, een St. Christoffel, op de buitenkant van een huis te maken. Hij knoopte er een zwerftocht van een half jaar door heel west-europa aan vast, met vierhonderd gulden op zak: "Ik heb helemaal niet getekend toen, ja, ik weet niet wat ik gedaan heb, zomaar wat lummelen en in het zonnetje gezeten, met haast niks bij me."
In Oostenrijk begon hij weer aan strips; in samenwerking met zijn broer, die de ondertekst schreef, maakte hij een stripje voor "De Havenloods". Wederom heette dit stripje Freddie, maar i.p.v. een leeuwtje speelde nu een jongetje de hoofdrol. De strip ging over de woningnood, over 'n heel slecht mannetje dat heel snel 'n heleboel goedkope huizen kon bouwen; het was dus duidelijk 'n "sociaal bewogen" strip. Het verhaal verzon Jan Kruis zelf, maar de uiteindelijke tekst schreef zijn broer. Hij verzon later ook meestal de verhalen zelf, maar liep stuk op de dialogen in lange vervolgverhalen: als het beschrijvender werd haalde hij het niet. Gregor (éénpagina strip) en zijn reklamestripjes schreef hij altijd wèl zelf.

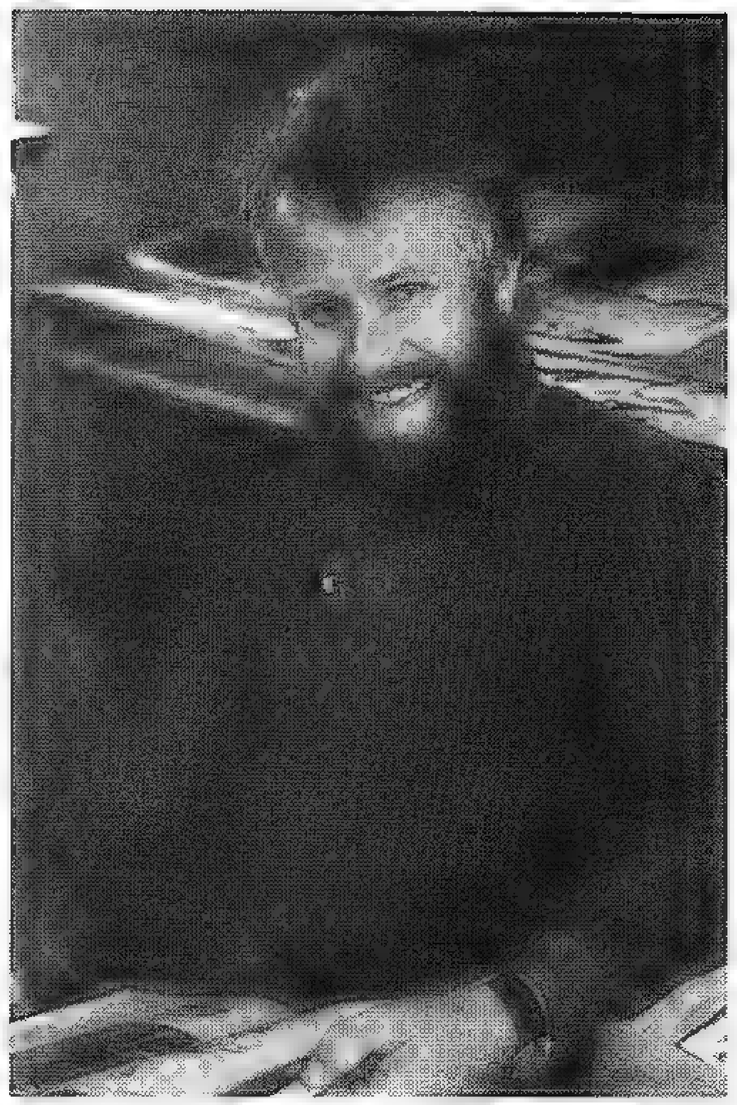

Terug uit Oostenrijk werd Jan Kruis freelance-reklametekenaar. Hij heeft nooit om werk verlegen gezeten; het probleem was altijd "te veel" en nooit "te weinig". In 1959 kreeg hij het verzoek om een cowboystrip te tekenen voor "Olidin", het blad van de "Shell Junior Club"; dat werd "Tommy", de avonturen van een jongetje en zijn grootvader.
"Ik ontmoette toen Waling Dijkstra (o.a. medewerker geweest van Marten Toonder) en samen hebben we de start van Tommy gemaakt. Ik moet zeggen dat ik van Waling de allereerste kneepjes van het stripvak geleerd heb. We hebben samen dat eerste Tommy-verhaal gemaakt, dat wil zeggen tot halverwege, want Waling heeft zelden iets afgemaakt. Ik ging op 'n gegeven moment naar Leeuwarden om het einde van het verhaal bij hem op te halen; hij zei toen

Tommy in 'Olidin' (1959), voorbeeld van pagina-kompositie

ZO M'N JONG, EN HIERMEE IS HET AVONTUUR MET DE DRAAK BE EINDIGD. EN DAT ALLEMAAL DOOR EEN OUDE INDIAANSE LEGENDE.
DAT DE BLEEKGEZICHTEN IN VREDE TOT DE XOCHI'S KOMEN EN ZICH AAN HUN VUREN SCHAREN! DE XOCHI'S VIEREN HET FEEST VAN ..."DE TERUGKEER IN DE VALLEI..!"
COPYRIGHT JAN KRUIS 1959
GROOTVADER, KIJK EENS IN DE VALLEI. INDIANEN..!
H'M, NATUURLIJK, DE XOCHI'S NU DE SLAPENDE DRAAK WEG IS, VESTIGEN ZU ZICH WEER IN DE VALLEI
EINDE

dat het hele verhaal rond was en dat hij alleen nog maar hoefde in te vullen; de volgende dag om acht uur zou het klaar zijn. En de volgende dag klom ik zijn laddertje op en toen was er weer iets met Mao Tse Toeng of god-weet-wat; de hele situatie in de wereld beïnvloedde namelijk altijd de loop van zijn verhalen; en dan had hij weer een krant gelezen en naar aanleiding van wat hij dan gelezen had klopte het verhaal niet meer, dat moest dan overnieuw berekend worden; en onder dat soort termen, die ik helemaal niet begreep, droop ik weer af."

Na tien dagen in Leeuwarden rondgedoold te hebben kreeg Jan Kruis er genoeg van, ging naar huis en maakte het verhaal zelf af.

Hij tekende voor "Olidin" vier verhalen van Tommy en daarnaast nog "Baldino", over een middeleeuwse potsenmaker en minstreel. Jan van der Voo ging daarna dit laatste verhaal tekenen, maar Jan Kruis bleef de tekst schrijven. Hij schreef, ook voor Olidin, voor Jan van der Voo de tekst van "De kleine hertog". Via Waling Dijkstra kwam hij in kontakt met Marten Toonder, die hem vroeg een nieuwe strip, "Student Tijloos", te gaan tekenen. Maar hij kwam toen net een beetje onder de invloed van de Belgische tekenaars: "Ik ging er een beetje slapstick in brengen, grote kreten van oeh en aah over drie prentjes; dat botste wel een beetje en toen is Toonder er mee opgehouden."

Nog niet eerder gepubliceerde one-shot van Sjors, zoals Jan Kruis hem graag altijd gemaakt zou hebben

ZEG SJORS, TERWIJL IK EVEN MET SALLY.. EH PRAAT, MAG JIJ BEST EVEN OP MIJN FIETS HOOR.
GRAAG HERMAN WAT EEN BLITZKAR..
BROEM BROEM... EEN EXTRA SPORTBERICHT... DE TOT OP HEDEN ONBEKENDE SJORS GAAT ALLE BESTAANDE REKORDS BREKEN.. BROEM BROEM...
ZO, IK VIND DAT IK NA AL DIE TOPPRESTATIES WEL EEN IJSJE VERDIEND HEB.
IJS
INTUSSEN
KIJK NOU TOCH ES, DE MENSEN ZEITEN TEGENWOORDIG ALLES MAAR GELIJK BU DE VUILNISBAK. ALS HET NIET ZO'N RAAR MODEL WAS NAM IK HEM HELEMAAL MEE.
MAAR NU NEEM IK ALLEEN DE WIELEN MAAR MEE.
WAT SCHATTIG, DAT MANNETJE GAAT VAST EEN KARRETJE MAKEN VOOR ZIN KLEINZOON.
NEE MAAR, DAT MANNETJE HEEFT MIJN WIELEN MEEGENOMEN...
ALS IK VLUG BEN KAN IK HEM MISSCHIEN NOG INHALEN..
NOU VRAAG IK JE.. HIJ DACHT DAT IK DIE FIETS BIJ DE VUILNISBAK HAD GEZET OM WEG TE GOOIEN.
KRRRT
VROP
KRRRT
KRR-RRT
STAD REIN
NEE..!
BESTE HERMAN, IK MAG WEL ZEGGEN...: BESTE ZWAGER!
NEE, DA'S NIKS. BESTE HERMAN, ALS MANNEN ONDER ELKAAR...
KIJK ES HIER HERMAN, TENSLOTTE ZIJN DE WIELEN HET BELANGRIJKSTE...
TJONGE, HOE VERTEL IK DAT NU AAN HERMAN!?
LIEVE SALLY, ZOU JIJ IETS VOOR MIJ AAN HERMAN WILLEN ZEGGEN..?
JA, DAT LIJKT ME WEL HET BESTE.

BEDOEL JE MIJ SOMS..?
EEN INTERESSANTE STUDIE... HOEWEL IK LIEVER NAAR HET LEVEND MODEL WERK.
DAT, KINDLIEF, IS DE WETENSCHAP VAN EH.... HET VOLLE LEVEN EN ZO! HET LEVEN IN AL ZIJN VORMEN, VOLG JE ME..?
BEN JE STUDENT IN DE BIOLOGIE? WAT IS DAT VOOR EEN VAK, TIJL?

Student Tijloos, nooit gepubliceerd

Jan Kruis is de eerste geweest die opdracht kreeg Tijloos te tekenen (zie Stripschrift 23, interview Hartog van Banda).
Naast deze strips deed hij ook voortdurend reklamewerk en boek- en tijdschriftillustraties. "Het tekenen van illustraties vind ik leuker dan strips; het is veel vrijer, veel impressionistischer, en het zijn allemaal afgeronde karweitjes. Ik teken vooral graag romantisch-historisch, en geen science-fiction met ingewikkelde technische apparaten; ik teken liever een zeilschip dan een schrijfmachine."

Vooral het kleurenwerk van zo'n illustratie vindt Jan Kruis belangrijk, het scheppen van sfeer door het gebruik van funktionele kleuren. De kleuren in de strip worden op het moment teveel verwaarloosd: "Je verantwoordelijkheid houdt niet op met het afleveren van de zwart-wit tekening maar strekt zich ook over de kleuren uit. Daarover heb ik altijd met de VNU in de klinsj gelegen, want die hebben een kleurafdeling gekregen en je mag nu niet meer zelf inkleuren; dat vind ik een hoogst bedenkelijke zaak. Ik vind het een onverbrekelijk onderdeel van je werk. Wat mijn nieuwe strip betreft, ik heb gezegd; als jullie dan persé willen kleuren, dan sta ik er op dat ik blijf werken zoals ik tot nu toe gewerkt heb, dus zelf inkleuren op de blauwdruk, en dan maak je hem maar precies zo na.
Dus nu heb je de merkwaardige situatie, dat ze van mij een perfekt ingekleurde pagina krijgen en daar leggen ze dan een blauwdruk naast en een juffrouw gaat precies dezelfde kleuren overnemen met precies dezelfde verf; en dan hebben ze twee precies dezelfde pagina's en, als ze zich niet vergissen, dan gebruiken ze diegene die ze zèlf gekleurd hebben; en dat is alleen maar omdat er binnen het bedrijf een kleurafdeling is opgericht. Voor hetzelfde geld kopen ze morgen een pot inkt van drie meter hoog (investeren heet dat) en dan mag je ook niet meer zelf inkten."

Beeldritme en pagina-indeling worden volgens Jan Kruis ook veel te veel verwaarloosd. "Het stoort mij ontzettend dat zo'n pagina als geheel niet iets is. Daarom vind ik Winsor McKay (Little Nemo) ook het mooiste wat er is omdat die man echt met pagina-indeling en beeldritme werkt. Met beeldritmes ben ik nu bij mijn nieuwe strip "Jan, Jans en de kinderen" weer aan het sleutelen; met Sjors en Sjimmie is me dat niet erg gelukt. Dat is de grote kracht van strip; het ritme van de beeldopeenvolging, en în je beeld de onderlinge verhouding van de figuurtjes, van je akteurs. Want dat is wat je eigenlijk doet: je laat je poppetjes akteren".

MAAR ALS DE JONGENS HET VERHAAL AAN SALLY EN DE KOLONEL VERTELLEN..
HA HA, WAT EEN MOP IN ZO'N KLEINE GEMEENSCHAP PROBEREN ZE DE NIEUWKOMERS ALTIJD IN HET OOTJE TE NEMEN

Sjors en Sjimmie

"De stripprijzen zijn over het algemeen veel te laag; de tekenaars zijn, zeker als ze starten, dolgelukkig dat ze een stripje gepubliceerd krijgen; ze zijn jong, ambitieus, en het geld komt pas op de tweede plaats. Als je ander tekenwerk hebt gedaan en je moet een strip gaan maken, dan schrik je je rot, dat slaat nergens op; zo'n tien, twaalf tekeningen voor pakweg *f* 225, -, dat is belachelijk vergeleken met elke andere tak van het tekenvak. Dit is een soort wantoestand. De tekenaars vechten er te weinig voor, maar aan de andere kant zitten ze ook weer moeilijk, want het is veel goedkoper om buitenlandse strips te plaatsen. Die jongens krijgen te weinig betaald in het kader van het totale budget wat zo'n blad kost; in dat verband zijn de verhoudingen volkomen zoek".
Na deze meningen van Jan Kruis zullen we de chronologische stripdraad weer opvatten en belanden we bij de kommerciële strips. Dit vindt hij erg aardig werk en hij heeft jarenlang korte stripjes geschreven voor o.a. Tip van Bootz, Shell, Mars, Treets, en Bounty en de Raiffeisenbank, die hoofdzakelijk werden getekend door Jan van der Voo, maar ook wel door Martin Lodewijk en Wim Giesbergs. In 1965 kwam hij in kontakt met het weekblad "Kuifje" via Van Hout & Co het Nederlandse verkoopkantoor van dat blad: "Ik had daar eens wat werk achtergelaten en ik werd toen plotseling opgebeld door Hergé, of ik 'ns wilde komen praten. Hergé was toen

Reklamestrip voor Tip van Bootz, niet gepubliceerd, afgekeurd door de censuur

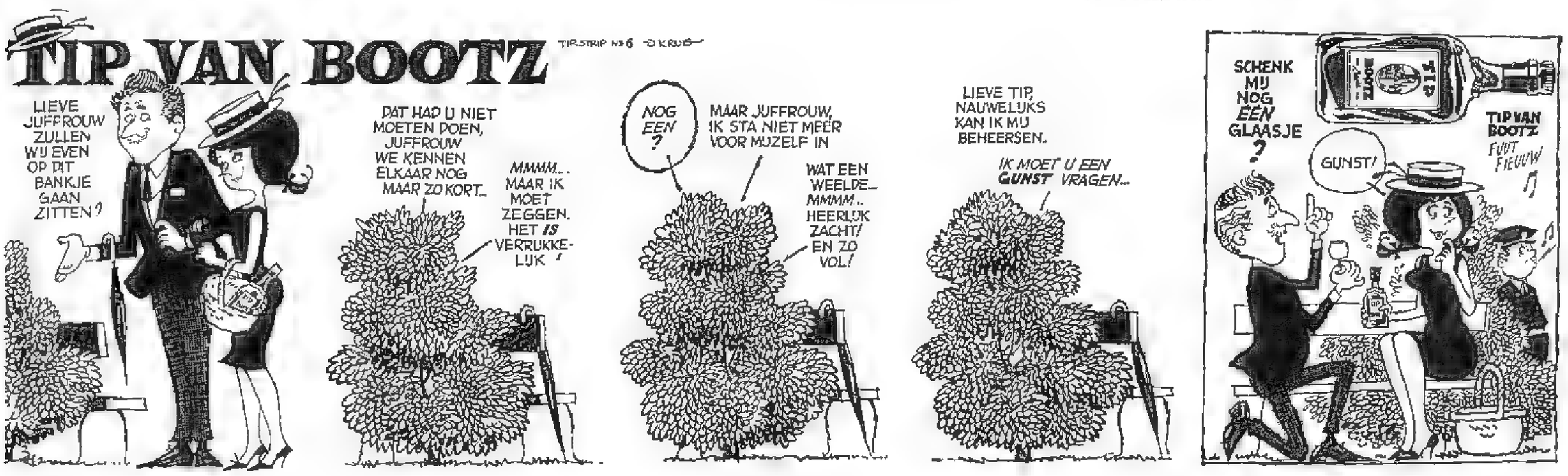
TIP VAN BOOTZ
TIP-STRIP Nº 6 J. KRUIS
LIEVE JUFFROUW ZULLEN WIJ EVEN OP DIT BANKJE GAAN ZITTEN?
PAT HAD U NIET MOETEN DOEN, JUFFROUW WE KENNEN ELKAAR NOG MAAR ZO KORT..
MMMM... MAAR IK MOET ZEGGEN. HET IS VERRUKKELIJK!
NOG EEN?
MAAR JUFFROUW, IK STA NIET MEER VOOR MUZELF IN
WAT EEN WEELDE... MMMM... HEERLIJK ZACHT! EN ZO VOL!
LIEVE TIP, NAUWELIJKS KAN IK MIJ BEHEERSEN..
IK MOET U EEN GUNST VRAGEN...
SCHENK MIJ NOG EEN GLAASJE?
GUNST!
TIP VAN BOOTZ
FUUT FIEUUW

ingesprongen als hoofdredakteur om het blad wat op te spijkeren. Hij zei: maak maar eens een voorstelletje, en toen ben ik met "Gregor" begonnen. Dat is erg leuk gegaan, vooral in het begin, maar toen ging Hergé weg en kwam Greg, en die was wat Franser ingesteld; ik was de enige wiens verhalen van het Nederlands in het Frans moesten worden overgezet en dat zat niet zo lekker; toen kreeg ik 'n brief of ik eens wat anders wilde maken en daar had ik geen zin in, daarvoor heb ik teveel plezier aan "Gregor" gehad. Hun motieven waren dat de humor in de Franse editie toch niet helemaal overkwam. Toen "Gregor" daarna in Pep verscheen bleek dat de humor ook hier niet volledig overkwam". Gregor was waarschijnlijk te subtiel voor een jong lezerspubliek, het was wat volwassener humor. Toen het in Kuifje verscheen viel het altijd direkt op door zijn aparte sfeer, het was eigenlijk typisch Nederlands.
En toen kwam Sjors. Peter Middeldorp, die hoofdredakteur geweest was van Pep en daarvoor van Robbedoes werd binnen de VNU overgeplaatst naar Libelle en moest zijdelings, toen het slecht ging met Sjors, daarnaast dat blad weer op poten helpen. Peter Middeldorp organiseerde een soort brainstorming, hij haalde al zijn oude kollega's erbij, zoals Martin Lodewijk, Willy Lohman en Jan Kruis. De grote moeilijkheid was een nieuwe tekenaar voor Sjors te vinden, want Frans Piët ging met pensioen: "En dat moest ik dan maar doen. Daarna waren er een aantal besprekingen met de jongens van de Spaarnestad, en toen viel het me al op dat Frans Piët er niet bij was;hij wist nog helemaal van niets, en ook niemand die daaraan gedacht had;ze zijn bij de Spaarnestad zo helemaal vertrouwd met het idee dat de tekenaars er eigenlijk niets mee te maken hebben, dat ze die man er helemaal niet bijgehaald hadden. Ik ben toen aan Sjors begonnen en ben met mijn eerste tekeningetjes naar Piët gegaan; ik wilde hem wel eens ontmoeten. Want wat je ook zeggen kunt van Sjors en Sjimmie, het is toch een stukje volksbezit, waarschijnlijk een van de meest verkochte naoorlogse strips in boekvorm die er bestaat. Spaarnestad heeft daar ook duidelijk erg veel geld aan verdiend, wat niet erg is, maar Piët heeft daar nooit enige zeggenschap over gehad, die heeft altijd maar in een hokje gezeten".

Na twee verhalen hield Jan Kruis echter met Sjors op; zijn kontrakt werd opgezegd met als motief dat hij te duur was: "Als je van de prijzen uitgaat waar we zojuist over spraken, hadden ze natuurlijk gelijk, want ik ben er van uitgegaan dat ik als illustrator zo en zo veel verdiende en ik heb gezegd dat ik, als ik voor Sjors ging werken, niet minder wilde verdienen".
"Mijn grootste teleurstelling is geweest dat de Spaarnestad niet geinteresseerd is in haar eigen produkten; het zijn ekonomen; als een slecht blad goed gaat denkt men dat het een goed blad is: "Tina" gaat goed, maar, en dat houd ik staande, is een vreselijk slecht blad. Dat "Tina" goed gaat hangt met andere dingen samen, misschien met het feit dat er geen ander meisjesblad is of dat het iets heeft van de formule van een goed blad; maar je kunt zo'n blad als "Tina" voor hetzelfde geld goed maken".
"Ze hebben nu voor Sjors en Sjimmie Jan Steeman als mijn opvolger genomen. Over de houding van Jan Steeman wil ik nog wel even iets zeggen: hij heeft zomaar zonder meer mijn figuurtjes overgenomen, zelfs mijn bijfiguren; hij heeft nooit maar dan ook nooit kontakt met me opgenomen, zelfs geen telefoontje; hij had toch wel even het besef en de kollegialiteit moeten hebben om kontakt op te nemen toen ze hem verzochten mijn strip over te nemen. en dan is het punt dat ik hem kwalijk neem, dat kun je niet maken. Je voelt je een beetje lullig als je daar in het blad ineens je eigen figuurtjes ziet met een andere handtekening eronder".
"Mijn opvatting over Sjors is altijd een one-shot geweest: het hoogtepunt van Piët heeft voor mij ook gelegen toen hij die één-pagina stripjes in Panorama maakte. Dat vond ik helemaal het karakter van Sjors zoals ik graag Sjors gemaakt zou hebben, dus 'n one-shot, zonder Sjimmie, en géén avonturenverhaal".
Momenteel is Jan Kruis bezig met een nieuwe strip voor de Libelle: "Jan, Jans en de kinderen", die in december van start gaat (is gegaan).

Jan, Jans en de kinderen, in Libelle

Deze strip, losse grappen van telkens één pagina, is een beetje autobiografisch; zijn twee dochters, zijn hondje en zijn poes komen er in voor. Het is eigenlijk zo'n beetje de voortzetting van "Gregor", hij gebruikt ook dezelfde tekenstijl; Sjors had wel een klein beetje Belgische invloed. Verder is hij niet van plan op het moment aan andere strips te gaan werken, hij heeft er een beetje genoeg van.
"Ik geloof niet dat ik me aan meer strips moet wagen, dit is het uiterste wat ik kan doen, één pagina in de week, omdat ik het anders toch nooit van zijn leven uithoud; Sjors zag ik in ieder geval niet voor dertig jaar zitten. Ik ben toch teveel illustrator om me helemaal aan een strip op te hangen."
"Het verschijnsel strip wordt duidelijk overschat op het moment; het is niet zo'n krachtig en indringend medium als de meeste tekenaars wel denken. De belangstelling van het moment is eigenlijk te danken aan de golf jeugdsentiment. Het is uit het minderwaardige omhooggekomen, maar je moet wel oppassen dat je het niet te ver optilt; het is gewoon een goed handelbare manier om een verhaal te vertellen. Het blijft het grappige en lullige verhaaltje, het korte, luchtige, vluchtige amusement; duidelijk een verbruiksartikel".

Rob van Eyck

Gregor, in Kuifje en Pep

ZIEN JULLIE DAN NIET DAT HIER EEN HEEL LIEF KLEIN PAPAVERTJE STAAT...!? WETEN JULLIE DAN NIET DAT ER NIET EENS EEN BIJ OP KAN GAAN ZITTEN...!?
ZO TEER IS EEN PAPAVERTJE!
WETEN JULLIE DAT DAN NIET !?
KLING KLING
WIJ GEVEN ONS OVER!
OEF, DAT SCHEELDE MAAR EEN HAAR STEL JE VOOR, ZON KLEIN JONGETJE
H3

De heer Kleinmeijer uit Nijkerk schrijft het volgende, naar aanleiding van een berichtje in NRC/Handelsblad over de brand in Kasteel Nederhorst:
'Daar de NRC een van de weinige landelijke kranten is die Tom Poes al zeer lang publiceert, nam ik aan dat in dit artikel aandacht zou worden besteed aan het ernstige verlies van het striparchief van de Toonder Studio's en van clichés van Tom Poes-verhalen. Er werd echter alleen gezucht over schade aan het kasteel en het verlies van een aantal antieke klokken. De Toonder Studio's werden alleen genoemd als een mogelijke vergroting van het brandgevaar. Ik heb bij de redaktie van de NRC geprotesteerd tegen deze denigrerende benadering van het fenomeen strip, dat naar ik meen toch ook een cultuurgoed is en in Nederland vele bewonderaars heeft, al dan niet verenigd in Het Stripschap!

W. BOSWINKEL OVER ASTERIX

In de goede traditie van terugkijken heeft Handelsblad/NRC enige redacteuren en relaties gevraagd te noteren, welke drie boeken zij in 1970 de beste hebben gevonden. W. Boswinkel noemt als derde "zonder meer Asterix en de Ronde van Gallia". Hier staat waarom: "Je zult maar van een vakantie uit Frankrijk terug komen, je zoontje koopt van zijn zakgeld dat boekje:verloren ben je, bij al die binnengrapjes en die formidabele tekeningen. Om verschillende redenen tegelijk lachen met een jongen van zeven jaar hoort tot de grote genietingen van de boekencultuur."

DAN OOK

In de eerste Aloha van dit jaar wijdt Wim Noordhoek terecht lovende woorden aan Strip voor Strip van Kees en Maria: "De hoeveelheid gegevens en afbeeldingen is overstelpend. De hoeveelheid gewichtig gelul minimaal. Het officiële Stripschap heeft met deze uitgave dan ook weinig te maken gehad."
Zonder dat Stripschap, zeggen wij maar zo, zou Strip voor Strip waarschijnlijk helemaal niet hebben bestáán.

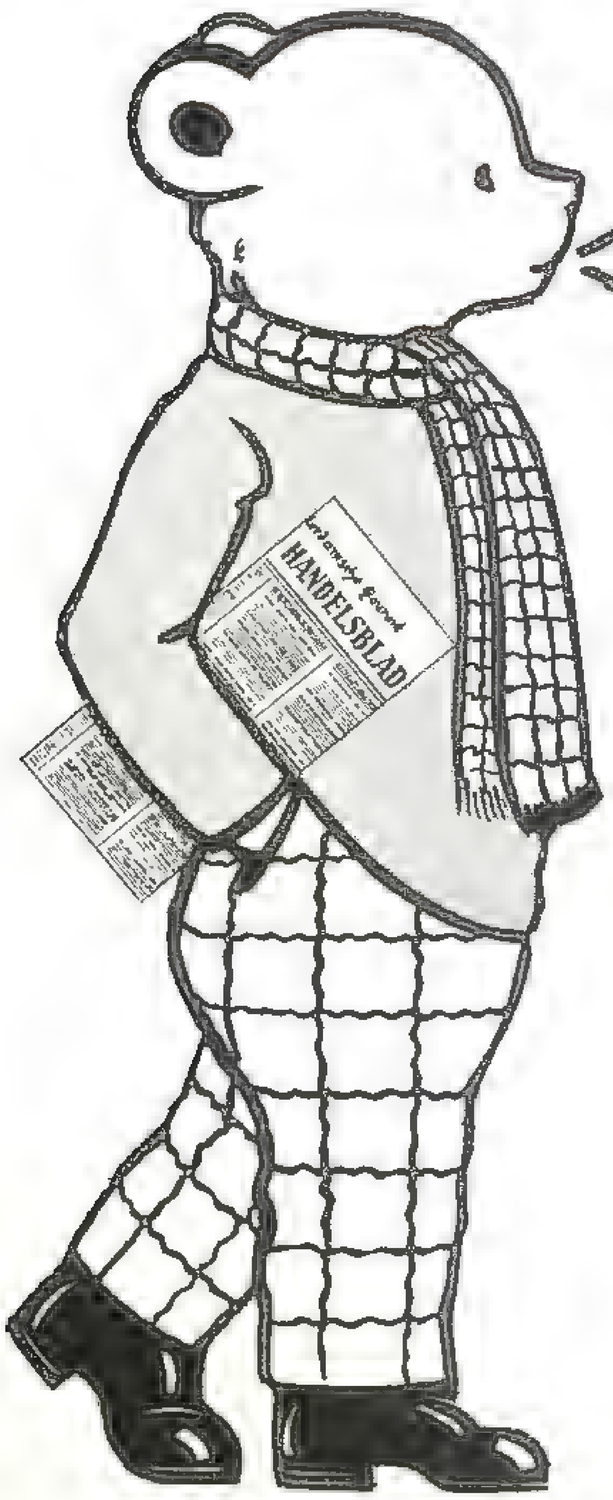

ALLEEN VOOR LEZERS VAN 'STRIPSCHRIFT'

Van de serie 'De avonturen van Bruintje Beer' in zwart-wit uitgevoerd, zijn tot nu toe tien deeltjes verschenen.
De prijs per deel bedraagt *f* 3,50.

Speciale aanbieding voor lezers van 'Stripschrift':

BRUINTJE BEER deel 1 tot en met deel 10 voor *f* 25,—. U BESPAART *f* 10,—!!

Wanneer u het bedrag van *f* 25,— overmaakt op postgiro 43.24.00 van Algemeen Handelsblad NV, Amsterdam, onder vermelding van 'Strip Bruintje Beer', ontvangt u de 10 deeltjes franco thuis.

Tevens is een Bruintje Beer Omnibus verkrijgbaar, geheel in kleur uitgevoerd, met harde geplastificeerde kaft. Formaat 25 x 18,5 cm.
Deze omnibus bevat 116 pagina's met 4 nieuwe spannende avonturen van Bruintje Beer. Een uitgave die de echte Bruintje Beer-liefhebber(ster) beslist niet mag missen. Prijs *f* 6,95.
Ook deze uitgave kunt u bestellen door overschrijving van het verschuldigde bedrag op postgiro 43.24.00; svp duidelijk vermelden: 'Bruintje Beer Omnibus'.

STRIP-INTERVIEWER/TEKENAAR

Rob van Eyck, lid van Het Stripschap en medewerker van Stripschrift, laat het niet bij het interviewen van striptekenaars, hij tekent ook zelf stripverhalen. Dat hij niet alleen met de schrijfpen, maar ook met de tekenpen zeer goed overweg kan, willen wij de lezers graag eens laten zien. De illustraties op deze pagina zijn uit een verhaal, dat misschien 'De dreiging van het bergvolk' gaat heten. Het speelt zich af in een niet nader genoemde streek en is ook niet in een bepaalde tijd geplaatst. De hoofdpersoon is Aegir (die, vinden wij, erg op Rob lijkt!); inspiratie voor het verhaal werd gevonden in de Germaanse en Keltische mythen en sagen.
Het tekenen van de achtergrond en het kleuren van de strip wordt gedaan door Cor de Boer. Het idee voor het verhaal is van Rob, de uiteindelijke tekst wordt door beiden geschreven.
'De dreiging van het bergvolk' dat 44 pagina's gaat omvatten, zal gevolgd worden door het evenzoveel pagina's. tellende 'Tocht naar de duisternis'.

VOORWAARTS! AANVALLEN!
DONDEREND GALOPPEREN DE RUITERS DE HEUVEL AF EN STORTEN ZICH OP DE DODELIJK VERSCHRIKTE TRITTYABOLLYA..

nieuws van de stripmarkt

De Zwaardvissen

In de Mortimer en Blake-serie van Edgar P. Jacobs zijn zojuist door uitgeverij Helmond de eerste albums opnieuw uitgebracht: Het geheim van de Zwaardvis 1 en 2. In plaats van ƒ 100, - à ƒ 150, - kosten ze daardoor nu nog maar ƒ 2, 95. Dat men deze zwaardvis niet in dierkundeboeken zal tegenkomen hoeft hier nauwelijks te worden vermeld.
Tegenover een onverzorgde tekst vol zetfouten en Gallicismen die nu - een kwart eeuw later - best weggewerkt hadden mogen zijn staat een zeer verzorgde uitvoering.
Deze maakt het lezen ook vandaag nog tot een belevenis.

Zojuist verscheen ook Pepparade 4. De prijs bedraagt nog steeds ƒ 2, 95.

OUDS VAN DE STRIPMARKT

'De avonturen van acht mannen, verenigd onder één vlag, vechtend tegen het kwaad en de misdaad en strijden voor het recht. Hier begint het verslag van hun ongelooflijke avonturen waarover elk jaar vijf nieuwe albums zullen verschijnen.' Dát staat op de eerste bladzijde van het eerste deel van de reeks stripalbums die ruim drie jaar gelden onder de titel 'Kommando Moutache' het licht zagen. Wij hebben al vaker betoogd dat een dergelijke voorspelling de goden in verzoeking brengt en ja hoor: na Operatie Doodsbloem verscheen nog Opdracht Hong Kong, en daarmee was het afgelopen. Voor zover nu nog valt na te gaan heeft het allerminst aan scenarist Theo Kemp of aan tekenaar Gideon Brugman gelegen dat de vruchten van hun gezamenlijke inspanning vrijwel onopgemerkt bleven. Een onverdiend lot trof zodoende deze ambitieus opgezette Nederlandse serie.
De albums zijn in kleurenoffset uitgevoerd en kosten per stuk bij De Slegte op het ogenblik 99 cent.

mededelingen van het stripschap

Een aantal leden heeft de contributie voor 1971 à ƒ 18, -- nog niet voldaan. Wanneer zij per omgaande dit bedrag storten op giro 1513000 zijn zij verzekerd van continuering van hun lidmaatschap.

LIDMAATSCHAP: ƒ 18, -- per kalenderjaar; desgewenst ƒ 1, 50 minder voor iedere verstreken maand.

Als lid ontvangt u naast Stripschrift een stripmaatschapskaart, die u toegang verleent tot Stripschapsbijeenkomsten, verder een adressenlijst van leden en mededelingen betreffende Stripschapsaktiviteiten. Beeindiging lidmaatschap uiterlijk 15 december.

OUDE NUMMERS STRIPSCHRIFT: de voorraad tot en met nummer 7 is geheel uitverkocht; wèl zijn tegen de gereduceerde prijs van ƒ 1, 50 enkele nummers 3 met foutief bedrukt omslag verkrijgbaar bij de penningmeester van Het Stripschap. Alle nummer vanaf 8/9 zijn à ƒ 2, 25 te bestellen bij Drukkerij Levisson in Rijswijk (ZH), giro 15412.

STICKERS, motief groen Stripschapvignet op zilverkleurige achtergrond, tien stuks voor ƒ 1, --; bij afname van 100 stuks of meer 10 à ƒ 0, 70.

TOM POES DISCOBOEK: voor leden gereduceerde prijs van ƒ 8, 50.

STRIPPLAKBOEKJES: formaat 15 x 30 cm, 64 pagina's, vijf voor ƒ 3, -, alleen voor leden.

Nieuwe aanbiedingen zijn in voorbereiding.

Betalingen op giro 1513000 t.n.v. de penningmeester van Het Stripschap, Eeldersingel 2, Groningen.

STRIPDOCUMENTATIECENTRUM

Sedert 6 januari is het documentatiecentrum dat Het Stripschap samen met de Amsterdamse Universiteitsbibliotheek heeft opgericht iedere eerste woensdag van de maand tussen 15 en 17 uur te consulteren. Men kan zich daartoe persoonlijk begeven naar het adres Singel 425 (1e deur links op de gang van de 2e verdieping) of bellen met (020) 21 78 78, toestel 2482. Fotokopieën tot 25, 5 x 38 cm kunnen in de UB voor een kwartje worden gemaakt. Het zal natuurlijk nog jaren duren voor het SDC op volle toeren draait. Volgende bezoekdagen zijn 3 februari, 3 maart en 7 april.

IDÉFIX

Afdeling Groningen van het Stripschap.

Elke laatste donderdag van de maand zal er voor de Stripschappers in Groningen e.o. een ruilbeurs gehouden worden waar men eveneens onder het nuttigen van een versnapering met elkaar van gedachten kan wisselen over oude en nieuwe strips. Deze avonden worden gehouden ten huize van Cor Nijmeijer, Pension Pax, Eeldersingel 2 in Groningen en beginnen om ± 21.00 uur.
De eerstvolgende ruilbeurzen zijn op: 25 februari en 25 maart.
Ook als u op de hoogte wilt blijven van de andere activiteiten van Idéfix bent u van harte welkom!

ruilrubriek

Te koop:

Bommelknipsels 1 t/m 5559; slechts ongeveer 50 nummers ontbreken

G. W. van Asperen
Parkstraat 57 bis A, Utrecht

Aangeboden:

Mikkie Muis knipsels, ruim 700 dagafleveringen uit de Telegraaf, eind 1936-1939, slechts enkele manco's. Te koop: ƒ 175, -, liever te ruil voor andere mooie spulletjes

Ton Koningcks
Rijn en Schiekade 101, Leiden
tel. (01710) 42971

Aangeboden:

Blauwe Sperwer: stille planeet, Verboden vallei; Surcouf I, II; Witte Helm; Bronzen Zwaard; Devil: Verloren stad; Stanley; Paulus 1, 3

Gevraagd:

Blake en Mortimer; Baard en Kale; Alex; Corentin; Lefranc; Blauwe Suskes; Lombard; Stalen bloempot

P. Rijperman
Laan van Poot 344, Den Haag
tel. (070) 257760

Gezocht

Aram 10, 11, 12, 26, 28 t/m 33; Tekko Taks eerste serie 2, 3; tweede serie 4 t/m 10, 12, 13, 16 t/m 28.

Aangeboden:

Ned. Kapitein Rob serie (56 boekjes)

J. J. Nieuwstraten
Grote Beerstraat 1A, Spijkenisse
tel. (01880) 2444 t. 17

Te koop:

Tom Poes boeken: Zieke Hertog (ƒ 55, -), Monsterei (ƒ 35, -), Kaspar (ƒ 35, -), Rare Uitvinding (ƒ 30, -), Talisman (ƒ 20, -), Nieuwe ijstijd (ƒ 20, -), Partenspeler (ƒ 22, 50), Weeromstuit (ƒ 22, 50), Kniphoed (ƒ 13, -), + knipsels slijtmijt voor hoogstbiedende. Iets afdingen mogelijk.

E. van Ittersum
Thomas Schwenckestraat 26,
Den Haag

Te koop:

i.g.s. 'Tom Poes en de achtgever'

Mej. G. van Bokhorst
Luxoolseweg 13, Nijkerk (Gld.)

Gevraagd:

Mickey Mouse albums 1 t/m 10; Donald Duck 1952; Tom Poes 2e serie nos. 4, 5, 6, 8, 9; 3e serie 1 t/m 7.

Aangeboden:

Suske en Wiskes: o.a. Zwarte Madam, Ringelingschat, Schat van Beersel, enz.; Tom Poes en de waarzegger (ill. uitg.); knipsels Pa Pinkelman; Kapitein Robs

J.A. van Lieshoud
Adm. de Ruyterweg 54I, Amsterdam
tel. (020) 385135

Gevraagd:

Peps t/m 1967

Aangeboden:

Peps, Donald Ducks, Classics en evt. ander stripmateriaal

H.G.C. van Woerden
Van Eysingalaan 102, Utrecht

Gezocht:

Aram, Tekko Taks, Jungle Jim (Raymond), Flash Gordon - vanaf tweede Mongo-periode -, huwelijk Prins Valiant, De Bronzen Sleutel

Aangeboden:

Ned/Vlaamse Erics (ook knipsels), Arams (ook knipsels), diversen.

J. J. Nieuwstraten
Grote Beerstraat 1A, Spijkenisse
tel. (01880) 2444 t. 17

Gevraagd:

Boeken over animatie; tevens gevraagd beeldromans van Lex Brand, e.d.

Klaas Vanderspoel
Postbus 545, Groningen

Gevraagd:

Losse afleveringen Sjors 1952-1954; idem 1959-1963; idem alles vóór 1950; Branner, deel II; De Humorist 1930-1936; Sjors Varia.

Aangeboden:

Goed ruilmateriaal

Jan Willem van Besouw
Unescoplantsoen 9, Heerlen
tel. (045) 213780

Aangeboden:

Suske en Wiske, Dupuis, Lombard. Eric, Rob, Kappie, Tom Poesverhalen uit DD, Panda- en Bommelknipsels enz.

Gevraagd:

oude Dupuis- en Lombard-uitgaven, Suske en Wiske blauwe reeks.

Frits de Graaf
M. van Reedestraat 1 bis, Utrecht
tel. (030) 716483

Te koop aangeboden:

33 Pum Pum's uit 1952 en 1953, tegen elk aannemelijk bod

Ben Davis
Ruisstraat 76 I-hoog, Amsterdam-O

Gevraagd:

Red Ryder, deel I; De geheimzinnige vijand - de blauwe Sperwer; Robbedoes verzamelde nummer 1-7, 14, 31, 37-49, Robbedoes Junior

Ton Koningcks
Rijn en Schiekade 101, Leiden
tel. (01710) 42971

Te koop aangeboden:

De avonturen van broeder Bastiaan, zeven verhalen, nr. 1 (20 dec. 1941) t/m nr. 307 (28 dec. 1942), verschenen in het dagblad 'De Tijd'

Te ruil:

honderden Kraaienhove-dagstrips

Gevraagd:

tientallen nummers uit verschillende verhalen

N. Noordermeer
Vrokkstraat 501, Amsterdam

Te ruil of te koop gevraagd:

Chromo's Zien en Weten
Weekblad Kuifje, 1951: 43, 1958: 12 t/m 23, 44, 53
Robbedoes en Kwabbernoot; Robbedoes op Avontuur; Chick Bill

M. van der Veer
Valeriaanstraat 130, Soest
Tel. (02155) 7723

Te koop aangeboden:

11 afl. TP en M'Baby uit OVN, complete Kapitein Rob-serie

Te ruil:

Jimmy Brown, Eric, Timoer, e.a.

Tegen:

Suske en Wiske

L. den Broeder
De La Reyweg 643, Den Haag
Tel. (070) 605081

UPSIDE DOWN

Nu in ieder nummer het komplete verhaal op de achterkant begint ligt Stripschrift in vele van de boekhandels en tijdschriftenzaken op twéé plaatsen. Doordat het zó meer kans maakt om verkocht te worden dan tevoren nemen wij aan dat al onze lezers daar het kleine ongemak, Stripschrift in het midden onderste-boven te moeten keren graag voor over hebben.

zou donald duck nooit eens moe worden van al die spannende avonturen ?

Wekelijks beleeft Donald Duck, de meest klassieke van alle strip figuren, een serie avonturen waar een gewoon mens dol van zou worden. Donald Duck niet. Die wordt nooit moe. Maar het is ook een deksels dankbare taak om zoveel kinderen gelukkig te maken... Om van al die honderdduizenden volwassenen nog maar niet te spreken.
(strip-)

donald duck is al tientallen jaren een begrip

stripschrift
25/26

KRESSE's tarzanverhaal

verder in dit nummer eric de noorman

fl 3,25/55 f

Tarzan van de Apen

voor de „Verkenner" geteekend door H. G. Kresse

TOEN TARZAN OP WEG NAAR HET STRAND WAS, HOORDE HY PLOTSELING EEN KNAL BY ZYN HUT. ALS DE WIND STRONG HY IN DE BOMEN EN SPOEDDE ZICH NAAR DE PLEK, WAAR HET GELUID VANDAAN KWAM. DAAR AANGEKOMEN ZAG HY,

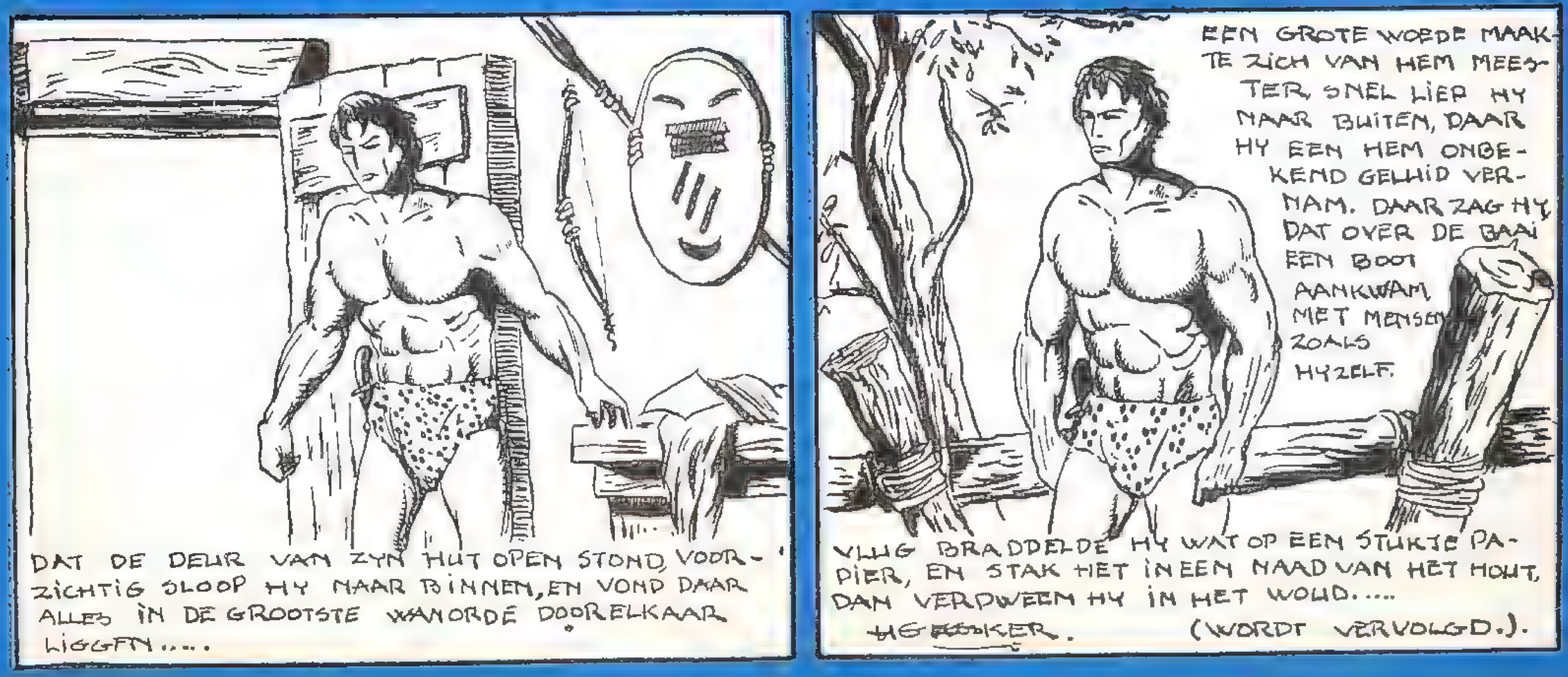
DAT DE DEUR VAN ZYN HUT OPEN STOND, VOORZICHTIG SLOOP HY NAAR BINNEN, EN VOND DAAR ALLES IN DE GROOTSTE WANORDE DOOREENKAAR LIGGEN.....
EEN GROTE WOEDE MAAKTE ZICH VAN HEM MEESTER, SNEL LIEP HY NAAR BUITEN, DAAR HY EEN HEM ONBEKEND GELUID VERNAM. DAAR ZAG HY, DAT OVER DE BAAI EEN BOOT AANKWAM, MET MENSEN ZOALS HYZELF.
VLUG KRABBELDE HY WAT OP EEN STUKJE PAPIER, EN STAK HET IN EEN NAAD VAN HET HOUT, DAN VERDWEEN HY IN HET WOUD.....
(WORDT VERVOLGD.).

VANUIT ZYN SCHUILPLAATS HOOG BOVEN DE GROND ZAG TARZAN EEN VREEMDE COLLECTIE MENSEN AAN WAL KOMEN. IN 'T GEHEEL TWINTIG PERSONEN

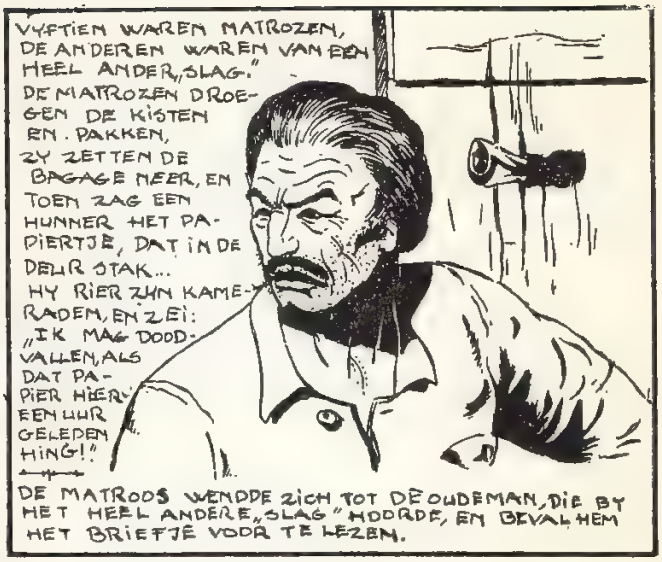
VYFTIEN WAREN MATROZEN, DE ANDEREN WAREN VAN EEN HEEL ANDER „SLAG."
DE MATROZEN DROEGEN DE KISTEN EN PAKKEN, ZY ZETTEN DE BAGAGE NEER, EN TOEN ZAG EEN HUNNER HET PAPIERTJE, DAT IN DE DEUR STAK... HY RIEP ZYN KAMERADEN, EN ZEI: „IK MAG DOODVALLEN, ALS DAT PAPIER HIER EEN UUR GELEDEN HING!"

DE MATROOS WENDDE ZICH TOT DE OUDEMAN, DIE BY HET HEEL ANDERE „SLAG" HOORDE, EN BEVAL HEM HET BRIEFJE VOOR TE LEZEN.

TWEE SCHERPE OGEN BOVEN IN EEN BOOM VOLGDE ELK DER MATROZEN BEWEGING. MET EEN ZWARE KNUPPEL IN DE HAND HAD HY DE MENSEN TE LYF WILLEN GAAN MAAR TOEN HY ZE WAT HOOR DE ZEGGEN WACHTTE HY NOG EVEN.

NIET ZODRA HAD TARZAN DE VYF ANDERE MENSEN GEZIEN, OF HY BEGREER INSTINCTIEF, DAT DIT GEEN VRANDEN WAREN.
DIT is het huis van Tarzan, den doder van deiren en vele vele zwarte mannen. Beschadig niets van de dingen die van Tarzan zijn. Tarzan werkt.
Tarzan van de apen.

DE OUDE MAN INMIDDELS, HAD HET BRIEFJE OPGENOMEN, EN BESTUDEERDE HET AANDACHTIG, EN DAN KEERDE HY ZICH OM EN LIEP WEG, STEEDS IN ZICH ZELF MOPPEREND; DIT SCHEEN NIET MAAR DE ZIN VAN EEN MATROOS, EN TIEREND BEVAL HY

DEN OUDEN MAN NOGMAALS, HET BRIEFJE VOOR TE LEZEN. NU MENGDE ZICH OOK EEN DERDE IN HET GESPREK; EEN JONGE MAN, DIE WOEDEND OP DEN MATROOS TOE LIEP EN MET EEN VUIST SCHUDDEN TOT HEM ZEI: „HEB MIET ZO'N GROTE MOND, RAT!

IK WED DAT JE NIETS DURFT! JY ZOU NOOIT IEMAND DURVEN NEERSCHIETEN, ALS HY NIET MET ZYN RUG NAAR JE TOESTAAT!" EN OM HEM OP DE PROEF TE STELLEN LIEP HY NONCHALANT WEG.

— WORDT VERVOLGD. —

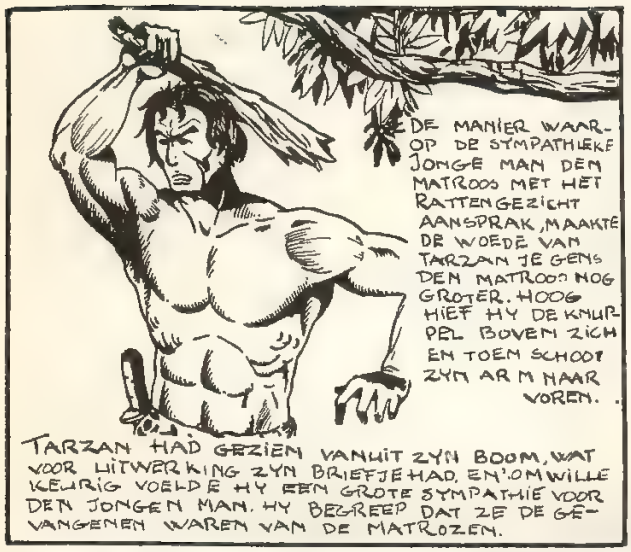

TARZAN HAD GEZIEN VANUIT ZYN BOOM, WAT VOOR UITWERKING ZYN BRIEFJE HAD. EN OMWILLE KEURIG VOELDE HY EEN GROTE SYMPATHIE VOOR DEN JONGEN MAN. HY BEGREEP DAT ZE DE GEVANGENEN WAREN VAN DE MATROZEN.

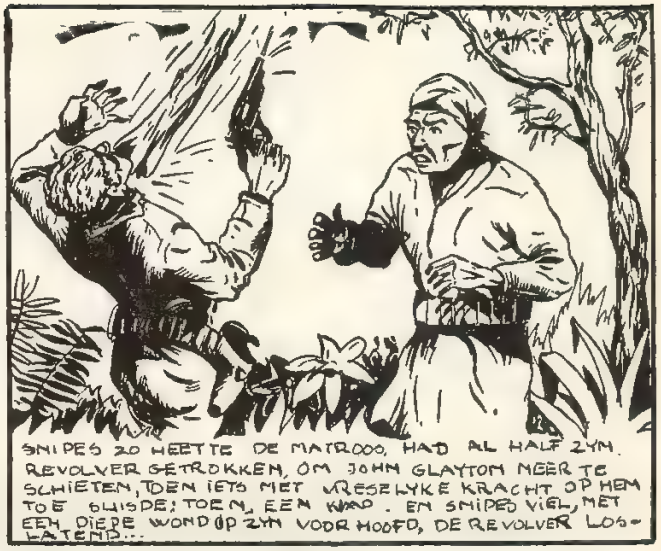

SNIPES ZO HEETTE DE MATROOS, HAD AL HALF ZYN REVOLVER GETROKKEN, OM JOHN CLAYTON NEER TE SCHIETEN, TOEN IETS MET VRESELYKE KRACHT OP HEM TOE GLIJDE: TOEN, EEN KNAL. EN SNIPES VIEL, MET EEN DIEPE WOND OP ZYN VOORHOOFD, DE REVOLVER LOSLATEND...

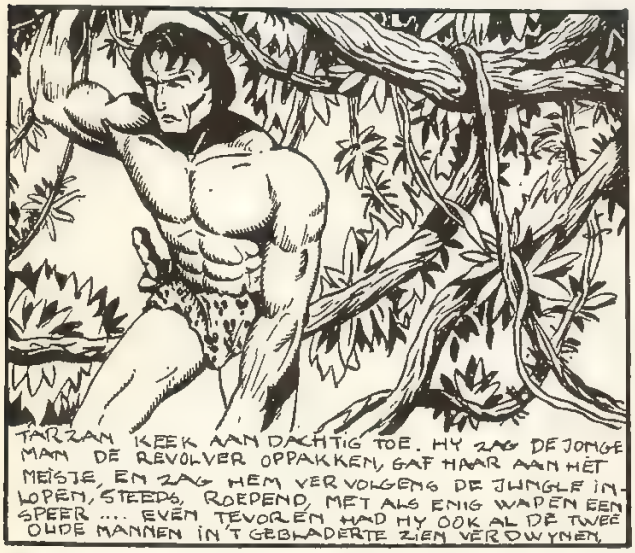

TARZAN KEEK AANDACHTIG TOE. HY ZAG DE JONGE MAN DE REVOLVER OPPAKKEN, GAF HAAR AAN HET MEISJE, EN ZAG HEM VERVOLGENS DE JUNGLE INLOPEN, STEEDS, ROEPEND, MET ALS ENIG WAPEN EEN SPEER .... EVEN TEVOREN HAD HY OOK AL DE TWEE OUDE MANNEN IN 'T GEBLADERTE ZIEN VERDWYNEN.

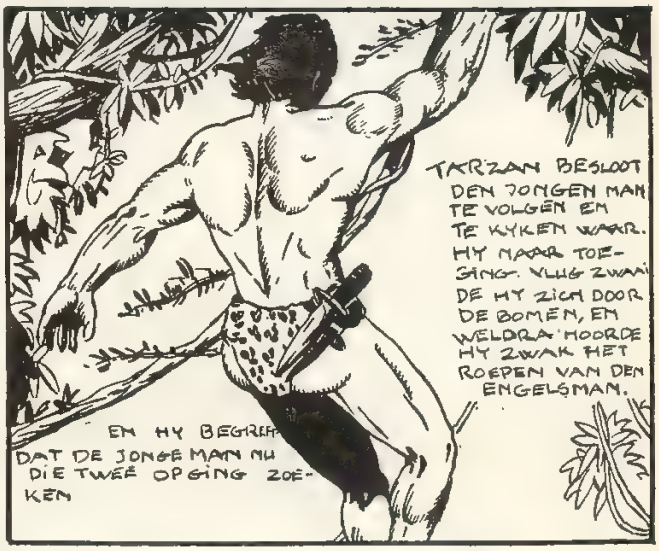

TARZAN BESLOOT DEN JONGEN MAN TE VOLGEN EN TE KYKEN WAAR. HY NAAR TOEGING. VLUG ZWAI DE HY ZICH DOOR DE BOMEN, EN WELDRA HOORDE HY ZWAK HET ROEPEN VAN DEN ENGELSMAN.

EN HY BEGREEP DAT DE JONGE MAN NU DIE TWEE OPGING ZOEKEN

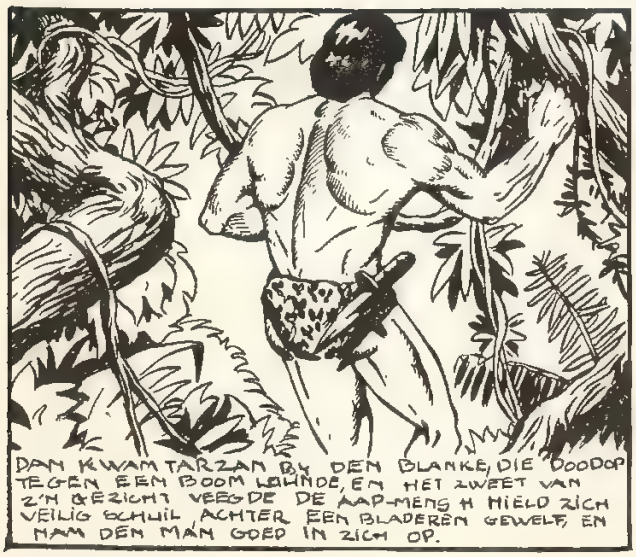

DAN KWAM TARZAN BY DEN BLANKE, DIE DOODOP TEGEN EEN BOOM LEUNDE, EN HET ZWEET VAN ZYN GEZICHT VEEGDE. DE AAP-MENS HIELD ZICH VEILIG SCHUIL ACHTER EEN BLADEREN GEWELF EN NAM DEN MAN GOED IN ZICH OP.

ZICH VAN GEEN GEVAAR BEWUST, SLOEG HY GEEN ACHT OP EEN ZACHT RITSELEN.. MAAR TARZAN ZAG EN HOORDE DAT WEL...: ER SLOOP IETS NADER DOOR DE JUNGLE

(WORDT VERVOLGD.)

JOHN CLAYTON ZAG DE NADERING VAN DE LEEUW NIET, MAAR---
---TARZAN WEL. HY ZAG HET GEVAAR WAAR IN DE JONGE MAN VERKEERDE, EN

SCHRYLINGS OP DEI RUG VAN DE LEEUW GE-ZETEN BEWERKTE TARZAN HEM MET ZYN LANGE MES, TERWYL DE LEEUW MACHTELOOS WAS IETS TERUG TE DOEN.... LANG DUURDE DE STRYD NIET. DODELYK GEWONDT VIEL DE LEEUW OP DE GROND. EN TOEN ZAG CLAYTON, DEN REUS ZYN VOET OP HET ROOFDIER ZETTEN EN---

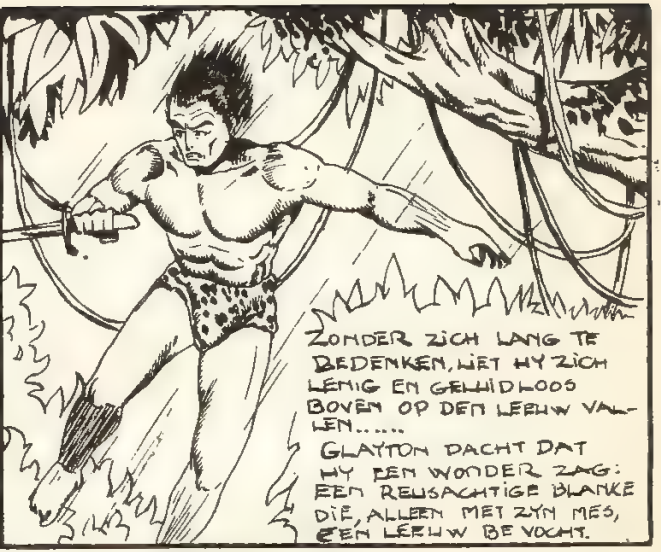
ZONDER ZICH LANG TE BEDENKEN, LIET HY ZICH LENIG EN GELUIDLOOS BOVEN OP DEN LEEUW VALLEN.....
GLAYTON DACHT DAT HY EEN WONDER ZAG: EEN REUSACHTIGE BLANKE DIE, ALLEEN MET ZYN MES, EEN LEEUW BEVOCHT.

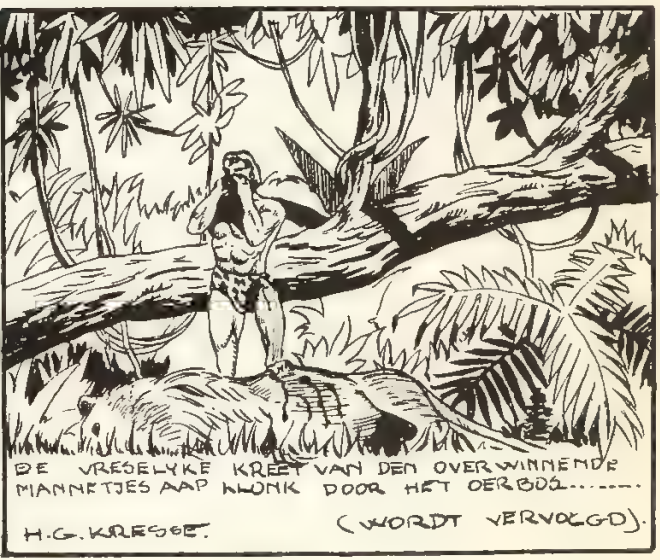
DE VRESELYKE KREET VAN DEN OVERWINNENDE MANNETJES AAP KLONK DOOR HET OERBOS.....
H.G. KRESSET.
(WORDT VERVOLGD).

TOEN CLAYTON ENIGZINDS VAN ZYN VERBAZING BEKOMEN WAS, TRAD HY OP DE VREEMDE TOE, EN DANKTE HEM IN HET ENGELS, HET ANTWOORD WAS SLECHS EEN OPHALEN VAN DE SCHOUDERS....

CLAYTON DIE WEER DE JUNGLE IN WILDE, WAS NIET WEINIG VERBAASD TOEN DE VREEMDELING JUIST DE ANDERE KANT OP WILDE ALS HY. HY BEGREEP DAT HY TOCH NIETS TEGEN DEZE REUS KON PROBEREN, EN GING MEE.

EN ZOO TROKKEN ZY DOOR DE JUNGLE, TARZAN VOOROP, CLAYTON VOLGEND. VOOR HET EERST VAN ZYN LEVEN HET ONDOORDRINGBARE WOUD, DAT NOG NIET VOOR HEM DOOR MENSEN WAS BETREDEN.....

PLOTSELING HOORDE CLAYTON EEN SCHOT... EN DAN WEER DE STILTE.. HY ZAG ZYN VREEMDE GIDS OP ALLES BEDACHT, STILSTAAN, EN HEM AANKYKEN.

DAN BEDUIDDE TARZAN, DAT CLAYTON ZYN ARMEN OM HEM HEEN MOEST SLAAN, EN IKLOM VERVOLGENS, MET DEN BLANKE DRAGEND, DE BOMEN IN. EN HOOG BOVEN DE GROND ZWEEFDEN ZY VOORT.

ZOO GOED EN ZOO KWAAD ALS HET GING... EINDELYK KWAMEN ZY BY DE OPEN PLEK BY HET STRAND, EN TARZAN BEDUIDDE DEN BLANKE, DAT HY WACHTEN MOEST. ZELF GING HY OVER DE LAAGSTE TAKKEN VERDER. TOEN WENKTE TARZAN JOHN CLAYTON.---

H. G. KRESSE.

(WORDT VERVOLGD.)

INTUSSEN DAT TARZAN JOHN GLAYTON REDDE UIT DE KLAUWEN VAN EEN LEEUW, GEBEURDE ER OP DE OPEN PLEK BY HET STRAND OOK IETS. DE MUITERS VAN DE BOOT WAREN NAAR HUN BOOT TERUG GEROEID, EN IN DE HUT ZATEN TWEE ANGSTIGE VROUWEN BY ELKAAR, TERWYL EEN LEEUWIN TRACHTTE, NAAR BINNEN TE KRUIPEN.

JOHN GLAYTON BOEGDE ZICH BY TARZAN, EN TOEN ZAG HY IETS, DAT ZYN HART IN ZYN KEEL DEED BONZEN.....

VANUIT HET RAAMPJE VAN DE HUT ZAGEN DE BEIDE MANNEN DUIDELYK MET GESPIERDE ACHTERLYF VAN EEN LEEUWIN STEKEN. INTERWYL CLAYTON BINNEN DE VROUWEN WIST..

CLAYTON ZAG DEN AAPMENS UIT DE BOOM SPRINGEN EN HEN ALS EEN EEKHOORN NAAR DE HUT RENNEN. EN WAT GEBEURDE DAAR?

IN DE HUT BEVONDEN ZICH DE TWEE OVERGEBLEVEN MENSEN, DIE VAN DE BOOT GEKOMEN WAREN EEN NEGERIN EN EEN BLANK MEISJE DE LAATSTE STOND MET DE REVOLVER IN DE HAND VOOR DE BEWUSTELOZE NEGERIN, KLAAR OM TE SCHIETEN. EN TOEN.. ....

ZO HARD ALS HY KON, RENDE TARZAN NAAR DE HUT, JOHN GLAYTON ALSOPDE-DIG EEN EIND ACHTER ZICH LATEND. HY WIST, DAT ER NOG IEMAND IN DE HUT MOEST ZYN, EN ZOALS HY ZYN DOODS VAN DIN SABOR ZAG BE-GON ZYN BLOED TE KOKEN...

(WORDT VERVOLGD) HOHREBEGE

TOEN GLAYTON DE HOEK VAN DE HUT OMKWAM, ZAG HY NET, DAT TARZAN DE STAART VAN HET DIER VAST PAK-TE. SABOR GIL-DE VAN SCHRIK, EN TOEN KLONK BINNEN IN DE HUT EEN SCHOT. STEEDS VERDER WEEK SABOR...

MAAR HY LIET NOG NIET LOS! TARZANS GEWEL-DIGE SPIEREN ZWOLLEN ONDER DE BRUINE HUID..... DE LANG VOLGE HOUDEN KRACHTSINSPANNING VAN DEN AAPMENS....

EN OP EEN OPEN PLEK IN HET OERWOUD WEPEN TWEE OUDE MANNEN; DE EEN WAS DE PROFESSOR EN DE ANDERE ZYN SECRETARIS. ZE BEKOMMERDEN ZICH OM NIETS, EN LIEPEN DRUK TERRATEN. VOOR HUN WAS CLAYTON DE JUNGLE INGEGAAN MAAR WAS ZE NU ALWEER VERGETEN. TARZAN ECHTER NIET!

PLOTS SCHOOT DE LEEUWIN ACHTERUIT, EN OP HETZELFDE OGENBLIK WIERP TARZAN ZICH OP HEM..... EN HIELD HEM VAST, ALS ZAT DE LEEUWIN IN BANKSCHROEVEN

DE LEEUWIN WIERP ZICH OP HAAR RUG, OM ZO DOENDE HET VREEMDE WEZEN VAN ZHAAR AF TE SCHUDDEN; MAAR TARZAN KNEEP DES TE HARDER. ZYN KRACHTIGE BENEN SLOTEN ZICH OM DE MAGERE BUIK, ZYN HANDEN HIELDEN SABOR'S KEEL IN EEN DODELYKE GREEP..

EN OP DIE MANIER WERD DE LEEUWIN GESTIKT.... TARZAN SCHUDDE HET LICHAAM VAN ZICH AF, EN VOOR DE TWEEDE KEER HOORDE CLAYTON DE VRESELYKE ROEP VAN DE GORILLA.

BINNEN IN DE HUT HOORDE JANE CLAYTON DE GIL VAN SABOR, EN VERSCRIKT HAALDE ZY DE TREKKER VAN HAAR REVOLVER OVER.... OM ZO DOENDE DE NEGERIN EN HAAR ZELF EEN ZACHTERE DOOD TE GEVEN, DAN IN DE KAAKWEN VAN EEN BOOSAARDIGE KAT TE VALLEN. DAN WOU ZE OOK HET WAPEN OP HAAR EIGEN HART ZETTEN, TOEN ZE TOT HAAR GROTE VERBAZING DE LEEUWIN VAN HET RAAMPJE ZAG WYKEN...!

ZY HOORDE HET LAWAAI VAN TWEE GROTE-VECHTENDE LICHAMEN EN EVEN DAARNA EEN VRESELYK GEBRUL..... ALS DEWIND REMDE ZY NAAR DE DEUR EN SCHOOT DE GREN DEL WEG.

CLAYTON KWAM LETTERLYK NAAR BINNEN VALLEN ONMIDDELYK VROEG JANE WAT DAT VOOR EEN GEBRUL WAS. EN ALS ANTWOORD TROK CLAYTON HAAR DE DEUR HIT EN ZEI: „HET WAS DE MAN DIE JOU HET LEVEN REDDE, KOM, DAN KAN JE HEM ZIEN!" MAAR..

TOEN ZY DE HOEK VAN DE HUT OMSLOEGEN LAG DAAR ALLEEN DE DODE SABOR... TARZAN WAS WEG! WANT NIET ZO DRA WAS CLAYTON VERDWENEN, OF TARZAN SPRONG IN EEN BOOM EN SPOEDDE ZICH HET OERBOS IN; OP ZOEK NAAR DE TWEE OUDE HEREN.

(WORDT VERVOLGD) H.G.KR.

TARZAN HOEFDE NIET LANG TE ZOEKEN, AL SPOEDIG KREEG HY DE TWEE OUDE HEREN IN HET OOG, EN HY BRACHT ZE VEILIG TOT DE RAND VAN DE OPEN PLEK WAAR DE HUT STOND; DAAR KEERDE HY ZICH OM, EN VERDWEEN IN DE BOMEN

DE VOLGENDE OCHTEND GINGEN ZY DE HUT EENS INSPECTEREN, EN PROFESSOR PORTER EN ZYN SECRETARIS ONDERZOCHTEN MET GROTE BELANGSTELLING DE DRIE GERAAMTES. EN JANE ONTDEKTE EEN BOEK WAARop STOND: JOHN CLAYTON LONDON

HET GEZELSCHAP BEGAF ZICH NA DE INSPECTIE NAAR BUITEN, NADAT WAS VASTGESTELD, DAT DE GERAAMTES WAREN VAN LORD EN LADY GREYSTOKE, FAMILIE VAN JOHN CLAYTON. NIEMAND VAN HEN, WAS ZICH BEWUST, DAT HUN ZOON BOVEN IN EEN BOOM NAAR ZE KEEK

TOEN DE GERAAMTES BEGRAVEN WAREN, EN HET KLEINE GEZELSCHAP NAAR DE HUT TERUG KEERDE, ZAG DE DIKKE NEGERIN POTSELING EE KLEIN WIT ZEIL, DAT OMEL KLEINER WERD. VAN ANGST BESONDER ZIETE GILLEN WANT ZE BEGREEP, DAT DE MUITERS HEN HIER ALLEEN WILDEN

OOK TARZAN HAD HET ZEIL BEMERKT EN HY SPOEDDE ZICH DOOR DE BOMEN NAAR DE LANDTONG, WAAR HY NOG MET OP TYD KWAM, OM HET SCHIP VOOR BY TE ZIEN VAREN, HET EERSTE SCHIP, DAT HY ZAG!

SPOEDIG WAS HET SCHIP EEN EIND BUITEN DE BAAI, HET ARME GEZELSCHAP ACHTERLATEND ZONDER ETEN EN MUNITIE, OVERGELEVERD AAN DE JUNGLE, TOEN ER AAN DE HORIZON EEN ROOKPLUIMPJE ZICHTBAAR WERD.....

OOK DE BEMANNING VAN HET MUITENDE SCHIP HAD HET PLUIMPJE GEZIEN, EN TARZAN ZAG, DAT DE ZEILEN GEMINDERD EN GEREEFD WERDEN, EN HET SCHIP WERD LANGZAAM WEER GROTER, VOOR DE KUST WERD EEN SLOEP UITGEZET, WAAR IN TWAALF MANNEN PLAATS NAMEN MET EEN GROTE KIST. EN ZY ROEIDEN NAAR DE LANDTONG, WAAR

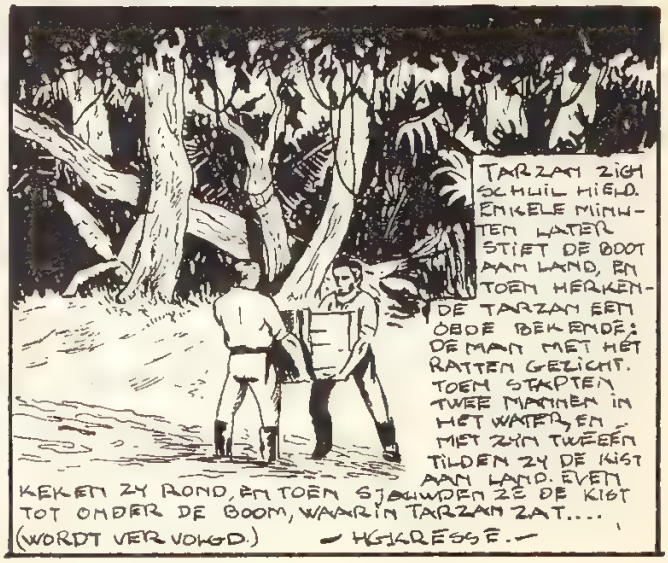

TARZAN ZICH SCHUIL HIELD. ENKELE MINUTEN LATER STIET DE BOOT AAN LAND, EN TOEN HERKENDE TARZAN EEN OUDE BEKENDE: DE MAN MET HET RATTEN GELAAT. TOEN STAPTEN TWEE MANNEN IN HET WATER, EN MET ZYN TWEEEN TILDEN ZY DE KIST AAN LAND. EVEN KEKEN ZY ROND, EN TOEN SJOUWDEN ZE DE KIST TOT ONDER DE BOOM, WAARIN TARZAN ZAT....

(WORDT VERVOLGD.) — HOGARESSE.—

DE MATROOS MET HET RATTENGEZICHT DEELDE DE BEVELEN UIT, WAT NIET NAAR DE ZIN WAS VAN EEN HUNNER. DEZE, HIEF ZYN HOUWEEL OP, EN SLOEG DE PUNT IN DE PIPES HERSENS. ER WERD NIET VERDER OVER DE MOORD GESPROKEN, MAAR HET WERK VLOTTE HEEL WAT BETER, EN OPDAT PIG WAS DE KIST BEGRAVEN. TOEN ZAG EEN HUNNER HET ROOKPLUIM

HAASTIG DEELDE HY HET ZYN KAMERADEN MEE, DE MATROZEN GINGEN NAAR DE ROEIBOOT EN ROEIDEN VLUG NAAR HET SCHIP TERUG. HET GING AAN MERKELYK VEEL HARDER GAAN WAAIEN, EN DAAR DE ROOKPLUIM NU DUIDELYK ZICHTBAAR WAS, HESEN DE MUITERS ALLE ZEILEN EN ZETTEN KOERS IN ZUID WESTELYKE RICHTING.

TARZAN, D.I. MET GROTE BELANGSTELLING NAAR ALLES GEKEKEN HAD, SPRONG UIT DE BOOM, EN BEGON MET ZYN BLOTE HANDEN DE GROND OM DE EET GRAF TE OMWOELEN. (DE MATROZEN HADDEN EERST DE KIST IN HET GAT LATEN ZAKKEN, EN TOEN DAAR HET LYK VAN DE MATROOS BOVENOP GELEGD) TOTDAT HY DE KIST BLOOT HAD. TOEN LEGDE HY HET LYK WEER OP ZYN PLAATS EN BEGROEF HET OPNIEUW.

TWEE MATROZEN HADDEN GEZWOEGD ONDER DIT GEWICHT VAN DE KIST, TARZAN PAKTE HEM OP AF OF HET EEN VEERTJE WAS, EN DROEG HEM NAAR DE GROENE DIEPTEN VAN HET OERWOUD. VERSCHEIDENE UREN WIED HY ZO VOORT, DOOR EEN SMAL PAD, DOOR DIEREN EN PLANTEN, TOEN HY BY EEN OPEN PLEK KWAM.....

HET WAS HET AMPHITHEATER VAN DE GROTE APEN WAAR ZY SAMEN KWAMEN.... BY HET MIDDEN VAN DE OPEN PLEK. BEGON HY TE GRAVEN, TOT HY ZYN MOEITE BELOOND ZAG DOOR EEN HOL, DIEP GENOEG, OM DE SCHATKIST TE BEVATTEN.

DAAR LEGDE HY DE KIST IN. MAAR EERST HAD HY GEPROBEERD HAD, HAAR TE OPENEN, MAAR ZYN BYNA BOVENMENSELYKE KRACHT WAS TOCH NIET IN STAAT DE ZWARE, YZEREN SLOTEN TE VERBREKEN..... HET BEGON AL TE SCHEMEREN, TOEN HY IN DE BUURT VAN DE HUT KWAM... ER BRANDDE EEN LICHT.

(WORDT VERVOLGD.)

H. G. KRESSE.

VOL VERBAZING STELDE HY VAST DAT HET NU, IN DE NACHT, IN DE HUT EVEN LICHT WAS ALS OVER DAG. LENIG LIET HY ZICH UIT DE BOOM VALLEN, EN SLOOP GERUISLOOS OP DE HUT TOE DOOR HET EENE RAAM ZAG HY DE DRIE MANNEN,--

DIE MOEST HY NIET HEBBEN, DUS GING HY NAAR HET ANDERE RAAM. VOORZICHTIG DOOR HET HOGE GRAS STAPPEND, BY HET LICHT VAN DE MAAN EN HET LICHT UIT DE HUT. SLOOP HY VERDER. DAAR WAS HET MEISJE. ZY ZAT TE SCHRYVEN EN DE NEGERIN SLIEP.....

EEN UUR LANG VERGAPTTE TARZAN ER ZICH OP NAAR HAAR TE KYKEN. TERWYL ZY DAAR IETS OPSCHREEF. EINDELYK STOND ZY OP EN WET HET MANUSCRIPT OP DE TAFEL ACHTER. DAARNA DOOF-DE ZY DE LAMP. EN BEGAF ZICH DAAR EEN HOOP GRAS, WAAROP ZY GING ZITTEN.....

STIL BLEEF TARZAN ONDER HET RAAM LUISTEREN, TOTDAT HY DE REGELMATIGE ADEMHALING VAN DE TWEE VROUWEN HOORDE. TOEN RICHTTE HY ZICH OP EN KEEK NAAR BINNEN. VOORZICHTIG STAK HY ZYN HAND TUSSEN DE TRALIES DOOR EN TASTTE OP DE TAFEL. EINDELYK HAD HY HET PAPIER VAST EN TROK HY ZYN HAND EN ARM VOORZICHTIG TERUG.

TARZAN VOUWDE DE BLAADJES TOT EEN KLEIN BAKJE, EN STAK HET TUSSEN ZYN GORDEL VAN HERTELEER; DAN VERDWEEN HY ALS EEN STILLE SCHADUW IN HET OER-WOUD, MET AL ZYN GELUIDEN EN GEVAREN..

DE VOLGENDE OCHTEND WERD TARZAN VROEG WAKKER. EN ZYN EERSTE GEDACHTE WAS AAN HET GE-SCHRIFT.... VLUG MAALDE HET TE VOORSCHYN, EN BEKEEK HET NIEUWS-GIERIG. IN DE HOOP, HET TE KUNNEN

LEZEN.
BY DE EERSTE BLIK ECHTER, VOEL-DE HY ZICH DIEP TELEURGESTELD, WANT DE LETTER-TEKENS BEGREEP HY NIET. EEN GROOT MAALSTUUR STAARDE HY ER-NAAR, TOT ZY PLOT-SELING BEKENDE, HOEWEL MISVORM-DE, VORMEN AAN-NAMEN.... LANGZAAM ZAG HY, NU HIER DAN DAAR, WOOR-DEN VERSCHYNEN, HY KON HET DES LEZEN! EN VER-BLYD BEGON HY DE BRIEF TE ONTCYFEREN...

HET KOSTTE TARZAN HEEL WAT MOEITE, OM DE SCHRYFLETTERS TE LEZEN, MAAR HY BEGREEP TOCH WEL UIT DE BRIEF, DAT ZY NIET WIST, DAT HY TARZAN VAN DE APEN WAS. HY ZOU HET ZE SCHRYVEN, EN MET EEN POTLOOD, DAT HY IN ZYN BERGPLAATS HAD GESCHREFT HY: „IK BEN TARZAN."

DE VOLGENDE OCHTEND VOND JANE HAAR BRIEF OP DE ZELFDE PLAATS, MAAR TOEN ZY HEM OPPAKTE LIEP HAAR EEN RILLING DOOR HAAR RUG, ZY HIELD DE BRIEF AAN CLAYTON ZIEN, DIE ER OOK EEN GEETJE NUIVERIG VAN WERD. MAAR TOEN ZY BUITEN DE HUT KWAMEN, LAG DAAR EEN GROOT...

HERT. VANAF DAT OGENBLIK GING ER GEEN DAG VOORBY OF ER LAG EEN STUK WILD VOOR DE HUT, WAARVOOR DE ARME SCHIPBREUKELINGEN MEER DAN DANKBAAR WAREN. TARZAN ZELF SCHEPTE ER BEHAGEN IN, OM VANUIT EEN BOOM, DE VERBLYDE GEZICHTEN TE ZIEN VAN DE BLANKE MENSEN, EN IN HET BYZONDER VAN HET BLANKE MEISJE, ALS ZE WEER EEN GEDOOD HERT OF IETS ANDERS ZAGEN LIGGEN... GRAAG HAD TARZAN ZICH MAAR DE HUT GEWAAGD, OM MET HET BLANKE MEISJE TE SPREKEN DOOR MIDDEL VAN DE KLEINE KEVERTJES ZOALS HY DRUKLETTERS NOEMDE. MAAR HY WAS EEN JUNGLEDIER, EN HY DORST ZICH NIET IN DE NABYHEID VAN MENSEN TE WAGEN, ALS HET NIET NODIG WAS.....

EEN MAAND VERDREEF — EN TARZAN HAD ZICH EINDELYK MOED GENOEG INGEPOMPT OM MAAR DE HUT TE GAAN... T WAS NOG VRY VROEG. CLAYTON LIEP OP HET STRAND, MET DE BEIDE ONDE HEREN ACHTER ZICH. JANE WAS DE JUNGLE INGEGAAN, OM VRUCHTEN TE ZOEKEN MET DE NEGERIN, EN LIEP STEEDS VERDER DE JUNGLEIN....

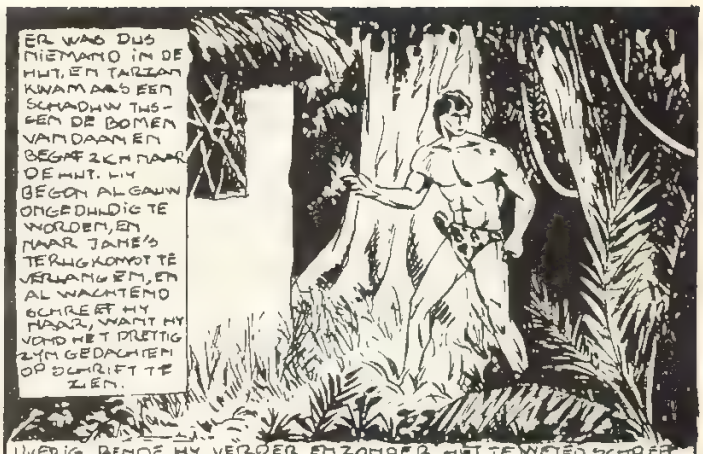

ER WAS DUS NIEMAND IN DE HUT, EN TARZAN KWAM ALS EEN SCHADUW TUSSCHEN DE BOMEN VANDAAN EN BEGAF ZICH NAAR DE HUT. HY BEGON ALGAUW ONGEDULDIG TE WORDEN, EN NAAR JANE'S TERUGKOMST TE VERLANGEN, EN AL WACHTEND SCHREEF HY NAAR, WANT HY VOND HET PRETTIG ZYN GEDACHTEN OP SCHRIFT TE ZIEN.

VERDER BEMOEIDE HY VERDER, EN ZONDER HET TE WETEN, SCHREEF HY DAG ZYN EERSTE — LIEFDES BRIEF. NIET ZYN KINDERLYKE BREIN, SCHREEF HY JANE VAN DE BEILOZE EN WOESTE JUNGLE, EN BELOOFDE HAAR DE MALSCHE, RAUWE, HAPJES, ALS HY EEN HERT VING. IN ZYN OGEN EEN BLITSENDE WONDERLIJKE AANBIEDING..! EN ZO SCHREEF HY VOORT, AAN IEMAND, DIE HY...

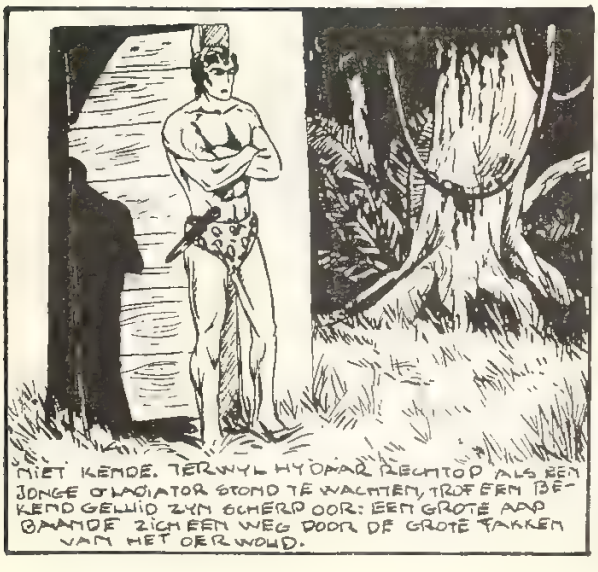

NIET KENDE. TERWYL HY DAAR RECHTOP ALS EEN JONGE GLADIATOR STOND TE WACHTEN, TROF EEN BEKEND GELUID ZYN OREN: EEN GROTE APE BAANDE ZICH EEN WEG DOOR DE GROTE TAKKEN VAN HET OERWOUD.

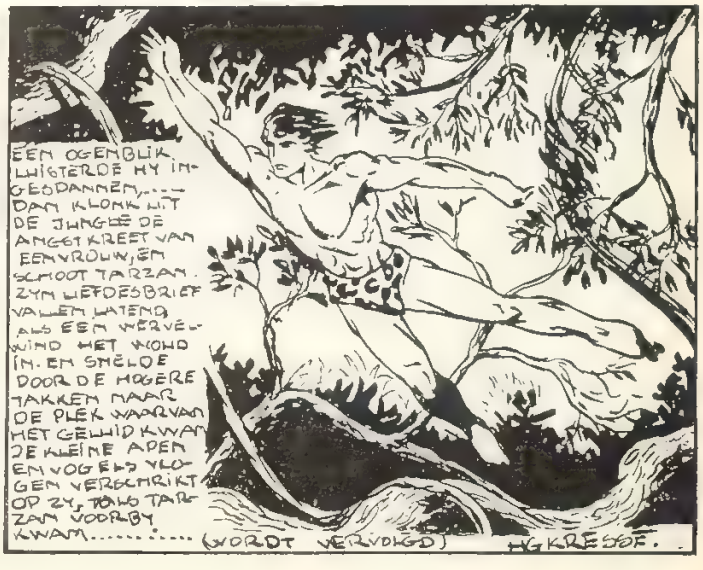

EEN OGENBLIK LUISTERDE HY INGESPANNEN.... DAN KLONK UIT DE JUNGLE DE ANGSTKREET VAN EEN VROUW, EN SCHOOT TARZAN. ZYN LIEFDESBRIEF VALLEN LATEND, ALS EEN WERVELWIND HET WOUD IN. EN SNELDE DOOR DE HOGERE TAKKEN NAAR DE PLEK WAARVAN HET GELUID KWAM. DE KLEINE APEN EN VOGELS VLOGEN VERSCHRIKT OP ZY, TOEN TARZAN VOORBY KWAM..... (WORDT VERVOLGD)

HG KRESSE.

DE GI.., DIE TARZAN HOORDE, LEIDDE HEM REGELRECHT NAAR DE PLEK, WAAR HET ONGELUK GEBEURD WAS HY NAM DE GROND GOED IN ZICH OP EN HY WIST WIT DE SPOREN, WAT
ER GEBEURD WAS. DE NEGERIN, DIE FLAUWGEVALLEN WAS, SCHONK HY GEEN BLIK. GERUISLOOD EN SNEL VOLGDE HY HET SPOOR, DAT HEM VERTELDE, DAT HET BLANKE MEISJE DOOR EEN....
--AAP WAS ONTVOERD; ZYN CONCLUSIES WAARTE ZYN: NIET LANG LATER KREEG HY DE AAP IN'T OOG, DIE, BEMERKENDE...
---DAT HY VERVOLGD WERD ZICH KLAARMAAKTE, OM VOORZYN BUIT TE STRYDEM. TARZAN GLEED GELUIDLOOS EEN TAK AF, EN SPRONG OP DE GROND..... TOEN REMDE HY...
MET ONTBLOOTMES OP DEN AAP AF, ALS TWEE LEEUWEN LIEPEN ZE OP ELKAAR IN... TARZAN'S MES WERD DOOR DE KRACHT VAN ZYN ENORME ARM
TOT TIEN KEER TOE IN HET APENHART GESTOKEN, EN TOEN ZEEG DE AAP NIET BESTAND TEGEN ZO'N VERPLETTERENDE AANVAL, INEEN..... ALS ENIGE GETUIGE WAS OMHEM HET OERBOS.....
H.G. KRESSE '57

EN BY HET STRAND WAS ER OOK WEER EEN EN ANDER GEBEURD: TOEN JOHN CLAYTON DE GIL HOORDE, REMDE HY DE JUNGLE IN; EN NA EEN HALF UUR ZOEKEN VOND HY OP EEN OPEN PLEK IN HET OERBOS, ESMERALDA, DE NEGERIN, HY BRAGHT HAAR NAAR DE HUT TERUG, WAAR DE TWEE OUDE MANNEN WACHTTEN, EN DAAR VERTELDE ESMERALDA DAT JANE DOOR EEN GORILLA GEROOFD WAS MET DE VREDELYKSTE SCHRIK BEELDEN VOOR OGEN LEGDEN DE MANNEN ZICH TE SLAPEN.... DE VOLGENDE OCHTEND WERDEN ZE GEWEKT DOOR HET DREUNEN VAN EEN KANON. CLAYTON REMDE NAAR BUITEN, EN ZAG DAT VLAK VOOR DE KUST EEN OORLOGSBODEM LAG, EN EEN EINDJE VERDER: HET MUITERSSCHIP

CLAYTON BEGON TE ZWAAIEN EN NIET LANG LATER WERD EEN BOOT UITGEZET, DIE NAAR DE WAL ROEIDE. EEN OFFICIER SPRONG ER UIT EN STELDE ZICH VOOR ALS LUITENANT D'ARNOT, JOHN DEED HET HELE VERHAAL VAN DE VERDWYNING VAN JANE EN D'ARNOT OP ZYN BEURT VERTELDE, DAT ZE HET MUITENDE SCHIP HADDEN OPGEPIKT. MIDDEN OP DE OCEAAN. WAAR DE BEMANNING WAREN ER NOG MAAR TWEE IN LEVEN, DIE VERTELDEN WAAR ZE CLAYTON EN FAMILIE AAN LAND HADDEN GEZET. EEN EN AL VRIENDELYKHEID, BOOD AANGARNOT, OM MET EEN 20 MAN JANE TE HELPEN ZOEKEN.. EN NA ENIGE MINUTEN BEGON DE EXPEDITIE ZYN RAMPSPOEDIGE TOCHT DOOR DE JUNGLE..

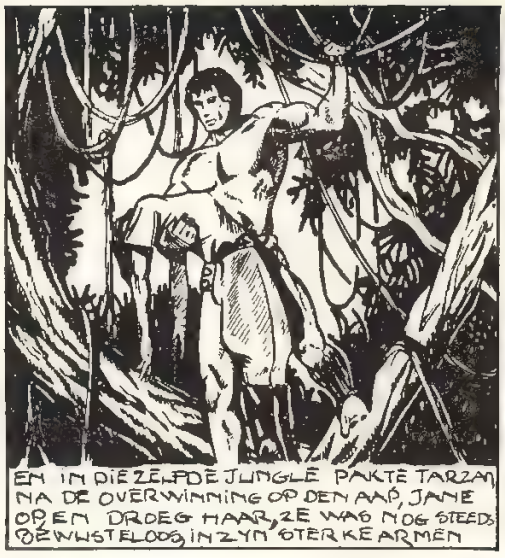

EN IN DIEZELFDE JUNGLE PAKTE TARZAN NA DE OVERWINNING OP DEN AAP, JANE OP EN DROEG HAAR, ZE WAS NOG STEEDS BEWUSTELOOS, IN ZYN STERKE ARMEN

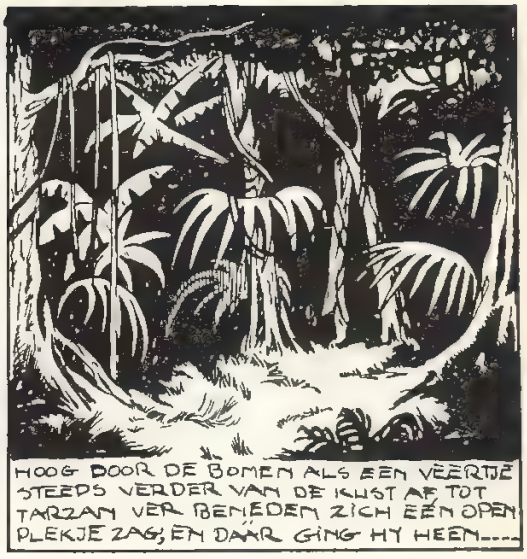

HOOG DOOR DE BOMEN ALS EEN VEERTJE STEEDS VERDER VAN DE KUST AF TOT TARZAN VER BENEDEN ZICH EEN OPEN PLEKJE ZAG, EN DAAR GING HY HEEN....

WORSTELEND DOOR DE DICHTE BEGROEIING GING DE DAPPERE EXPEDITIE, BESTAANDE UIT TWEE OFFICIEREN, PROFESSOR PORTER EN CLAYTON, EN TWINTIG GEWAPEN DE MATROZEN, VERDER LUITENANT D'ARNOT GING AAN 'T HOOFD EN WAS EEN GOEDE HONDERD YARDS VAN

DE ANDEREN VERWYDERD, TOEN ER EEN ZACHT RITSELEN IN DE STRUIKEN VOOR HEN KLONK. EN EEN MOMENT LATER STOND, DREIGEND SOMBER EN STIL EEN REUS VAN EEN NEGER VOOR HEM.....

H.G. KREGGE.

WORDT VERVOLGD.

LICHT ALS EEN VEERTJE SPRONG TARZAN OP DE GROND VAN DE OPENING IN DE WILDERNIS, MAAR.....
INTUSSEN WAS JANE WEER BY BEWUSTZYN GEKOMEN, EN WILDE HEM BEDANKEN, MAAR DE BRUINE REUS SCHUDDE ZYN HOOFD EN WENKTE HAAR.....

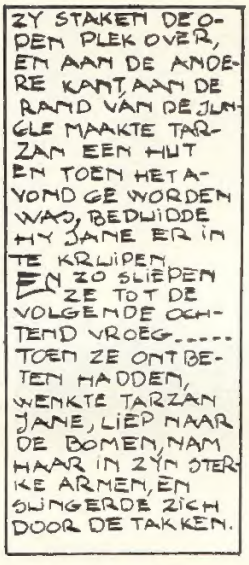
ZY STAKEN DE OPEN PLEK OVER, EN AAN DE ANDERE KANT AAN DE RAND VAN DE JUNGLE MAAKTE TARZAN EEN HUT EN TOEN HET AVOND GEWORDEN WAS, BEDUIDDE HY JANE ER IN TE KRUIPEN EN ZO SLIEPEN ZE TOT DE VOLGENDE OCHTEND VROEG..... TOEN ZE ONTBETEN HADDEN, WENKTE TARZAN JANE, LIEP NAAR DE BOMEN, NAM HAAR IN ZYN STERKE ARMEN, EN SLINGERDE ZICH DOOR DE TAKKEN.

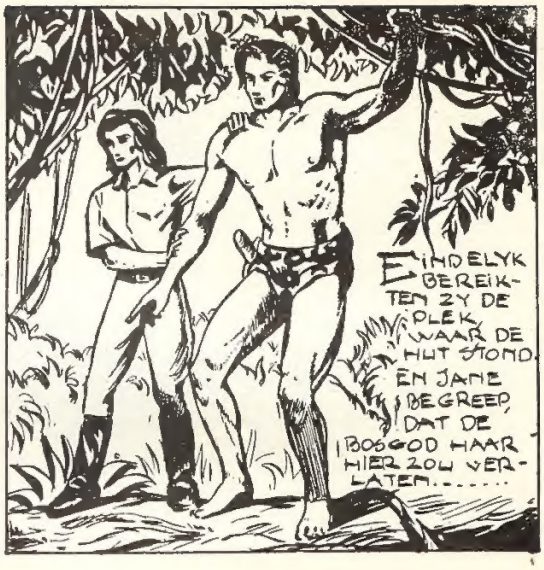
EINDELYK BEREIKTEN ZY DE PLEK, WAAR DE HUT STOND EN JANE BEGREEP, DAT DE BOSGOD HAAR HIER ZOU VERLATEN.....

TARZAN ZETTE JANE OP DE GROND; EN TOEN KLOMK IN DE VERTE EEN SCHOT...

TARZAN WEES IN DE RICHTING VAN HET GEWEER VUUR, WEES OP ZYN BORST, EN TROK ZICH IN DE BOMEN...

MET ONGELOFELYKE SNELHEID ZICH VOORTSLINGERENDE, IN DE RICHTING VANWAAR HET GELUID GEKOMEN WAS

EN DAAR..... HING DE DAPPERE LUITENANT D'ARNOT AAN DE MARTELPAAL IN HET NEGERDORP VAN MBONGA.

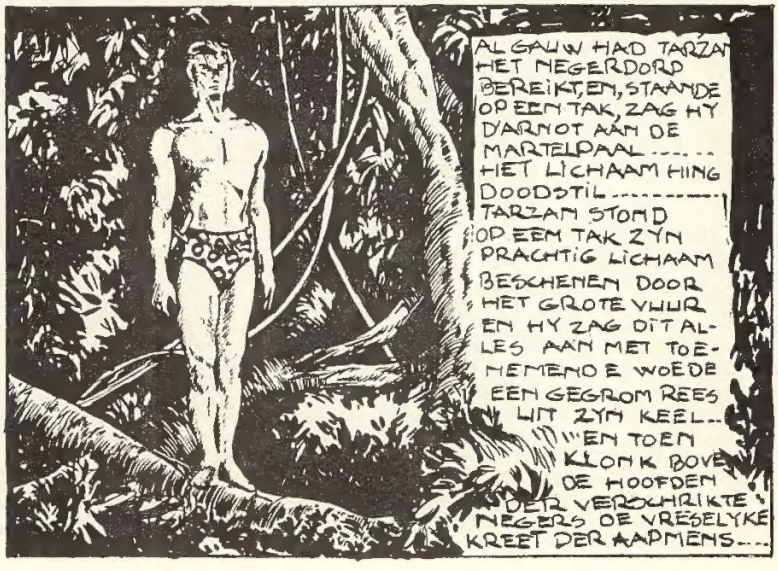
AL GAUW HAD TARZAN HET NEGERDORP BEREIKT, EN, STAANDE OP EEN TAK, ZAG HY D'ARNOT AAN DE MARTELPAAL..... HET LICHAAM HING DOODSTIL..... TARZAN STOND OP EEN TAK ZYN PRACHTIG LICHAAM BESCHENEN DOOR HET GROTE VUUR EN HY ZAG DIT ALLES AAN MET TOENEMENDE WOEDE EEN GEGROM REES UIT ZYN KEEL... EN TOEN KLONK BOVEN DE HOOFDEN DER VERSCHRIKTE NEGERS DE VRESELYKE KREET DER AAPMENS....

STOMSTOTJE VAN SCHRIK BLEVEN DE NEGERS STAAN BY DE ZOZEER GEVREESDE GORILLAKREET. EN ONDERTUSSEN PAKTE TARZAN EEN LIANEN SLINGER EN.....

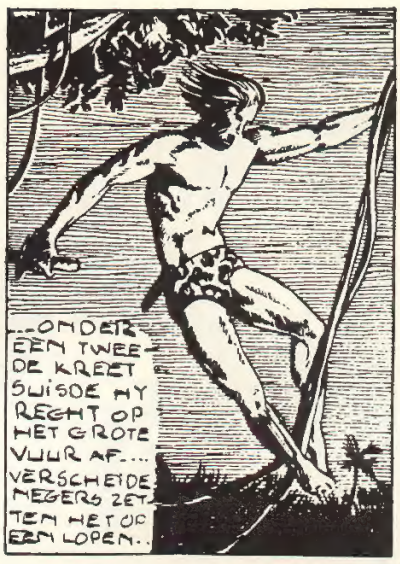

...ONDER-EEN TWEE-DE KREET SCHOOT HY REGHT OP HET GROTE VUUR AF.... VERSCHEIDE NEGERS ZET-TEN HET OP EEN LOPEN..

...TOEN HY MIDDEN TUSSEN HEM SPRONG DE ANDEREN WERDEN DOOR GEWELDIGE.....

SLAGEN NEERGEWORPEN. LANG DUURDE DEZE SLACHTING NIET; DE NEGERS, VOOR ZOVER ZE NOG.. ..KONDEN, LIEPEN SCHREEUWEND.. ..WEG VOOR DEZE REUSACHTIGE GESTALTE.... TOEN ER MINSTENS EENPAAR DOZYN NEGERS OP DE GROND LAGEN.....

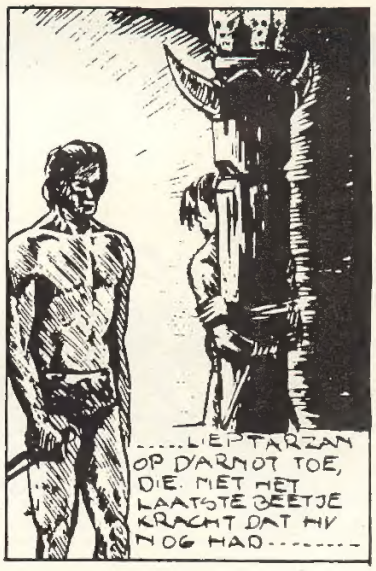

.....LIEP TARZAN OP D'ARNOT TOE, DIE MET HET LAATSTE BEETJE KRACHT DAT HY NOG HAD.....

DEZE VERTOONING HAD GADEGESLAGEN.... TOEN VOELDE HY ZYN BANDEN LOSSNYDEN; HY WERD OPGETILD EN KREEG DEGE WAARWORDING DAT HY ZWEEFDE; DAN VERLOOR HY HET BEWUST ZYN.....

TARZAN DROEG ZYN LICHTE LAST DOOR DE DOOR DE MAAN BESCHENEN TOPPEN DER BOMEN, EN KWAM EINDELYK BY DEZELFDE PLEK IN 'T BOS, WAAR HY JANE EEN PAAR DAGEN GELEDEN GEBRACHT HAD. HY BOUWDE YLINGS EEN HUTJE EN LEGDE D'ARNOT DAARIN.

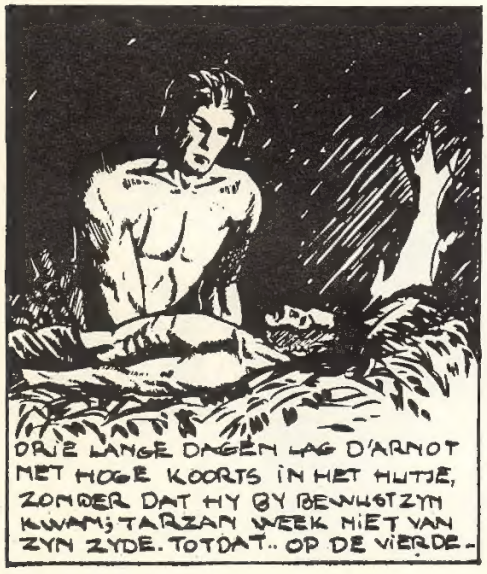

DRIE LANGE DAGEN LAG D'ARNOT MET HOGE KOORTS IN HET HUTJE, ZONDER DAT HY BY BEWUSTZYN KWAM; TARZAN WEEK NIET VAN ZYN ZYDE. TOTDAT.. OP DE VIERDE-

DAG D'ARNOT ZYN OGEN OPENDE EN OM ZICH HEEN KEEK EEN GROTE, GESPIERDE, BLANKE MAN ZAT AAN ZYN ZYDE. D'ARNOT BEDANKTE HEM VOOR DE REDDING. MAAR DE MAN SCHUDDE ZYN HOOFD. TOEN KREEG D'ARNOT HET DENKBEELD OM HEM FRANS TE LEREN EN HET DUURDE NIET LANG, OF HY KON EENVOUDIGE ZINNETJES IN 'T FRANS ZEGGEN. DRIE DAGEN NADAT DE KOORTS GEWEKEN WAS BRACHT TARZAN D'ARNOT NAAR DE HUT TERUG.. NIETS WAS TE ZIEN... EN TOT ZYN GROTE SCHRIK BEMERKTE

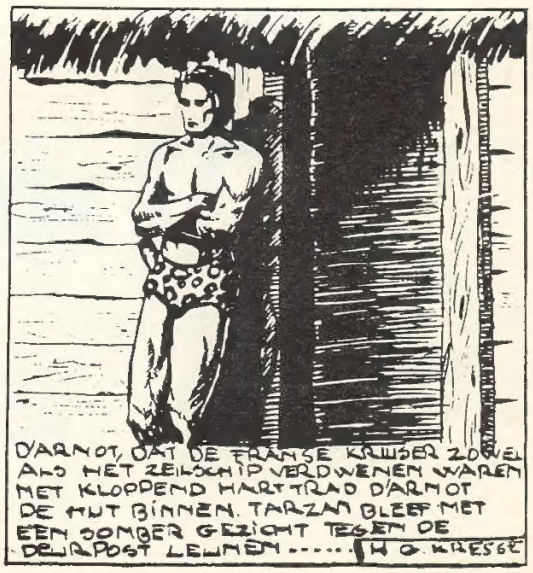

D'ARNOT, DAT DE FRANSE KRUISER ZOWEL ALS HET ZEILSCHIP VERDWENEN WAREN MET KLOPPEND HART TRAD D'ARNOT DE HUT BINNEN. TARZAN BLEEF MET EEN SOMBER GEZICHT TEGEN DE DEURPOST LEUNEN.....

H G KRESSE

IN DE HUT ZAG D'ARNOT NIEMAND... ALLEEN LAGEN OP DE TAFEL TWEE BRIEVEN VOOR TARZAN. D'ARNOT RIEP HEM... MAAR KREEG

GEEN ANTWOORD. RADELOOS LIEP HY NAAR BUITEN..... TARZAN WAS WEG!

EN MIDDEN IN DE JUNGLE ZAT TARZAN OP EEN BOOMSTRONK EN DACHT

D'ARNOT KREEG HET BENAUWD. NIETS VERBRAK DE STILTE..... EN DE AVOND VIEL, EN NÓG WAS TARZAN NIET TERUGGEKOMEN.....

D'ARNOT HAD DE MOED AL OPGEGEVEN., TOEN HY EEN GELUID BY DE DEUR HOOR DE. HY DAKTE HET GEWEER LEGDE AAN EN SCHOOT.... EN.....

NAAR BINNEN ROLLEN KWAM TARZAN..... HET BLOED STOLDE D'ARNOT IN DE ADEREN SNEL TROK HY HET ZWARE LICHAAM NAAR BINNEN EN BESCHREEK DE TARZANS

GEZICHT MET WATER. DEZE SLOEG NU DE OGEN OP EN KEEK D'ARNOT VRAGEND AAN. D'ARNOT VERBOND DE ONGEVAAR-

LYKE HOOFDWOND EN BEGON TOEN ZYN DAAD UIT TE LEGGEN. TARZAN KNIKTE DAT HY HET BEGREEP. EN WILDE WETEN WAAR HET MEISJE WAS. HET DUURDE EEN HELE TYD VOORDAT D'ARNOT UITGELEGD HAD WAAR AMERIKA WAS EN HOE ER TE KOMEN MAAR TOEN TARZAN HEM EINDELYK BEGREEP, WILDE HY DIGGECT OP WEG D'ARNOT, DIE DAAR WEL OREN NAAR HAD STEMDE ER DADELYK MEE IN....

EN ZO, TROKKEN ZY DE VOLGENDE MORGEN VROEG OP WEG LANGS DE KUST NAAR HET ZUIDEN. EEN MAAND LANG ZWIERVEN ZY ROND TOTDAT.....

OP EEN GOEDE DAG ZY BY EEN OPEN PLEK KWAMEN WAAR VERSCHEIDENE HUTTEN EN EÉN HOUTEN HUIS STOND. TOEN DE TWEE MANNEN UIT DE JUNGLE KWAMEN LIEPEN DE NEGERS....

GILLEND WEG EN ÉÉN VAN DEZEN REMDE NAAR HET HUIS EN VERTELDE DEN FRANSMAN ZEN DELING DAT ER TWEE „WILDE MANNEN" IN AANTOCHT WAREN....

H.G.KR.

GEWAPEND MET EEN GEWEER GING DE ZENDELING NAAR BUITEN EN HY ZAG EEN REUSACHTIGE BRUINE MAN EN EEN VAN NORMALE GROOTTE UIT DE JUNGLE KOMEN. HY BRACHT ZYN GEWEER AAN DE SCHOUDER.—

MAAR DE KLEINSTE RIEP., *SCHIET NIET, WE ZYN VRIENDEN'* DE ZENDELING WACHTTE EVENWEL MET HIELD ZYN GEWEER IN DE AANSLAG TOEN ZE DICHTER BY KWAMEN ZAG DE ZENDELING, DAT HET BLANKEN WAREN, AL WAS DE REUS OOK ZO BRUIN ALS EEN INDIAAN. HY LIET ZE NU NADER KOMEN EN KEEK MET BEWONDERING NAAR HET PRACHTIGE FIGUUR VAN TARZAN. HY GAF DE TWEE MANNEN EEN HAND EN STELDE ZICH VOOR

ALS PATER CONSTANTINE VAN DE FRANSE MISSIE. HY LIET ZE HET HUIS BETREDEN EN ZO KWAM TARZAN BY DE EERSTE VOORPOST

DER BESCHAVING. EEN WEEK BLEVEN TARZAN EN D'ARNOT BY PATER CONSTANTINE EN TARZAN KREEG VOOR HET EERST KLEREN AAN. DAAR HERINNERDE TARZAN ZICH, DAT DE ZWARE KIST NOG IN ZYN JUNGLE VERBORGEN LAG. HY SPRAK ER MET D'ARNOT OVER EN ZY KWAMEN OVER EEN DAT ZY MET EEN RADERBOOT LANGS DE KUST ZOUDEN STOMEN. TOT DE PLEK WAAR TARZAN'S JUNGLE LAG. EN DAAR ZOU TARZAN

HEM HALEN. DE DAG VAN VERTREK WAS AANGEBROKEN. TARZAN EN D'ARNOT, UITGELEIDE GEDAAN DOOR DEN ZENDELING SCHEEPTEN ZICH IN OP DE RADERBOOT.....

...EN DE GROTE REIS BEGON. ZY STOOMDEN DE RIVIER AF EN VOEREN VERDER LANGS DE KUST NOORDWAARTS TOTDAT TARZAN ZYN JUNGLE ZAG. DAAR HAALDE HY DE KIST EN DE REIS WERD VOORT GEZET.

DRIE WEKEN LATER WAREN TARZAN EN D'ARNOT AAN BOORD VAN EEN SCHIP NAAR LYON, EN NOG EEN WEEK LATER SCHEEPTE TARZAN ZICH IN NAAR NEW-YORK, NA EEN HARTELYK AFSCHEID AAN D'ARNOT. DIEN HY BELOOFDE LATER NOG EENS TE KOMEN OPZOEKEN. MET WEEMOED DACHT TARZAN AAN ZYN GELIEFDE JUNGLE ZOU HY ER NOG EENS WEERKEREN.

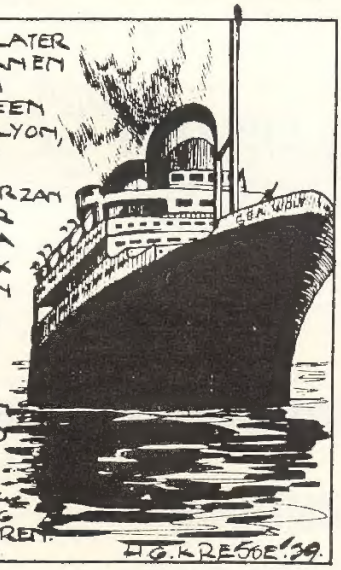

H.G. KRESSE '39.

HET SCHIP NADERDE MANHATTAN EN VOERDE TARZAN MEE, NAAR JANE, VOOR WIE HY ZYN JUNGLE IN DE STEEK HAD GELATEN.. WIE KON TOEN AL ZEGGEN DAT ZY ER LATER NOG EENS IN TERUG ZOUDEN KEREN?

EINDE